

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
SEPTEMBER 30

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

"LAIKS" IS PUBLISHED SINCE 1949 // "LAIKS" IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week of May, the third week in June, the first week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770
POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXVIII Nr. 36 (5829)

2017. gada 30. septembris – 6. oktobris

Valsts prezidents ANO Ģenerālajā Asamblejā

„Apvienoto Nāciju Organizācija (ANO) ir kļuvusi pārāk sarežģīta un birokrātiska, lai spētu ātri reaģēt uz mūsdienu izaicinājumiem,” uzstājoties ar uzrunu ANO Ģenerālās Asamblejas 72. sesijā, sacīja Valsts prezidents Raimonds Vējonis.

Uzrunājot klātesošos, Vējonis norādīja, ka daži pat pārdomā ANO uzticamību un lietderību, un arī Latvija vēlas, lai ANO kļūtu efektīvāka, pārredzamāka un elastīgāka, lai tā varētu pozitīvi un reāli ietekmēt cilvēku dzīvi pasaulē. Pēc prezidenta domām, ANO kā vienīgajai patiesi globālajai organizācijai jābūt spējīgai efektīvi reaģēt uz nopietnajiem globāliem izaici-

nājumiem, ar kuriem pasaule saskaras. Valsts prezidents ir pārliecināts, ka ANO jāsauglabā, bet dažos gadījumos pat jāatgūst pilsoņu un dalībvalstu uzticība tās spējai novērst un reaģēt uz krīzēm, kā arī veicināt uz noteikumiem balstītu pasaules kārtību. „Jaunais ANO ģenerālsekretārs Antoniu Gutērrešs tika ievēlēts pārmaiņu laikā. Latvija atzinīgi vērtē viņa iecelšanu un pilnībā atbalsta viņa redzējumu par efektīvāku ANO. Reformas nekad nav viegls uzdevums, taču ar pacietību, skaidri noteiktiem mērķiem un ANO sistēmas un dalībvalstu savstarpēju sadarbību tas ir iespējams. Mēs pilnībā atbal-

Raimonds Vējonis runā ANO Ģenerālajā Asamblejā

stām ģenerālsekretāru visos viņa uzsvēra, ka ANO Drošības pacentienos,” teica Vējonis. Viņš

miera nodrošināšanu – tās locekļiem, jo īpaši dalībvalstīm ar veto tiesībām, būtu jānostāda neveltota globālo problēmu risināšana pāri savām nacionālajām interesēm. Viņaprāt, cilvēki uztver ANO Drošības padomes neveiksmes kā ANO neveiksmes. Arī Latvija atkārtoti priekšlikumu veikt reformas Drošības padomē, kas jau sen bija nepieciešamas.

ASV vizītes ietvaros Valsts prezidents piedalījās *Bloomberg Business Forum*, kur pulcējās valsts un internacionālo biznesu vadītāji, tikās ar Ņujorkas latviešu kopienu, kā arī piedalījās pieņemšanā, ko rīkoja ASV Valsts prezidents Donalds Tramps.

TAIRA
ZOLDNERE,
ALAs Informācijas nozares
vadītāja, speciāli *Laikam*

“Lai ALA mūs cieši kopā tur!” (V. Baumanis)

Šā gada 16. septembrī ALAs valde pulcējās uz kārtējo rudens valdes sēdi Latviešu draudzes namā Rokvilē. Pozitīvā un optimistiskā noskaņā sēdi iesākām ar Viļņa Baumaņa dzejas rindām: “Lai runas ir gudras un derīgas, Lai idejas uzzibsnī cerīgas, Lai projekti veicas un burbuļo, Lai vadība tautu iedvesmo!” To nolasīja biroja vadītājs Raits Eglītis. Sēdi atklāja ALAs priekšsēdis Pēteris Blumbergs, sveicot sanāksmes dalībniekus un viesus,

Savā uzrunā A. Teikmanis pateicās ALA biedriem par ieguldīto darbu Baltimoras Dziesmu un deju svētku organizēšanā, uzsvērot kultūras pasākumu nozīmi latviešu kopienā, kur ALA paveikusi “lielu un nozīmīgu darbu”.

Kā vēstnieks minēja, bez kultūras tradīcijām svarīgas ir arī politiskās aktivitātes. Šovasar politiskajā vēsturē spilgts notikums bija ASV viceprezidenta Maika Pensa vizīte Igaunijā. “Baltijas

provokācijām, A. Teikmanis apļiecināja, ka Baltijas valstu drošība nav apdraudēta.

Latvijas vēstniecības pārstāvji šogad vairākkārt tikušies ar pārstāvjiem gan no ASV Kongresa, gan Valsts departamenta, kur, kā apgalvoja A. Teikmanis, jūtams atbalsts Baltijas valstīm. Jaunais Baltijas valstu un Norvēģijas lietu direktors Ians Kampbells, pēc A. Teikmaņa teiktā, bijis nesen Latvijā un izprot izaicinājumus reģionā.

no veiksmīgiem piemēriem uzņēmējdarbībā ir Valmieras stikla šķiedras rūpnīca, kas darbojas ASV.

Pozitīvu notikumu vidū ir arī latviešu nometnes Gaŗezera finansējuma iekļaušana Latvijas valsts budžetā, “Microsoft” līgums par lielākā Ziemeļeiropas inovācijas centra izveidošanu Latvijā, kā arī citi.

Sēdes atklāšanai sekoja valdes locekļu ziņojumi. ALAs priekšsēdis P. Blumbergs sniedza pār-

Latvia Ricības komitejas sanāksmēs kopā ar Latvijas vēstnieku ASV Andri Teikmani, vēstnieka padomnieku ekonomikas jautājumos Eglu Leimani, Latvijas investīciju attīstības aģentūras (LIAA) pārstāvniecības vadītāju ASV Tomu Zviridiņu, Latvijas goda konsulu Čikāgā Robertu Blumbergu un citiem komitejas pārstāvjiem. Biznesa konferencē *Spotlight Latvia*, kas notiks šā gada 26. oktobrī Čikāgā, aicināti piedalīties visi, kam interesē eko-

ABK vadītājs Karl Altai, ALAs priekšsēdis Pēteris Blumbergs, Latvijas vēstnieks ASV Andris Teikmanis

tostarp Latvijas vēstnieku ASV Andri Teikmani, un Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē priekšsēdi, kā arī PBLA vicepriekšsēdi Kristīni Saulīti. Pirmo reizi sēdē piedalījās žurnāliste Anna Ūdre, kas patlaban strādā par internu Apvienotajā Baltiešu komitejā (ABK).

valstis ir stabili uz ASV politiskās kartes,” teica A. Teikmanis. Kaut arī Krievijas militārās apmācības “Zapad”, kas no 14. līdz 20. septembrim norisinājās Baltkrievijā netālu no robežas ar Latviju, ieguva lielu rezonansi plašsaziņas līdzekļos un NATO valstu vidū izraisīja bažas par iespējamām

Vēstniecība arī aktīvi strādājusi, lai nodrošinātu labāku sadarbību starp ASV un Latvijas uzņēmumiem. Tuvākais notikums gaidāms Čikāgā, kur tiksies vairāk nekā 30 kompānijas no Latvijas ar ASV uzņēmējiem, kuŗu starpā būs pārstāvji arī no Silīcija ielejas un Kanādas. Viens

skatu par tikšanos ar Latvijas aizsardzības ministru Raimondu Bergmani, ar Latvijas Ārlietu ministrijas valsts sekretāru Andreju Pildegoviču, kā arī Valsts Departamentā ar *Nordic-Baltic* nodaļas vadītāju Ian Campbell. P. Blumbergs piedalījies vairākās biznesa konferences *Spotlight*

nomiskās sadarbības jautājumi starp ASV un Latviju.

Vairāk par konferenci var uzzināt mājaslapā:
<https://spotlightlatvia.com>.

(Turpināts 3. lpp.)

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; 3RD WK - JUN;
1ST WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros:
6 mēn. US \$ 83.00; 3 mēn. US \$ 50.00.

Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.

Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784

e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usRedaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītus materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Administratore ASV: Rasma Adams
114 4th Ave NW, Largo, FL33770
Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543
e-pasts: rasma@laiks.usKandas ziņas: Mārtiņš Štauers
104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1
Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@yahoo.ca,**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.com**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
(732) 549-0445, laiksdsr@aol.com
www.laiks.usLūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
[www.laiks.us!](http://www.laiks.us)"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 83.00FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!Laiks pa gaisa pastu Amerikā 6 mēneši \$130.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā 6 mēneši \$130.00
Laiks pa gaisa pastu Kanadā 6 mēneši \$140.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 6 mēneši \$175.00JAUNO LAIKS abonements – četras avīzes gadā ASV \$20.00
Kanadā gadā ASV \$23.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn.

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

Latvijas universitātes gada svētki Mineapolē

ĢIRTS JĀTNIĒKS

2017. gada Latvijas Universitātes gada svētku aktu rīkoja Korporāciju Kopa Minesotā (KKM). Šogad akts atšķīrās no iepriekšējiem gadiem, jo nebija ne akadēmiskas runas, ne mākslinieku uzstāšanās. Akts bija veltīts Minesotas universitātes Latviešu Studentu kluba (LSK) atcerei. Latviešu Studentu klubs darbojās no 1952. līdz 1967. gadam.

Pēc mācītāja Dāga Demandta svētbrīža ievadu teica KKM seniors Elmārs Priedītis. Laimonis Sproģis sniedza LSK atskatu un atmiņas, ieskaitot LSK dibināšanu un Minesotas universitātes aeronautikas profesora J.D. Akermaņa un Ilgvara Nagobada godināšanu (abi ir jau aizsaulē). I. Nagobads bija LSK pirmais priekšnieks, L. Sproģis bija LSK 1956. g. priekšnieks

un J. D. Akermanis bija LSK padomnieks.

Savas atmiņas par LSK sniedza Juris Plēsums un Ģirts Jātnieks, kuŗš bija LSK priekšnieks 1965. gadā. Toreiz studentu klubs sastāvēja no 32 studentiem. Ģ. Jātnieks nolasīja rakstiskus sveicienus un atmiņas, ko bija atsūtījuši agrākie kluba priekšnieki Guntis Plēsums, Gunārs Zvaners un prof. Jānis Peniķis. Viņš nolasīja arī bijušo atmatpersonu sarakstus no visiem gadiem. Agrākais LSK priekšnieks Jānis Skujiņš bija atradis sarakstus Minesotas universitātes arhīvos. Gadu gājumā LSK amatus bija izpildījušas 33 personas.

Visvaris Ģiga iepazīstināja ar pēdējā gadā studijas beigušajiem un akadēmisko gradu ieguvušajiem Minesotā, Kristīni Girbi

un Kristu Viksniņu. Šī gada KKM stipendiju saņēma Augsburgas universitātes students Pauls Švalbe. Prof. Paulis Lazda iepazīstināja ar 4 Latvijas studentiem – Daigu Ancāni, Henriju Avotiņu, Kati Kanasti, Ritvaru Vestmani – kuŗi šo mācību gadu pavadīja Viskonsinas universitātē Oklērā (*Eau Claire*). Visi četri saņēma nelaiķes Dr. Ainas Galējas Dravnieces stipendijas viena gada studijām ASV. Pa visiem šiem gadiem Dr. Ainas Dravnieces stipendijas ir saņēmuši 75 jaunieši no Latvijas.

Akta dziesmas vadīja Uldis Erdmanis. Programma turpinājās lejas telpās pie bagātīga kafijas galdā un atspirdzinājumiem. Zintas Pones akordeona pavadījumā tika dziedātas daudzas dziesmas, kuŗas bija Latviešu studentu kluba laikā iemīļotas.

1. rindā no kr: J. Plēsums, P. Lazda, G. Jātnieks, L. Sproģis, Ē. Priedītis. 2. rindā no kr: D. Demandts, R. Vestmanis, D. Ancāne, K. Kanaste, H. Avotiņš. 3. rindā no kr: U. Erdmanis, V. Ģiga

Pauls Švalbe // FOTO: Maija Zaeska

LASĪTĀJU BALSIS

Paldies Eleonorai Šturmai!

Ar interesi izlasīju rakstu „Mākslas izstāde Dziesmu un Deju svētkos Baltimorā.” Sirsnīgs paldies Eleonorai Šturmai par atzinības vārdiem, atceroties 1960. gada mākslas

izstādi *John Herron* Mākslas muzejā Indianapolis Dziesmu svētku laikā. Ir arī ļoti svarīgi parādīt un pastāstīt par Latvijas stāvokli, likteni, vēsturi un kultūru vietējai amerikāņu sabiedrībai. Gandrīz visi 1960. gada Dziesmu svētku rīcības komitejas darbinieki jau aizsaulē. Es ticu, ka viņu dvēseles šobrīd jūt gandarijumu par labi paveikto darbu. Vēlreiz liels paldies Eleonorai Šturmai kundzei!FRANCISKA SVENTECKIS
Indianapolē

IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU UN CITĀM ZEMĒM AIREX – AVE SOL TRAVEL A. JANSONS

820 Loraine Ave, Grosse Pointe, MI 48230

Bezmaksas telefons: Telefons: Mobilais telefons:
1 (866) 944-1273 1 (313) 466-3310 1 (201) 944-1273
e-pasts: jansonsa@gmail.com**Riga Ven Travel Inc.****“Man ir jaunas idejas ceļojumiem.
Vai Jums arī? Atrakstiet!”**Zvaniet – INESE ZAKIS
Tālr.: 727-623-4666, e-pasts: rigaven@aol.com
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

Diplomatija un Sprukstiņš

Ar interesi lasu Jāņa Boļa ceļojumu aprakstus. Arī pēdējo – par Mongoliju un Gobi tuksnesi, izņemot vienu teikumu. Nosaukt Amerikas prezidentu par sprukstiņu nav ne pieklājīgi, ne atjautīgi. Kā Latvijas Goda konsulam – arī ne pārāk diplomātiski.

**Laika abonētājs
un lasītājs**

“Lai ALA mūs cieši kopā tur!” (V. Baumanis)

TAIRA ZOLDNERE

(Turpināts no 1. lpp.)

Kā šā gada lielākais notikums ASV latviešu sabiedrības dzīvē jāmin XIV Vispārējie latviešu Dziesmu un deju svētki ASV Baltimorā, kur ALAs priekšsēdis uzrunāja svētku dalībniekus un viesus. Ar ALAs atbalstu Dziesmu svētku laikā tika sarīkota pirmā akcija «Call to Action Unit», un svētku apmeklētāji varēja sūtīt pastkartes saviem pārstāvjiem ASV kongresā, aicinot tos balsot par sankciju pieņemšanu pret Krieviju sakarā ar tās agresīvo ārpolitiku Ukrainā. Priekšsēdis izteica lielu paldies ALAs biedram Dzintaram Dzilnam un ALAs valdes loceklim Jānim Kancānam par milzīgo darbu un ieguldīto laiku akcijas īstenošanā. Priekšsēdis tāpat piedalījās ABK 12. konferencē, kur sacīja noslēguma uzrunu, kā arī gads-kārtējā *Victims of Communism Memorial Foundation* pasākumā. Pašreiz notiek gatavošanās ALAs 67. kongresam, kas būs veltīts Latvijas Simtgadei un notiks Vašingtonā 2018. gada maijā.

Vicpriekšsēde un Informācijas nozares vadītāja Taira Zoldnere stāstīja par dalību Pasaules latviešu kongresā Rīgā, kur viņa bija viena no paneldiskusijas runātājām, kā arī piedalījās ABK konferencē. Daudz laika veltīts kārtējiem darbiem ALAs Informācijas darba grupā. Paldies par sadarbību Raitim Eglītim, Ilzei Garozai, Marisai Gudrajai, Dacei Eglītei. Taira Zoldnere arī ieskicēja domu par diasporas medijiem veltītu semināru nākamajā gadā. Kopā ar Latvijas vēstniecību ASV jau tagad tiks iesākts arī darbs, gatavojoties 13. Saeimas vēlēšanām 2018. gada 6. oktobrī. Ārējās informācijas nozares vadītājs Jānis Kancāns deva īsu atskaiti par ļoti veiksmīgo «Call to Action Unit» akciju Dziesmu svētku laikā, kad kopskaitā tika izsūtītas 1350 pastkartes, kā arī daudzi piedalījās akcijā ar e-pastu starpniecību. *Karl Altau*, ABK vadītājs, savā ziņojumā minēja, ka šovasar Baltijas atbalsta grupas (*Baltic Caucus*) dalībnieku skaits ASV kongresā pieaudzis par 15 jauniem dalībniekiem, kas ir lielākais kāpums pēdējos gados. J. Kancāns arī nosūtījis vēstules ASV Ārlietu ministram Tillersonam, kā arī vairākiem senātoriem, mudinot izlietot Kongresa piešķirtos līdzekļus,

atbalstot NATO Stratēģiskās izcilības centru Rīgā un aktīvāk atspēkojot Krievijas melīgo propagandu. Par šo tematu ir iesākta nākošā «Call to Action Unit» akcija, mudinot latviešu sabiedrību šo aicinājumu izsūtīt saviem pārstāvjiem Kongresā. Kultūras nozares vadītāja Līga Ejupe strādāja, lai nodrošinātu Jauniešu vasaras prakses programmas «Pavadi vasaru Latvijā!» izdošanos. Pavisam šogad programmā piedalījās 12 jaunieši, un par viņu pieredzi prakses vietās tiks sagatavots raksts laikrakstam *Laiks*. Veiksmīgi sagatavota un darbojas Latvijas Simtgades jaunā mājaslapa www.latvia100usa.org,

tavotie Valodas līmeņa pārbaužu un Latvijas Valsts valodas prasmes pārbaužu rezultāti. Trīspadsmit skolas tika pieteikušas un saņēma finansiālu atbalstu no Latviesu valodas aģentūras telpu iekārtošanai, remontiem un mācību materiālu iegādei. 9. un 10. septembrī notika Skolotāju konference Denverā, kurā piedalījās 21 skolotājs, tajā skaitā 2 lektori no Latvijas. Izglītības nozare atbalstīja 10 jauniešus dalībai 2X2 nometnē ar reģistrācijas maksu, kā arī piešķīra finansiālu atbalstu Kursas un Gaņezera vasaras vidusskolām. Biedru nozares vadītājs Filips Andersons ziņoja par ALAs biedru skaitu, kas turpina

res «Sadarbība ar Latviju» vadītāja Kaija Petrovska ziņoja, ka patlaban tiek atbalstītas 27 daudz bērnu ģimenes, viens bērns ar īpašām vajadzībām un desmit augstskolu studenti-bāreņi vai studenti no daudz bērnu ģimēnēm. 26. septembrī Rīgā tiks pasniegti pabalsti, un nozares vadītāja aicināja valdes locekļus piedalīties svinīgajā pasākumā. Viņa arī paredzējusi strādāt pie jaunas video filmas veidošanas par SAL nozares nozīmīgo darbu Latvijas bērnu un jauniešu atbalstam. Kasiere Dace *Spanier* ziņoja par ALAs finansiālo situāciju, noguldījumiem un nozaru programmu izpildi. Sēdes gaitā

9. novembra pasākumu «*Victims of Communism Centennial Commemoration*» ar \$2500, kā arī atbalstīt Latviešu Skautu un Gaidu Simtgades gada svinības un pasākumus ASV ar \$5000.

Kā īpašs viesis ALAs valdes sēdē runāja PBLA priekšsēža vietniece Kristīne Saulīte, kas ALAs valdi informēja par PBLA sadarbību ar Latvijas valdību. Priekšsēdis J. Kukainis un K. Saulīte ir apmeklējuši Valsts Prezidentu Raimondu Vējonī, kas izteicis lielu pateicību latviešu diasporai pasaulē, it īpaši par Latvijas drošības interešu aizstāvību. Ir bijušas arī vairākas vērtīgas darba vizītes Ārlietu, Kultūras, Izglītības un Ekonomikas ministrijās. Kopā ar Vidzemes attīstības aģentūru, Cēsu un Valmieras pašvaldībām tiek organizēts Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forums šā gada vasarā Valmierā. Pēc ALAs valdes sēdes notika arī tikšanās ar Kristīni Saulīti neformālā gaisotnē, kas bija ļoti apmeklēta. K. Saulīte stāstīja par savu darbu Austrālijas un Jaunzēlandes latviešu sabiedrībā, par to kā tiek uzturētas latviskās izglītības un kultūras saknes tālajā kontinentā. Lielākais latviešu sabiedrību vienojošais notikums ir Austrālijas latviešu kultūras dienas, kas notiek katru otro gadu citā pilsētā rotācijas kārtībā. Tas notiek Dienvidu puslodes vasarā – ap Ziemsvētkiem, kad latvieši Austrālijā dejo, dzied, spēlē teātri, reprezentē mākslu un amatnieku darinājumus vairāku dienu garumā. Paldies Kristīnei par Amerikas latviešu sabiedrības apmeklējumu!

ALAs valde 16. septembra valdes sēdē (kopskats) // FOTO: Raitis Eglītis

kas tika izveidota, sadarbojoties Kultūras nozares, ALAs biroja darbiniekiem Marisai Gudrajai, Dacei Eglītei un ALAs mājas lapas administratoram Klāvam Rudzītim. Sadarbībā ar Latvijas Kultūras ministriju tiek gatavots projekts par «Pavadi vasaru Latvijā» dokumentālās filmas uzņemšanu, par projekta ideju un sagatavošanu paldies Ilzei Garozai. Kultūras nozares Latvijas Simtgades svinību gaitā iecerējusi ALAs sponsorētu mūzikas grupas «Imanta Dimanta un Draugi» plašu koncertu turneju ASV latviešu centros, kas varētu notikt 2018. gada pavasarī. Andra Zommere, Izglītības nozares vadītāja, ziņoja par darbu, lai nodrošinātu iespēju latviešu valodas skolotājiem no Latvijas mācīt Gaņezera vasaras vidusskolā, sarīkoja Latvijas vēstnieka A. Teikmaņa vizīti Gaņezera, kā arī strādāja, lai Gaņezera vasaras vidusskolā un Kursas vasaras vidusskolās notiktu ALAs sagra-

nedaudz samazināties. Viņš arī iepazīstināja ar savu darbu, lai sagatavotu jaunu efektīvu biedru datu bāzi. Jaunā Līdzekļu vākšanas nozares vadītāja Kristīne Ģīga, kas stājās amatā šā gada pavasarī, stāstīja par to, ka sākusi iepazīt jauno amatu. Viņai ir vairākas jaunas idejas sākt elektronisku ziedojumu vākšanas akciju, kā arī darboties ar mērķtiecīgi izvēlētām ALAs biedru grupām. Pašreiz tiek sagatavota rudens līdzekļu vākšanas akcija. Sporta nozares vadītājs Toms Trautmanis ziņoja par aktīvi aizvadītu vasaru. Baltimoras Dziesmu svētku ietvarā tika sarīkotas futbola sacensības, volejbola, futbola sacensības notikušas Gaņezera, Katskiļos, Kursā. Arvien populārāka kļūst galda spēle novuss ar ceļojošiem turnīriem pa lielākām pilsētām. Nozare ar sporta kurpju ziedojumu atbalstījusi Liepājas bāreņu namu. Tiek plānota sporta turneja uz Latviju 2018. gada jūnijā. Noza-

valde pieņēma lēmumus atbalstīt folkgrupas «Imanta Dimanta un Draugi» Latvijas valsts Simtgadei veltīto viesturneju 15 – 20 ASV pilsētās ar \$30 000 no ALAs Latvijas Simtgades fonda, atbalstīt «*The Victims of Communism Memorial Foundation*» šī gada 7. –

Laiks izsludina konkursu!

Turpinot mūsu laikraksta un apgāda „Grāmatu Draugs” dibinātāja Helmara Rudzīša tradīciju, izsludinām literāro konkursu, aicinot latviešu prozas autorus visā pasaulē iesūtīt *Laikam* stāstus un romānus par latviešu trimdas un jaunlaiku „diasporas” tematiku.

Jūsu darbus vērtēs kompetenta žūrija. Iesūtītie darbi, pēc žūrijas vērtējuma, tiks publicēti laikraksta slejās, bet mākslinieciski augstvērtīgākais – izdots grāmatā seriājā „Laika grāmata”.

Darbus lūdzam iesūtīt redakcijai pa pastu Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, LV – 1013 vai e pastā:

redakcija@laiks.us

Norises laiks – no šī paziņojuma pirmpublicācijas *Laiks* 2017.g. 34.nr. līdz 2018. gada 1. jūlijam.

Konkurss ir atklāts. Sūtījumam lūdzam pievienot savu vārdu, uzvārdu un adresi.

(Ja ar pseidonīmu, redakcija garantē anonimitāti.)

Lai top!

Jūsu redakcija

Andrejs Jansons uzaicina

Svētdien, 22. oktobrī, Mičiganas *Grosse Pointe* simfoniskais orķestris diriģenta Josefa Striplina vadībā atskaņos Andreja Jansona skaņdarbu “Uvertūra mūziklam „Lolitas brīnumputns”” (*Wonderbird Overture*). Koncertā vēl būs dzirdami Johanna Brāmsa skaņdarbi «Variācijas par Haidna tematu un 1. Klavierkoncerts».

Koncerts notiks *Our Lady Star of the Sea* baznīcā Morningside Dr. & Fairford Ave, Grosse Pointe Woods, Michigan.

2.00 lekcija par koncerta skaņdarbiem,

3.00 koncerts.

2018. gada vasarā Latvijā paredzētas 10 mūzikla “Lolitas brīnumputns” izrādes. 3. jūlijā Dziesmu svētku laikā Rīgas VEF Kultūras namā, 15. jūlijā Rēzeknes koncertzālē GORS, 22. jūlijā Liepājas teātrī, 29. jūlijā Vidzemes koncertzālē *Cēsis* un 5. augustā Daugavpils teātrī.

MĀRIS
BRANCIS

Laika Mākslas kalendārs „Tēvzeme latviešu glezniecībā simt gados” ceļā pie jums!

„Turi Latviju dziļi ieslēgtu savā sirdī. Turi to kā lielāko dārgumu, ko nedrīkst pazaudēt. Jo, zaudējis Latviju, tu zudīsi pats,” tā zināmā darbā „Piemini Latviju!” rakstīja Jānis Jaunsudrabiņš, rakstnieks un gleznotājs, kuŗam šogad svinam 140 gadu jubileju.

Slaveno refrēnu „Piemini Latviju!” jubilejas noskaņās gribas atkārtot atkal un atkal, lai Latvijai dotu spēku pastāvēt, sevi aizstāvēt un sevi saglabāt nākamajām paaudzēm.

Arī veidojot šo Latvijas simt gadu jubilejas Mākslas kalendāru, prātā bija šie Jāņa Jaunsudrabiņa vārdi. Te gan vārdi jāaizstāj ar gleznām, kas krāsās, kompozīcijās un sižetos izteic mākslinieku un mūsu dzimtenes mīlestību un kas tāpat stāsta par Latviju dažādos brīžos – prieka stundās, traģiskos mirkļos, arī tajā laikā sprīdī, kad dziedam tai slavas dziesmu – himnu.

2018.gada *Laika* Mākslas kalendāra vāka reprodukcijas izvēle nav nejauša. **Augusts Annus (1893-1984)** asociējas ar viņa vitālajiem sieviešu tēliem, kuŗi, kā raksta Rasma Lāce grāmatā par populāro gleznotāju, „ietver sevī dabas pirmatnību un reizē mākslinieka dvēselē dzimušu garīgu ideālu”. Jānis Siliņš savukārt uzsvē, ka Liepājā dzimušā

autora sievietes ir latviskās dzīves simbols: „Annusa gleznotiem sievietēm stāviem piemīt zemniecisks dižciltīgums un brīvums, tie pauž savā pilnasinīgumā saules mirdzumu, jūras vēju un dzimtenes lauku elpu”. Cildenajā jaunās sievietes un abu bērnu – zēna un meitenītes – attēlojumā jūras krastā ar neiztrūkstošajām zivīm daļēji atklājas biogrāfiski piesitiņi – 1939.gadā, kad tapusi „Bērniņa”, dēlam Jānim ir četri gadi, bet Annai – tikai divi. Domājams, arī sievietes vaibstos saziņējami sievas Irmas sejas panti. Kaut arī tēlotais motīvs ir visai sadzīvīks, Augusts Annus pratis piedot tam simbolisku nozīmi, liekot skatītājam uztvert kā dzimtenes atainojumu.

Janvāra lapa ar **Raimonda Auniņa (1907-1980)** gleznu „Latvijas armijas kaŗavīri atpūtas brīdī” (1936) rosina atcerēties to, ka Latvija dzima sūrās kaŗa dienās – Ziemsvētku kaujās, Nāves salā, bermontiādes laikā un cīņās pret boļševikiem 1919. gadā. 20.gs. 30.gados par mūsu valsts dzimšanas un nosargāšanas grūtībām bieži stāstīja tā laika jaunie gleznotāji, starp tiem pieminams arī Raimonds Auniņš, mākslinieks, kuŗš gandrīz vai pilnīgi piemirsts un kuŗš

savulaik bija populārs ar strēlnieku dzīves un atbrīvošanas kaŗa epizožu atainošanu. Gleznotājs šajā darbā tēlo visai ikdienišķu ainu, kāda droši vien risinājās kauju starplaikos: ziemas laikā, kad pieturas samērā silts laiks, puīši pilnā kaujas ekipējumā sasēduši mežmalā atvilkt elpu, ievilkot dūmu, pārspriest pēdējos notikumus un novelt no pleciem nogurumu, kas kaŗa laikā sagulst kamiešos katram kaŗotājam. Gleznā nav nekā patētiska, taču uzrunā patiesums, miers un klusums, arī visai vienkāršais koloristiskais risinājums. Attēlojumā ir ieslēpts kāds diženuma un mūžības mirklis.

zemes strēli ar iezalģanu zāli, no kuŗas izaug melni koki, kas droši vien simboliski atveido kaŗa sēto iznīcību – pat koki pārogļojušies. No zemes kā rēgi kāpj augšup tumši egļu siluēti, tepat blakus aug sarkanas vilkvāļītes. Tās varbūt mirušo dvēseles, kas kā sarkani garaiņi slejas augšup? Visu ainu ieskauj rakstaini karogi, kas piemiņas brīdī noliecas pretim zemei, kur guldītas „kaŗā kautas dvēselītes”. Veidojas spēcīga apoteoze kritušajiem latvju kaŗeivjiem ne tikai Ziemsvētku kaujās, bet visiem cīņās par Latviju dzīvību zaudējušiem strēlniekiem.

Cita veida apoteozi tēlo **Ludolfs Liberts (1895-1959)** gleznā „Alegorisks motīvs” (1937). Tā ir

viņas Simtgades svinībās. Mākslinieks savu radošo ceļu sāk kā izteikts realists, kas tvirtās formās ataino ikdienas dzīves nodarbības, figūras iekšstelpās un pat aktus dabā. Pēc Mākslas akadēmijas beigšanas kopā ar domubiedriem 1927.gadā viņš nodibina Latvju mākslinieku biedrību. Tās uzdevums bija cīnīties pret antinacionālām izpausmēm mākslā un iet tos ceļus, ko iet tautas māksla un „ievadijuši mūsu cienījamie vecmeistari Rozentāls, Purvītis, Tillbergs”. Šo ceļu iet arī Jēkabs Bīne, radot ne vienu vien dievturības garā ieturētu mītoloģisku gleznu. Tajā gleznotājs tēlo svinīgu latviešu dieviņa, Laimas un Māras gājēju tautastērpos, saskaņojot tos ar katra personāža tautiskajiem rakstiem. Vilks, kas rātni iet blakus dieviņai baltajam zirgam, norāda uz to, ka latviešu mītoloģijā vilks ir Dieva suns.

Arī **Maija Nora Tabaka (1939)** gleznā „Rituāls” tāpat kā Jēkabs Bīne runā par rituālu, bet modernākā, ne tik konkrētā skatījumā. Rīgas AB dambja zaļā zālienā pie peldošās galerijas „Noass” un ar viesnīcu „Radisson Blu Daugava” fonā četras pusaudzes senatnīgos brunčos, rakstītos kreklos un villainēs spēlē senas spēles, dzied, dejo un fantazē. Viņas drīz vien dosies uz dziesmusvētkiem un svinēs ar visu tautu svētkus latviešu garām. Vēl tikai jāpaaugas, bet jau tagad jāgatavojas dzīvei un senajiem tautas rituāliem.

Citu mēnešu gleznas ir vairāk saistītas ar ainavām un klusajām dabām, kas ataino Latvijas dabu un dzīvi dažādos gadalaikos, ar to uzsverot Tēvzemes dabas skaistumu un tādējādi pasakot, cik ļoti šiem autoriem ir tuva mūsu visu dzimtene.

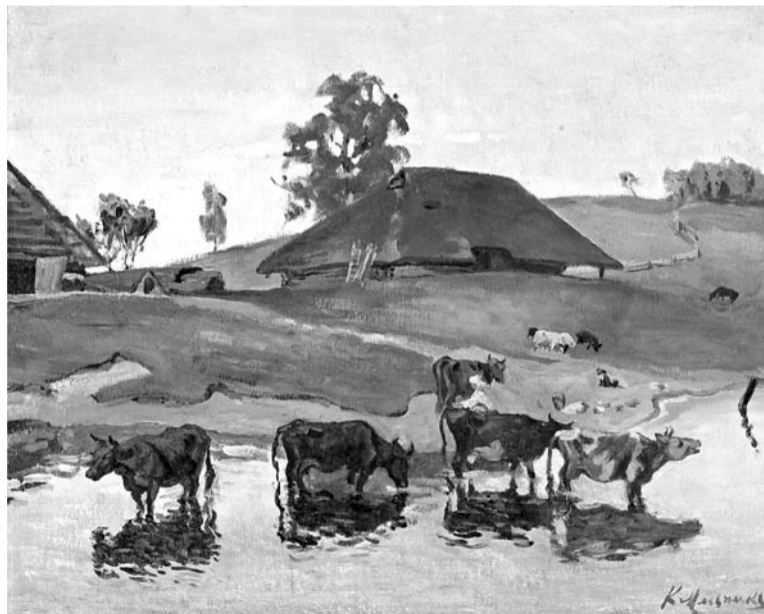
Februāris Latvijā ir dažāds – te padrūms un auksts, te gaišs, bet allaž pilns cerību – drīz nāks pavasaris. Tādu esam izvēlējušies arī šī mēneša gleznas reprodukciju – saules pielietu ainavu ar baltu jo baltu sniegu, ceļu, kas tek no kalna lejup, kur lēni plūst plata zila upe, tūlīt aiz tās paveras plaša senleja, kuŗas otrā krastā krāsojas koku un mežu ritmiskas slejas, starp tām lauku saimniecību ēku puduri. Vilhelma Purviša skolnieks **Kārlis Melbārzdīs (1902-1970)** šo optimisma un gaiša prieka pilno ainavu, domājams, Siguldā, kur viņš labprāt gleznoja, radījis 1930.gadā, kad Latvija dzīvoja ar gaišu skatu nākotnē. Vēl nav bijušas deportācijas, kaŗš, kas dzimteni krietni sapostīja, un vēlākie kolchozu gadi, kas sagandēja to vēl vairāk. Tādu Latviju redzēja mūsu vecāki un vecvecāki.

Marta kluso dabu „Pludiņi” **Jūlijs Viļumainis (1909-1981)**, vēl viens Vilhelma Purviša skolnieks, uzgleznoja īsi pirms savas aiziešanas – 1980.gadā. Viņš agri atrada savu krāsu paleti – siltos zemes toņus, arī temas, kas saistītas ar zvejniekiem un zemniekiem, tā apliecinot savu mīlestību tautai.

(Turpināts 5. lpp.)

JĒKABS BĪNE. Dievs, Māra, Laima. 1931.g.

KĀRLIS MIESNIEKS. Dzimtene. 1938.g.

Savukārt decembra mēnesī reproducēts vēl viena maz zināma mākslinieka **Maigoņa Bērziņa (1902-1933)** darbs „Ziemsvētku kauja” (1930). Tirgotāja ģimenē dzimušais dēls, pēc Pirmā pasaules kaŗa joprojām atrazdamies Krievijā, iestājās Samāras pilsētas mākslas rūpniecības skolā, bet, atgriezies dzimtenē, pāris gadus mācījās Latvijas Mākslas akadēmijā, taču vājo sekmju dēļ tika izslēgts. Ar mākslu tomēr viņš nodarbojās, Neatkarīgo mākslinieku biedrības izstādēs piedalīdamies ar ornamentāliem darbiem, domātiem tekstilijām. Minētajā temperas gleznojumā mākslinieks tēlo ritmiski kārtotu nosacītu

slavas dziesma Latvijai, ko gleznā simbolizē tautumeita Rucavas krāšņajā tērpā, pacēlusies uz podesta. Viņai apkārt tauta svinīgās, patētiskās pozās – dažāda vecuma ļaudis, pat bērni. Apkārt plīvo Latvijas sarkanbaltsarkanie karogi, kāda jaunava, viņas priekšā nometusies uz ceļiem, tur savās rokās trauku ar mūžīgo uguni. Šādā himniskā skatījumā Ludolfs Liberts sumina Kārla Ulmaņa Latviju. Ar šo gleznas reprodukciju atzīmējam Kārla Ulmaņa 140 gadu jubileju, kas svinama šogad.

Ne tik patētiski izskan **Jēkaba Bīnes (1895-1955)** labi pazīstamā glezna „Dievs, Māra, Laima” (1931), kas ļoti labi iederas Lat-

Kalendārus var iegādāties par **USD 19,-** plūs pasta izdevumi, rakstot čeku uz **"Laiks" Inc. 114 4th Ave NW, Largo, FL33770**

AUGUSTS ANNUS. Bērniņa. 1939. gads

2018. gada kalendārs: gab. X US \$19,00

Piesūtīšana: **ASV** – par katru pirmo US \$2,50;
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,00

Ārpus **ASV** – par pirmo US \$3,50
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,50

Kopā..... **US \$**.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts

MĀRIS BRANCIS

Blumbergs nevaids miris

Šogad 1.septembris iezīmējās ne tikai ar to, ka tā bija pirmā skolas dienas, bet arī ar to, ka sevi pieteica Blumberga fonds, aicinot K.K. fon Stricku villā apmeklēt Ilmāra Blumberga Venēcijas darbu izstādi „Paliks tikai lidojuma sajūta”.

Droši vien ikvienam cilvēkam, kurš interesējies par teātri, glezniecību, grāmatu grafiku un plakātu, Ilmāra Blumberga vārds ir ļoti tuvs, izraisot viskrāsainākās un garīgi visietilpīgākās asociācijas. Kā zināms, 2016.gada 11. februārī mākslinieks aizgāja Mūžības ceļos. Tas bija trieciens daudziem kultūras cilvēkiem, jo likās, viņš būs vienmēr un mūžīgi iepriecinās mūs ar saviem darbiem. Mēs maldījāmies – ļaužu vidū nav nemirstīgo, tie mājo vienīgi filmās un fantastikas romānos. Ilmārs Blumbergs aizgāja, un iestājās klusums, par viņu neko vairs nedzirdējām. Radās pat jautājums – vai viņš ir vispār bijis? Tagad, kā redzams, nodibināts Blumberga fonds, kurš uzturēs dzīvu mākslinieka piemiņu.

Pirmā izstāde pēc viņa aiziešanas veltīta Ilmāra Blumberga Venēcijas temai veltītajiem zīmējumiem. To ir ap 60, tie darināti uz rokas lējuma papīra. 2004.gadā māksliniekam bija izdevība turpat pusotru mēnesi uzturēties Venēcijā un atvērt izstādi „Lūgšana par redzēšanu”. Daļa šajā laikā tapušo zīmējumu bija iespiesti grāmatā, tagad atklātībā parādās arī agrāk nepublicēti

darbi.

Izstādes rīkotājiem šo Venēcijas zīmējumu izstādei vispiemērotākā likās K. K. fon Stricka villa Aristīda Briana ielā 8. Atgādināsim, ka šajā vietā 1854.gadā fabrikants Šulcs atvēra alus brūzi, ko 1868. gadā nopirka vietējais vācu tirgotājs un uzņēmējs Karls Kristofs fon Strickis (*Stritzky*). 1889. gadā viņš pasūtīja archi-

30.gados pat Rumānijas vēstniecība. Daži no izstādes viesiem atcerējās, ka padomju laikā šeit ieradusies, lai saņemtu visas izbraukšanai uz ārzemēm.

Šis nams kopš 2015.gada ir kļuvis par diezgan nozīmīgu kultūras centru, tas atrodas tuvu Miera ielai. Telpas gan vēl nav restaurētas un ne arī īpaši krāsotas, tikai noberztas no sienām

tektam Karlam Johanam Felsko greznu mūra dzīvojamās mājas projektu. Fon Stricka alus darītava pirms Pirmā pasaules kara bija otra lielākā Rīgā. Kara laikā visas iekārtas tika aizvestas uz Krieviju, tās atpakaļ neatgriezās. 20.gados šeit atradās Annas Ašmanes mūzikas un ritmiskās vingrošanas skola, arī citas iestādes,

vecās tapetes un krāsojums, vietām zudis vecais apmetums, taču par bijušo greznību liecina lieliskās podiņu krāsnis, griestu apdare dažās istabās, bistes sienās. Apgaismojums arī nav tas labākais, lai apskatītu tik smalkus darbus, kādi ir Ilmāra Blumberga zīmējumi. Tomēr pirmā stāva telpas stāsta par bijušiem

labiem laikiem, ko tā reiz piedzīvojusi un kas mākslas gaisotnes dēļ atgādina Venēciju.

Venēcija vienmēr ir bijusi daudzu slaveno personību ilgu zeme un dzīvesvieta, kur radīti ievērojami darbi. Vai vēl ko jaunu var atklāt šajā mūžīgajā svētku pilsētā? Izrādās – var. Ilmāram Blumbergam izdevies radīt savu redzējumu, kurā liela vieta ierā-

atveidā glāzainā, pusdrupušā telpā uz melni aplāta postamenta. Lai gan ir zināms, ka tām par modeli kalpojis mākslinieka draugs un dzejnieks Imants Tilbergs, tomēr tagad neatstāj sajūtu, ka tās ir paša Ilmāra Blumberga kājas, viņš taču bieži sevi izmantoja par mākslas darba objektu. Šis pēdiņas it kā liecina par māk-

daudzajiem kanāliem, ūdeņiem, gondolām, protams, izcilajai arhitektūrai. Mākslinieks dod nojausmu par šo pilsētu un aicina turp, lai piedzīvotu to brīnumu, ko reiz piedzīvojis viņš.

Par Venēciju atgādina arī bronzas pēdiņas, kas bija skatāmas izstādē San Ludoviko baznīcā un kas tagad izcentrētas

slinieka klātbūtni, ja ne fiziski, tad vismaz garīgi. Pēc brīža ataub atmiņā Ilmāra Blumberga pēdējā izstāde ar visai izaicinošo nosaukumu „Es nemiršu”. Tad, ja esi aplūkojis visus darbus, liekas, ka viņš patiesi nav miris, bet ir tepat līdzās, blakus.

Laika Mākslas kalendārs „Tēvzeme latviešu glezniecībā simt gados” ceļā pie jums!

(Turpināts no 4. lpp.)

Maigajā gaismā klēti uz galda guļ dzeltenie pludiņi, virves slaidie likumi, cieši savijušies ap pludiņiem un boju, turpat tumsnē arī tikls. Šos rīkus gadu desmitiem, dodoties zvejā jūrā, lietojuši mūsu senči. Pagātne, kā tagad šķiet, Jūlija Viļumaiņa laikā bija vēl dzīva, tā bija tik cieši savijusies ar tagadni, ka ne atšķetināt. Bet nu jau ir citādāk, šobrīd viss tik ātri mainās, ka šis darbs liekas sena jo sena pagātne. Jāpiezīmē vēl viens aspekts – 1980.gadā Jūlijs Viļumainis negleznoja okupācijas laika zvejas rīkus, bet tos, kas atgādina aizgājušos laikus, kad zvejnieki bija brīvi.

Bet aprīļa glezna, šķietas, ir patiesi tāla jo tāla vēsture – **Jaņa Rozentāla (1866-1916)** 1904. gadā iemūžinātās „Kokneses pilsdrupas” mūsdienās rādās esam pasaka – tagad tā vairs nav. Ziemeļu kaŗa sagrautās Livonijas ordeņa pils mūri, sliedamies stāvās klints čukurā, duras debesis kā asi dunci. Dziļi jo dziļi pakājē rāmi plūst Daugava. Tā pieredzējusi visus laikus, kas Latvijai un latviešiem bijis jāpiedzīvo. Makšķernieki sēž laivās un ķeŗ zivis, un puisēji turpat izklaidējas. Retie gājēji lidzinās nelieliem kukaiņiem, kas steidzas savās ikdienas gaitās, arī veclaicīgās zemnieku mājas ir sīkas, salīdzinot ar to varenību, kas dveš

no reiz varenās pils mūriem. Pēc vairāk kā gadsimta šo ainavu klāj spēkstacijas ūdeņi.

Arī **Jānis Jaunsudrabiņš (1877-1962)** mūsu priekšā uzbūŗ Daugavu, kāda tā reiz bija 1920. gadā. Jādomā, ka šos stāvos krasus mākslinieks ieraudzīja un vēlējās uzlikt uz audekla krāsās turpat pie savām mājām Pļaviņās. Dolomīta kārtas sakrāvušās cita citai virsū, līdz pašā augšā stīdžē reti koku stāvi. Valda miers un harmonija, nejutam, ka nesen te plosījies kaŗš, ka grūti klājies arī pašam māksliniekam. Liekas, tas viss palicis aiz muguras, priekšā vēl rītdiena ar savām gaisām cerībām un jauniem rītiem, kad iet maksķerēt vai aizklist ar krāsu kastī. Tur tāpat mūsdienās valda ūdens stihija.

Piebaldzēns **Kārlis Miesnieks (1887-1977)** – vēl viens jubilārs. Viņam aprit 130 gadi kopš dzimšanas, diemžēl Latvijā šo jubileju, kā liekas, neatzīmē, nav nekas dzirdēts. 1938. gada gleznā Miesnieks tēlo saulainu vasaras novakari, kad gani sadzinuši govīs uz vakara slaukšanu. Bet varbūt tās pašas pārnākušas mājas, jauzdamas stundu, kad atbrīvošies no tesmeņos pierietējušā piena, un, iebrižušas diķī, priecājas par ūdens veldzi. Arī šeit valda miers un lauku sētas klusums.

Pēc vasaras nāk rudens

„apgleznot Latviju”. Oktobra mēneša gleznu ir radījis mūsu dižgars **Vilhelms Purvītis (1872-1945)**. Viņš Tēvzemes ainavas tēlo majestātiskas, monumentālos ritmos, tajās nav nekā sadzīviski sīkumaina, tā ir oda dabas skaistumam. Tāds ir arī „Zelta rudens”, kas nav precīzi datēts. Ap 1904.gadu ir gleznota „Vakara saule (Kazdanga)”. Tajā daudzas detaļas ir ļoti tuvas šajā kalendārā publicētai ainavai. Vēl interesanti ir tas, ka 1908.gadā Vilhelms Purvītis uzgleznoja tagadējā Latvijas Nacionālajā mākslas muzeja otrā stāva luneti, kam dots nosaukums „Kurzeme”, arī tā ir tuva abām tikko minētajām ainavām. Te vēl der atgādināt, ka Vilhelms Purvītis draudzējās ar vienu no Kazdangas baroniem fon Manteifeļiem, tur ciemu reizēs dzīvodams pārvaldnieka mājā, par ko vēsta tūrisma ceļveži. Kazdangā ieraudzītais tad arī deva impulsu šiem darbiem. Starp citu, pēc barona Manteifeļa pasūtījuma netālaļā Valtaiķu baznīcā 20.gadsimta sākumā tika izgatavotas 15 vitrāžas pēc Vilhelma Purviša metiem.

Nākamā gada 18. novembrī svinēsim Latvijas lielos svētkus. Kāŗļa Zāles veidotais Brīvības pieminekļis tad būs vienmēr koši apgaismots, apkārt – diena vai

nakts – plīvos Latvijas karogi – gluži kā **Alvja Zemzaŗa (1961)** 2015.gada gleznā „Pie Brīvības pieminekļa”. Visriņķī kūsāt kūsās pilsēta, staigās rīdzinieki un viesi. Koku zaros šalks vēji, arī tie varbūt dziedās dziesmas Latvijai šajā svinību mēnesī.

Tā nu esam apskatījuši visu 2018. gada kalendāru. Atlicis ielūkoties tikai gleznas reprodukcijā, kas vēstīs, ka tuvojas 2019. gads. Tajā iepazīstam vēl vienu maz zināmu mākslinieku – **Voldemāru Vimbu (1904-1985)**. Tiesa gan, viņš latviešu mākslas vēsturē ir iegājis ar lielu un sarežģītu bataliju jeb kaŗa skatu gleznu. Viena no tādām ir „Saules kauja” (1936).

Latvijas vēsturē šī kauja ir ļoti svarīgs notikums. 1236. gadā pāvests Gregors IX pieprasīja krustnešiem turpināt kolonizēt Zemgales zemes. Tādēļ Zobenbrāļu ordenis devās uz Lietuvas zemi un, pamatīgi to izpostījis, griezās atpakaļ uz Rīgu, taču viņus apturēja zemgaļu kaŗaspēks un spēcīgi sakāva iebrucējus. Kauja, kas ieguvusi Saules kaujas nosaukumu, notika 22.septembrī, bet par vietu pētnieki strīdas – vieni uzskata, ka cīņas izvērtās netālu no Šauļiem, kas paceļas uz seno zemgaļu Saules kalna, citi – pie Vecsaules Latvijā. Lai kur arī kauja notika, tā bija lielākā

zemgaļu un leišu uzvara, tāpēc 22.septembri abas tautas atzīmē kā Baltu vienības dienu.

Gleznotājs atainojis pašu nīkņāko abu pušu kaŗaspēku sadursmi – brūnos zirgos krustneši pretojas zemgaļu kaujinieku pārspēkam baltos zirgos. Kaut gan cīņa rit pilnā sparā, taču iznākums jaušams – pagāni uzvarēs vācu iebrucējus, par to liecina arī sarkanbaltais karogs, kas stāsta par to, ka jau šeit parādījās latviešu nacionālais karogs.

Tā, lūk, mūsu kalendārā pārstāvēta Tēvzemes glezniecība simt gados. Krāsu meistari ir apliecinājuši savu dzimtenes mīlestību. Latvija ir mākslinieku un visu mūsu sirdīs – viena, nedalāma un mūžīga. Tā kā dzejoli pauz dzejnieks Knuts Skujenieks:

maza mana tēvuzeme

divu roku platumā

mīļa mana tēvuzeme

divu roku siltumā

dziļa mana tēvuzeme

visa mūŗa gaŗumā

JĀNIS
BOLIS,
ceļotājs, rakstnieks, advokāts

Čingishans

Ceļojot pa Mongoliju, ir grūti iedomāties, ka reiz Padomju savienībā nebija pieņemts ar labu vārdu godināt Čingishanu. Šai braucienā pārliecinājos, ka šis 13. gadsimta mongoļu kara vadonis, valdnieks un imperators joprojām dzīvo mongoļu apziņā.

Čingishana īsā valdīšanas laikā viņa armija iekaroja vairāk zemju nekā romieši četrus gadus simtu laikā un dibināja lielāko vienoto sauszemes imperiju vēsturē. Starp 1206. gadu un viņa nāvi 1227. gadā viņš bija iekarojis teritoriju gandrīz 32 miljonu kvadrātkilometru platībā. Savos kara gājienos Āzijā un Eiropā Čingishans rikoja bezgala nežēlīgi, visapkārt atstāja miljoniem mirušos, bet tanī pašā laikā šis valdnieks arī modernizēja mongoļu kultūru, atzina reliģijas brīvību un nodibināja kontaktu starp Austrumu un Rietumu zemēm.

Tuulas upes krastā apmeklējām 2008. gadā uzceltu milzu Čingishana statuju 54 km uz austrumiem no galvaspilsētas Ulanbatoras, kur pēc leģendas viņš esot atradis kādu zelta pātagu. 40 metrus augsta un pārklāta ar 250 tonnām mirdzoša nerūsējošā tērauda, statuja ir simboliski novietota ar skatu uz Austrumiem, kur Čingishans dzimis. Pēc nokļūšanas apmeklētāju zālē, ar liftu var uzbraukt un iekļūt Čingishana zirga vēderā un pēc tam aizčāpot uz

zirga galvu, no kuņģa paveras varens skats uz apkārtni panorāmā. Ja nu ir vēlme kādreiz dzīvē pastaigāt pa (tērauda) zirga vēderu, tad šī ir istā vieta. Pēc tam var apskatīt Čingishana leģendārās zelta pātagas kopiju, nogaršot tradicionālo zirgu gaļas un kartupeļu ēdienu, un ietērpties mongoļu imperatora

ģērbā. Tā ar zirga galvu vēderā uz mirkli vari justies svarīgs.

Pēc gandrīz 800 gadiem mongoļiem Čingishans turpina vēl arvien būt nacionālais varonis un mongoļu kultūras simbols. Svarīgos gadījumos, piemēram, kāzās un kristībās visa ģimene pulcējas kādas Čingishana statujas priekšā, lai kopīgi nofoto-

grafētos un atzīmētu svarīgo dienu (skat.foto).

Padomju savienība

Kā ar sajūsmu un prieku mongoļi šodien godina Čingishanu, tā ar naidu un dusmām viņi piemin krievus un Padomju savienību. Pēc gadu desmitiem ilgās mongoļu apspiešanas ir pārsteigums, ka tur gandrīz neviens krieviski nerunā.

1921. gadā Sarkanā armija ieņēma Mongoliju un tika nodibināts protektorāts, ko sauca par Mongolijas Tautas republiku, 1924. gadā Mongolija kļuva par otro pasaules komunistisko valsti. Oficiāli Mongolija skaitījās neatkarīga – kā Krievijas komunistu revolūcijas eksporta piemērs. Faktiski Mongolija bija nekas vairāk kā padomju satelīts, līdzīgi Latvijai un citām valstīm, kas pēc Otrā pasaules kara radās Austrumeiropā.

No komunistu laika sākuma līdz pat savai nāvei 1952. gadā Mongoliju valdīja Halogēns Čoibalsans, kurš rūpīgi sekoja Staļina piemēram un ieguva "Mongolijas Staļina" titulu. Kaut gan Mongolijas nomadu kultūrai svešs un neparasts ir plānveida saimnieciskās jēdziens, tas tik un tā neatturēja Čoibalsanu valsti ieviest virkni piecu gadu rūpniecisko plānu, līdzīgi draudzīgai Padomju savienībai.

Kā formāli patstāvīga valsts Mongolija bija Padomju savienībai noderīgs instruments

tirdzniecībā un diplomatijā. Mongolija varēja piedalīties starptautiskajās sarunās un Padomju savienībai dot viegli kontrolējamu balsi šajā teātrī. Katrā ziņā Mongolijas lielākais politiskais un tirdzniecības partneris bija Padomju savienība, un pierādījumu par sadarbību starp abām valstīm var atrast faktā, ka drīz pēc Padomju savienības sairšanas krita arī Mongolijas komunistiskā valdība.

Viena īpaši bēdīga palieka no Mongolijas komunistu laikiem ir tā, ka komunisti mongoļiem iemācīja dzert vodu. Pirms tam mongoļu tradicionālais alkoholisks dzēriens bija fermentēts ķēves piens ar 2% alkohola saturu. Mongoļi to dzēra tā, kā mēs dzeram alu. Tad ieradās krievu vodka, un mongoļi to mēdza dzert tāpat kā bija dzēruši ķēves pienu. Sekvences ir bēdīgas, un tās turpinās vēl šodien.

Ulanbatorā pēdējā Staļina statuja tika sagrauta 1990. gada ziemā, tieši pēc Mongolijas demokrātiskās revolūcijas. Bija jāgaida līdz 2012. gada rudenim, lai savāktu pietiekami daudz naudas un varētu atbrīvoties no pēdējās Ļeņina statujas, kuŗa tika iemesta kravas automašīnā un aizsūtīta izolē. Svinīgā ceremonijā Ulanbataras mērs Batuulu Erdenu nosodīja vareno boļševiku revolucionāru un nosauca to par slepkavu. Šodien viena no pēdējām Mongolijas komunistu laiku atmiņām vēl vientuļi tup kādā Ulanbatoras kalngalā.

Nozīmīga tikšanās Detroitā

LĪGA JĒKABSONE

ASV senātors *Gary Peters*, *Senate Armed Services Committee* loceklis nesen atgriezies no Latvijas un Lietuvas, paziņojot ar Latvijas goda konsulu Mičiganā *Andri Lāci*, lai izkārtotu tikšanos ar latviešiem. 10. jūlijā Sv. Pāvila draudzes sabiedriskās telpās sapulcējās mūsu Detroitas latviešu sabiedrības, kā arī igauņu un lietuviešu pārstāvji. Klāt bija arī Mičiganas Nacionālās gvardes komandieris ģenerālmajors *Gregory Vadnais* ar viņa *Aide De Camp* *Matt Brolsma*, kā arī bijušais komandieris ģenerālmajors *Gordon Stump*.

Latvijā senātors *Peters* bija ticis ar Aizsardzības ministrijas un NATO Stratēģiskās komunikācijas Izcilības centra pārstāvjiem Rīgā, kā arī apmeklēja Ādažu militāro bāzi. Viņš tika informēts par NATO centieniem aizsargāt Latvijas robežu no Krievijas draudiem un satikās ar Mičiganas Nacionālās gvardes vienību, kas piedalījās *Operation Saber Strike* – gadskārtējā kopējā Austrumeiropas militārajā vingrinājumā ar ASV un vairāk nekā 12 NATO biedru valstīm. Mičiganas Na-

No kreisās: ģenerālmajors *Gordon Stump*, ģenerālmajors *Gregory Vadnais*, *Laima Stede*, *Māra Bitte*, *Inta Staklis*, *Dagnija Lācis*, *Baiba Jensen*, *Narimantas Udryns*, lietuviešu biedrības priekšsēde *Janina Udryns*, *Vija Markova*, *Ēriks Markovs*, *Atis Markovs*, *Marcin Chumiecki* – *Polish Mission Orchard Lake Schools* direktors, senātors *Gary Peters*, igauņu draudzes priekšnieks *Loit Maripuu*, *Līga Jēkabsons*, *Daunis Auers*, *Tanja Vitiņa*, Latvijas goda konsuls Mičiganā *Andris Lācis*, *Mārcis Jansons*, *Astrīda Trautmane*, igauņu biedrības pārstāve *Linda Einpaul*, *Austra Liepa*, *Valdis Liepa* un *Anita Millere*

Ģenerālmajors *G. Vadnais* un senātors *Gary Peters* Ādažos

cionālā gvarde regulāri piedalās militārajās mācībās Latvijā, un vairāk nekā 20 gadu Latvijas personāls ir piedalījies militāros treniņos Mičiganas ziemeļos. Senātors *Peters* arī satikās ar Ārlietu ministrijas Valsts sekretāru *Andreju Pildegoviču*, kas apliecināja, ka Latvija ir gatava panākt aizsardzības budžeta pieaugumu līdz 2% no iekšzemes kopprodukta 2018. gadā. Vienlaikus Latvija ir devusi un arī turpmāk plāno dot ieguldījumu starptautiskajā drošībā, tai skaitā terorisma apkaņošanā.

Paužot stingru atbalstu Latvijas drošībai, senātors *Peters* teica: "Krievija ir neatlaidīgi darbojusies graut demokrātiju un brīvību visā pasaulē – no nelegālajiem iebrukumiem Ukrainā līdz mēģinājumiem iespaidot Amerikas vēlēšanas. Mūsu NATO sabiedrotie Austrumeiropā atrodas Krievijas agresijas frontē, un ir kritiski būtiski nepārprotāmu zīmi no ASV, ka mēs būsim vienoti pret jebkuŗu draudu mūsu interesēm un drošībai." Viņš bija viens no ASV Senāta likumprojekta pielikuma ierosinātājiem, kuŗa apstiprināta ASV uzticība NATO līguma 5. pantam.

Mūsu tikšanās laikā ģenerālmajors *Vadnais* ļoti pozitīvi izteicās par Latvijas bruņotajiem spēkiem, Zemessardzi un ASV gatavību aizstāvēt austrumrobežu. Senātors *Gary Peters* atbildēja uz daudziem jautājumiem, atstājot klātesošiem labu un zinīgu iespaidu. Kā *Homeland Security Committee* loceklis viņš arī apsoliya palīdzēt, ja gadījumā vēlreiz latviešu māksliniekiem tiek liegta iebraukšanas atļauja...

GUNARS
FRICSONS

Overview

This was the sixty-first year of operation for the iconic Latvian Lutheran Church camp managed by the New York and vicinity Latvian Lutheran Church. Started in 1956, the summer camp was a complement to the Sunday schools that sprang up in the Latvian communities for children of recently immigrated Displaced Persons (DPs). Around 80,000 Latvians had fled from their country, occupied by communists and immigrated to America from 1948 to 1951. The summer camp offered their children the opportunity to come together, remember their homeland, make friends, and learn Latvian language, culture, traditions, songs, and dances.

As the years rolled into the 1960s and beyond, more and more Latvians intermarried and/or graduated from college and moved to places farther and farther away from Latvian communities. None of this was surprising or unexpected in the vast landscape of America. But it presented a challenge to those trying to keep an avenue open for future generations of Latvian-Americans. They wanted to give the future generations the opportunity to learn and understand their family's heritage and use the camp as a stepping stone to more things Latvian. The erosion of the Latvian language, a pillar of heritage, is sad, but the declining number of those involved in Latvian activities, generation by generation, seriously erodes what could be in the future.

To address these issues, in 1983, the New York church added two weeks to the summer camp, opened the camp gate, and started "Valodas (language) periods." These two weeks are for youth from six to fifteen who don't speak Latvian (although some campers do speak Latvian) and want to learn Latvian culture, traditions, songs, language, and folk dances and as in any summer camp, swim, play sports and games, and make new friends.

THE COMMUNITY FOCUS MORE ON HERITAGE

Believing that they can do more, the camp committee, chaired by Anita Batarags, changed the essence and mission of the camp program last year. Their focus is on instilling even more of a Latvian heritage element in the two-week camp so the campers and counselors have a greater understanding and a stronger link to Latvian culture and country. This change is reflected in the camp title which changed from "Valodas periods" to "Heritage periods".

To help this important effort grow, the camp committee has applied for grant assistance to Latvian government agencies the last two years. Last year, they obtained funding specifically for supporting the Latvian diaspora.

The "Heritage" campers as well as the second period Latvian-speaking campers were introduced to the *folkloras* repertoire of singing and dancing by "Imanta and Dimanta." This year, the camp committee applied for funding from *Ārlietu ministrija*, (Latvian Government Foreign Affairs Department), which as part of their foreign affairs program, has focused on maintaining contact with and supporting

the extensive Latvian diaspora. The financial assistance the camp received paid for the travel expenses of two young women from the folk scene in Latvia: *Laima Dimanta* and *Rasa Roze*. They come from musically talented families and both know sing and teach from their vast repertoire of Latvian folk songs. Both play multiple instruments such as the *kokle* and violin. *Rasa* also plays *dūdas* (bagpipes) and an instrument made from a metal rod where one blows in air and it vibrates in-tune. Through their music and interaction with the campers, *Laima* and *Rasa* were valuable members of the camp staff in furthering the cultural goals of the Heritage camp.

the extensive Latvian diaspora.

other life, celebrated her tenth anniversary as camp director. The camp staff includes pastor Laris Salins, office manager Gunta Giga, director of camp activities Austra Zubkovs, and language and music teacher Irene Jasuta.

THE HERITAGE CAMP STARTS YOUNG WITH THE ĪKŠKĪŠI

To put the Heritage camp efforts in better focus, let's start with the youngest campers, the *Īkšķīši*, "Little Thumbs". This camp program started in 1989. For those who want to give their younger children, six years and younger, a camp experience, the first week has a week-long session for *Īkšķīši*. Led by Laila Gansert, each young camper must be accompanied by an adult, mother, father, grandparent (age and safety reasons). With the *Īkšķīši* group, the child and adult go through a parallel set of activities as the older campers. But the activities are tailored to their age, and there is more free time to explore the forest, play with polliwogs, and teeter-totter on the playground. This year, sixteen young ones with parents in

MOVING ON TO THE MAIN CAMP AND CAMPERS

This year, the camp director, Elissa Millers, a teacher in her

dance. Three nurses split time at camp. There were five lifeguards.

To look after the hearty appetites of the campers, invigorated by the mountain fresh air, swimming, and sports activities, there were seven workers, led by Sarma Clouser. They were helped by five kitchen aides, former campers who enjoyed the experience so much they come back to help in the kitchen. They set tables, wash dishes, and join in camp

where *Īkšķīši* can be found looking for frogs and bugs, stands by the gravel road that leads to *ēdamzāle*, the dining hall. *Atpūtas Nams* has been divided into twenty sleeping rooms, with a kitchen, basement play room, and common area, that are used by the *Īkšķīši* and other groups throughout the summer.

Driving past *Atpūtas Nams*, we turn in at the main gate on the narrow-paved road that leads to the lake. But, we don't go that far and park near the other two houses that the *Īkšķīši* use. *Dārza Māja*, Garden House, was once the home for the servants. Across road is a long, narrow rectangular, low-slung building that once was a horse barn, but you wouldn't know it unless someone told you. Now called *Viesu Māja*, Guest House, it was remodeled long ago and has a kitchen, living area, washrooms and showers, and private sleeping rooms on each side of the long hallway.

This is our favorite place to stay as it is for many *Īkšķīši* parents. Here, they can sit on the porch and watch their children play on the nearby playground, swing and teeter-totter.

Today, the second week of camp there are no *Īkšķīši* and it is quiet here, away from freeway traffic, the hub bub of city streets and the lure of candy stores. It also is quiet because the campers are busy with their activities.

FINDING THIS SLICE OF LATVIAN HERITAGE IN THE CATSKILL MOUNTAINS

As you drive up Interstate 87 from New York and New Jersey, the Catskill mountains start popping up about eighty miles north of the city. If you go too far, another hundred miles through the more intimidating Adirondack Mountains, you end up on the US-Canadian border and might need a passport to get home.

The Catskills, compared to the Rocky Mountains or even the Adirondack Mountains, are kind of like an *Īkšķītis* looking up at an older camper. Nevertheless, the Catskills are more than bumps on the horizon and sneak up on you as you leave the turnpike and the rolling countryside behind. Once you start up the winding roads, surprise – the hills quickly turn into mountains. Closer to camp, you start up the road at what feels like a 45-degree angle past Rota and the Latvian cemetery and think that you are on your way to the mountain top. But, not more than a minute later, you come to a plateau and see the first sign of the church property. The church property covers 80 acres and along with Rota and surrounding properties once was part of an estate owned by New Yorkers. There are a few reminders of that past.

We pass by *Atpūtas Nams*, Rest Home. The three-story family home with a small pond nearby,

ON TO THE MAIN CAMP

With a well-manicured field on the side, we start down a tree-lined path toward the *ēdamzāle*. The shaded path is reminiscent of a country lane in England that leads to a manor house. Camp activity picks up here. Beyond the row of trees, a group of campers are on the soccer field playing dodge ball. Ah...it must be sports time! Group activities are sprinkled with activities for all campers, some on the soccer field that help the group of eighty-eight bond and make new friends regardless of age. It is heartening to hear returning campers, a fourteen-year-old heartily greet a nine-year-old.

We pass a tennis court and basketball court. Two young campers are playing their counselor in a two on one pick-up game. The young campers play like they have been to basketball camp. Their counselor...not so much. A group of older boy and girl campers are playing what looks to be a serious game of volleyball, until one player dives for a spiked ball and lands in the mud. There was a bit of rain this year. The laughter breaks out and rolls across the field as the player picks gobs of mud off her face.

Next, we come to the *ēdamzāle*. It sits as a counter-balance, albeit a much smaller one, to the mountain rising high at the far end of the field from where we came.

(to be continued)

„Latviešu valoda ir dzīvesveids”

Latviešu valodas mācību programma laika ritumā

ANITA BRIEDE-BILSĒNA,
GVV skolotāja 2017. gada vasarā

Latviešu centrs Gaŗezers, sācis savu darbību 1965. gadā, ir pastāvējis, lai pulcinātu latviešu sabiedrību, audzinātu un mācītu latviešu jaunatni, lai stiprinātu latviešu valodu, kultūru un garīgās vērtības, lai veicinātu latvietību un saites ar Latviju. Gaŗezera vasaras vidusskola (GVV) ir darbojusies kopš 1966. gada vasaras, un tajā ir intensīva latviešu valodas vasaras programma

otrs vecāks nebija latvietis. Bērniem vairs nebija tikai jānoslipē valoda, bet gan jāmaca latviešu valoda, latviešu valodas gramatika. Tā radās daudz dažādas vingrinājumu lapas. Skolēni iemānījās tās labi izpildīt. Bet – rakstu valoda un runas valoda kļuva arvien „liesāka”. Un vēl – atšķirība bērnu valodas līmeņos kļuva arvien lielāka. Kā vienam skolotājam mācīt vienā klasē vien-

totā valoda. Latviešu valodu nevaram saukt par dzimto valodu, jo dzīvojam angļu valodas vidē. Vienlaikus nevaram to saukt par svešvalodu, jo no bērniņas to dzirdam un runājam. Kā latviešu skolām strādāt? Kādas materiālus izmantot? Kādas mācību metodes? Galvenais – jāveicina mūsu skolēnos valodas izaugsme.

Liels solis uz priekšu tika sperts, kad izveidoja latviešu valodas līmeņu pārbaudījumus. ALA Izglītības nozare sadarbojās ar PBLA Izglītības padomes locekli Daci Mažeiku. Par ASV latviešu skolu vajadzībām piemērotāko tika atzīts pastāvošais Eiropas valodas portfelis (EVP). (EVP ir standartizēta valodas apguves līmeņa vērtēšanas sistēma Eiropas Savienības valstīs, kas nosaka personas dažādu valodu prasmi, iedalot to sešos līmeņos – valodas prasmes pamata līmenis (A1, A2), vidējais līmenis, kas nozīmē spēju patstāvīgi lietot valodu (B1, B2), augstākais līmenis, kas nozīmē, ka brīvi pārvalda valodu (C1, C2)). Lietojot EVP, Eiropas institūcijas un uzņēmēji var noteikt un izvērtēt potenciālā studenta vai darba ņēmēja valodas līmeni. Izmantojot šādus valodas pārbaudījumus ASV latviešu skolās, skolotāji var gūt vajadzīgo informāciju skolēnu mācīšanai un izaugsmes vērtēšanai. Arī paši skolēni spēj apzināties valodas prasmju līmeņus un turpināt sekot to izaugsmei un attīstībai. Valodas pārbaudījums ir lodziņš uz to, kāds ir skolēna valodas līmenis runāšanas, klausīšanās, rakstīšanas un lasīšanas prasmēs. Ja skolotājs zina, kāds ir šis līmenis katrā prasmē, tad var labāk piemērot mācību vielu skolēnam. (Vairāk par EVP var atrast Latviešu valodas aģentūras mājaslapā: <http://maciunmacies.valoda.lv/valodas-apguves-limenis>.)

GVV skolēni raksta Valodas līmeņu pārbaudījumus kopš 2014. gada vasaras. Šis ir viens no soļiem virzībā uz katru skolēna prasmju novērtējumu, personiskā mācību pieeju un individuālā mācību materiālu attīstību. Katru gadu audzēkņi veic valodas pārbaudījumu vasaras sākumā (*formatīvi*) un beigās (*summatīvi*). Pa šiem gadiem novērots, ka skolēnu valodas izaugsme vasarā, sešas mācību nedēļas, pārsniedz ziemas mēnešu izaugsmi. To var izskaidrot ar to, ka GVV laikā skolēni pavada dienas latviešu valodas vidē, pievēršas mācībām latviešu valodā un izmanto valodu, runājot gan ar pieaugušajiem, gan ar vienaudžiem. Izņēmums ir tie jaunieši, kas apmeklē latviešu vidusskolu mājas pilsētās un kam valodas izaugsme parādās arī pēc ziemas mēnešiem. Mums, latviešu sabiedrībai, ir jāatbalsta ģimenes, kas cenšas uzturēt latviešu valodas līmeni. Latviešu valoda ir dzīvesveids, ne tikai mājas darbs. Lai valoda izaugtu, attīstītos, tā jālieto mājās un sabiedrībā. Ir jālasa, jārunā, jāraksta un valoda regulāri jāklusās.

Šovasar pirmo reizi GVV mācīja latviešu valodu, sadalot skolēnus pa valodas līmeņu grupām. Vecuma grupas, klases netika dalītas, kā arī citos priekšmetos skolēni netika sadalīti pa valodas līmeņiem. Jauno pieeju izmantoja tikai valodas mācībai. Kopā sanāca 12 atsevišķas valodas grupas, kuŗās mācīja astoņas skolotājas. Atsauksmes par šo sadalījumu bija pozitīvas gan no

arī 3. klasē 41 skolēns mācījās četrās valodas grupās. Analizējot valodas līmeņu pārbaudījumu rezultātus, var secināt, ka skolēniem, kas mācījās A līmeņa valodas grupās, bija manāma valodas izaugsme. Vidējā līmeņa grupām B1 un B2 izaugsme bijusi grūtāka. Rezultātus ir vērtīgi analizēt pa prasmēm, lai saprastu, kā skolotāji var efektīvāk strādāt par labu skolēnu valodas

jauniešiem no 14 līdz 17 gadu vecumam. 2017. gada vasarā te mācījās 119 jaunieši. Kādēļ vēl šodien jaunieši ziedo savu brīvo vasaras laiku, lai sešas nedēļas dzīvotu mežā? Skolēni aptaujās raksta:

“Es esmu piedalījies Gaŗezera nometnēs kopš sešu gadu vecuma. Man ļoti patīk būt Gaŗezērā, un es vienmēr priecājos, kad varu satikt savus latviešu draugus.” “Es braucu uz GVV, lai turpinātu attīstīt savas latviskās zināšanas un latviešu valodu, un, protams, lai būtu kopā ar draugiem.”

Tā latviešu paaudze, kas iebrauca ASV pēc Otrā pasaules kara, smagi strādāja un centīgi izglītoja savus bērnus, izaudzina divas paaudzes, kas sevi uzskata par latviešiem, un lika stiprus pamatus latviešu sabiedrībai. Šobrīd sabiedrisko darbinieku darbība strauji samazinās un atsevišķas organizācijas spriež par savu pašlikvidāciju. Kā saglabāt latviskumu, kā to saglabāt un noturēt nacionālo identitāti? Skolas ir svarīgas diasporas latviešu sabiedrības eksistencei.

Latviešu valoda ir dzimtā valoda aptuveni pusotram miljonam cilvēku. No tiem 1,38 miljoni dzīvo Latvijā. ASV tautas skaitīšanas dati 2005. gadā rādīja, ka aptuveni 85 300 latviešu atrodas ASV. Kādas ir viņu latviešu valodas spējas? Un vai latviešu valoda tiešām aizvien vairāk zaudē savas dzimtās valodas pozīcijas.

Sākuma gados GVV, kā arī citās diasporas latviešu skolās, mācījās bērni un jaunieši, kam mājās bija dzimtās valodas runātāji. Arī skolotāji bija dzimtās valodas runātāji. Skolēniem tikai bija jānoslipē latviešu valoda, to mācīja pēc Endzelina valodas likumiem un par mācību grāmatu lietoja filologes Valērijas Baltiņas-Bērziņas metodiku. Gadiem ritot uz priekšu, skolēnu mājās dzimtās valodas runātāji gāja mazumā. Ģimenēs viens vai

līdz labi skolēnus ar labāku valodas līmeni un skolēnus ar vājāku valodas līmeni? Kad sāka runāt par sadalīšanu skolēnus grupās pēc valodas spējām, no vecākiem un skolotājiem izskanēja bažas, aizrādījumi, ka svarīga ir skolēna pašapziņa, draudzība, prieks mācīties. Kā lai apvieno vēlmi skolēnos attīstīt valodu un mīlestību pret Latviju un latviešiem?

Kā zināms, vārdu krājums ir cieši saistīts ar cilvēka mājas un sabiedrisko dzīvi. Lai gan latviešu skolas pievērsās vārdu krājuma paplašināšanai, skolēnu vārdu krājums arvien samazinājās. Grūtākais bija atrast piemērotu lasāmvielu. Ja valodas līmenis bija piemērots, tad saturs bija bērnišķīgs. Ja saturs atbilda skolēna vecumam, valodas līmenis bija grūts. ALA centās līdzēt, izdodot grāmatas, piemēram, Līdijas Ziemeles „Valodas mācību” un Maijas Laiviņas vēstures grāmatas pamatskolai. Latviešu valodas aģentūras (LVA), kas ir Latvijas Izglītības un zinātnes ministrijas pārraudzībā, mērķis ir veicināt latviešu valodas nostiprināšanu un attīstību. LVA ir sniegusi palīdzību, bet aizvien pietrūkst mūsdienīgu un diasporas vajadzībām atbilstošu literatūras un vēstures materiālu.

LVA novēroja, ka latviešu valoda diasporā aizvien vairāk zaudē dzimtās valodas pozīcijas. Bet saukt to par svešvalodu arī grūti. Lielākai daļai GVV skolēnu latviešu valoda ir bijusi pirmā valoda, ko dzirdēja. Viņiem tika dziedātas latviešu šūpuļdziesmas, lasītas latviešu pasakas un kāds ir runājis ar viņiem latviski pamata, vidējā vai augstākā līmenī. Kad pienāca skolas gadi, 90% laika tika pavadīts vidē, kur runāja angliiski. Jaunās zināšanas, ko bērni ieguva, bija saistītas ar angļu valodu. Tā latviešu valoda kļuva sekundāra. ALA izglītības nozares vadītāja Andra Zommere izmanto apzīmējumu man-

skolotājiem, gan no skolēniem.

Skolotāja Laura Mestere (no Latvijas) izstrādāja pagaidu programmu šīm klasēm. Pamata valodas līmenis noteica pārrunājamos tematus, bet klase (I, II, III vai IV) noteica mācāmo gramatiku. Tie audzēkņi, kuŗi mācījās A1 vai A2 līmeņu grupās, izmantoja LVA izdotās A1LAIPA un A2LAIPA grāmatas. Citos līmeņos izmantoja agrāk lietotus materiālus vai skolotāju pašu radītus materiālus. LAIPA grāmatās izmantota svešvalodas mācīšanas metodika. Materiāli gan pilnībā neatbilst GVV skolēniem, kam latviešu valoda ir otrā valoda vai mantotā valoda. Visbiežāk pietrūka gramatikas vingrinājumu. Dažkārt skolotāji centās integrēt valodas stundu uzdevumus ar citu priekšmetu uzdevumiem (piemēram, publiskas runas sagatavošanas II klases literatūras un valodas grupām, praktstu veidošanas, izmantojot mākslas vēstures vielu, III klases vēstures pētniecības projektā iesaistot rakstu darbu un stāstījumu).

1. klasē 20 skolēni mācījās izmantojot integrētu valodas mācības pieeju, valodu un literatūru. Skolēnus sadalīja divās grupās – A1 un A2, un, vasarai beidzoties, 10 skolēni pārliecināti sasniedza A2 līmeni, bet deviņi sasniedza B1 līmeni. 2. klasē 43 skolēni mācījās četrās valodas grupās, kā

izaugsmei. 4. klases skolēni mācījās divās valodas grupās. 4. klases skolēni kārtoja Latvijas Valsts valodas prasmes pārbaudījumus. Valsts izglītības satura centra (VISC) Valsts valodas prasmes pārbaudes nodaļas vadītāja Anta Lazareva un vecākā referente Baiba Mūrniece-Buļeva ieradās GVV piektajā skolas nedēļā. Speciālistu ceļu un uzturu sedza Sabiedrības integrācijas fonda piešķirums, ko jau otro gadu saņem ALA Izglītības nozare sadarbībā ar GVV. Visi 15 IV klases skolēni ieguva Latvijas Valsts valodas prasmes apliecību atbilstoši savam līmenim. Pārbaudījumi apstiprināja, ka skolēnu latviešu valodas prasme ir pietiekama veiksmīgai saziņai valodas prasmes pamata un vidējā līmenī. Šovasar divas skolnieces saņēma arī augstākā, C līmeņa apliecības, kas norāda to, ka abas ir bilingvālas, ka vienlīdz labi pārvalda latviešu un angļu valodas. Šādu valodas līmeni spēj sasniegt tad, ja ģimenē konsekventi runā latviski, pievēršoties arī klausīšanās, lasīšanas un rakstīšanas prasmēm.

Nobeigšu šo pārskatu ar ALA izglītības nozares vadītājas Andras Zommeres secinājumiem, kuŗus viņa rakstīja “Izglītības nozares 2014./2015. gada projekta” aprakstā.

(Nobeigums 18. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents pasniedz
Triju Zvaigžņu ordeni
Džeimsam Taunsendam

Valsts prezidents Raimonds Vējonis 21. septembrī vizītes laikā Vašingtonā, ASV, pasniedza valsts augstāko apbalvojumu – Triju Zvaigžņu ordeni – bijušajam ASV aizsardzības sekretāra virsnieka palīgam Eiropas un NATO politikas jautājumos Džeimsam Taunsendam (*James Townsend*). Ordeņu kapituls pieņēma lēmumu piešķirt Triju Zvaigžņu ordeni, III šķiru un iecelt par Triju Zvaigžņu ordeņa komandieri Džeimsu Taunsendu par viņa personīgo ieguldījumu Latvijas aizsardzības un drošības veicināšanā, Latvijas integrācijā NATO, kā arī ASV militārā, politiskā un finansiālā atbalsta veicināšanā Latvijai militārajā jomā, Latvijas aizsardzības struktūras attīstības un sadarbības projektu veicināšanā.

Valsts prezidents pasniedz
Cildinājuma rakstu
profesoram Keggi

Valsts prezidents Raimonds Vējonis 25. septembrī Rīgas pili tikās ar pasaulē atzīto latviešu chirurģu ortopēdu Kristapu Keggi. Tikšanās laikā Raimonds Vējonis pasniedza Kristapam Keggi Valsts prezidenta Cildinājuma rakstu un izteica pateicību par viņa nesavtīgo atbalstu Latvijas ārstu un māsu profesionālajā izaugsmei.

Pieredzes bagātais latviešu profesors ir dzimis Latvijā, taču gan drīz visu savu mūžu pavadījis ārzemēs un devis lielu ieguldījumu savas profesionālās nozares attīstībā. Rēgulāri apmeklējis Latviju, kur veicis paraugoperācijas un vadījis seminārus, kā arī lasījis lekcijas.

“Profesor, Jūs visu savu dzīvi ar augsti paceltu galvu esat nesis savā sirdī latvietību. Pirms gandrīz trīsdesmit gadiem kopā ar kolēģiem jūs uzdrīkstējāties atvest visas pasaules latviešu ārstus atkal mājās. Latvijas medicīnai tika dota unikāla iespēja smelties ārzemēs dzīvojošo tautiešu pieredzi, zināšanas un saņemt arī finansiālu atbalstu. Augstu novērtēju, ka arī šodien aktīvi atbalstāt gan Latvijas ārstniecības iestādes, gan Latvijas jaunos un jau diplomētos medicīniskos, sacīja Raimonds Vējonis.

Latvija un Lietuva
iedibinās Baltu balvu

Pēc Ārlietu ministrijas informācijas, Baltu vienības dienas priekšvakarā, kad latvieši un lietuvieši piemin vēsturisko Saules kauju, Latvijas un Lietuvas ārlietu ministri Edgars Rinkēvičs un Lins Linkevičs nākuši klajā ar paziņojumu izveidot Baltu balvu.

Pirmo Baltu balvu iecerēts simboliski pasniegt 2018. gadā, kad abas valstis svinēs simtgades. Balva tiks piešķirta par ieguldījumu latviešu un lietuviešu valodu un literatūras popularizēšanā, vēsturisko pētījumu veikšanā, kā arī citās jomās. Šobrīd abas Ārlietu ministrijas strādā pie Baltu balvas nolikuma izstrādes. Pieteikšanās balvai tiks izsludināta Latvijas un Lietuvas Ārlietu ministriju mājaslapās. “Manā ieskatā šī iniciatīva sekmēs baltu tautu vēstures pētniecību un valodu attīstību, kā arī literatūras popularizēšanu, ļaujot mums aizvien labāk vienam otru iepazīt,” uzsvera ārlietu ministrs Rinkēvičs.

Baltu vienības dienu ugunu
sasauksme Latvijā un Lietuvā

22. septembrī tiek svinēta Baltu vienības diena, kurā baltu pēcteči Lietuvā, Latvijā un visā pasaulē aicināti pievienoties Baltu vienības ugunu sasauksmei un vakarā iedegt ugunis kalnos, pilskalnos un citās ar baltu vēsturi saistītās vietās. 1236. gada 22. septembrī pūvainā vietā netālu no Saules tika sakauti Zobenbrāļu ordeņa karavīri. Tie atgriezās no sirojumā pa Lietuvu, uz kuriem bija devušies atriebt lietuviešu iebrukumus vācu feodāļu valdījumos. Kaujā krita ordeņa mestrs un ap 50 ordeņa brāļi, kā arī daudzi karavīri. Pēc šīs kaujas Zobenbrāļu ordeņa beidza pastāvēšanu. Lietuviešu un zemgaļu uzvara Saules kaujā uz laiku aizkavēja vācu feodāļu agresiju Baltijas teritorijā.

Baltu vienības diena notiek katru gadu kādā no Lietuvas vai Latvijas pilsētām, bet Palangā tas notika pirmo reizi. It īpaši šogad, jo 2017. gads Lietuvā ir Pilskalnu gads! Sirmā senatnē pilskalnos iedegti uguns kuri ir aicinājuši mūsu senčus vienoties cīņai un aizsargāt savu zemi, savu dzīvību un savdabību. 23. septembrī, veicinot Lietuvas un Latvijas draudzību un svinot Baltu vienības dienu, Palangā norisinājās plaša kultūras programma. Pērn šī diena tika svinēta Liepājā.

Baltu vienības dienas uguns kuri
allaž deg daudz pilskalnos

2000. gadā Latvijas un Lietuvas parlamenti Baltu vienības dienu pasludināja par oficiālu svētku dienu, tajā tiek akcentēta abu tautu tuvā radniecība. Šogad sarīkojumu organizēja Palangas kultūras un jauniešu centrs, sadarbojoties ar Latvijas un Lietuvas valstu vēstniecībām, Palangas pilsētas domi un Šauļu tūrisma un infor-

mācijas centru. Notikumu atbalstīja *Interreg V-A* Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 2014. – 2020. gadam un abu valstu Ārlietu ministrijas. Svētki iesākās ar dalībnieku gājienu no Kurhauzu zāles, virzoties pa J. Basanoviča ielu līdz Meiles alejas krustojumam, pēc tam bija oficiāla svētku atklāšana ar svinīgu Lietuvas un Latvijas karogu pacelšanu, abu valstu himnu dziedāšanu un amatpersonu apsveikuma runām. Svinīgajā atklāšanas ceremonijā uzstājās abu valstu Ārlietu ministriju Diplomātiskie koři un Palangas pūtēju orķestris.

23. septembrī Palangā Baltu vie-

nības dienai veltītos sarīkojumus apmeklēja Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece (VL-TB/LNNK) kopā ar Lietuvas Seima spīkeru Viktoru Pranckietī // Foto: LETA

Par godu Baltu vienības dienai Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece un Lietuvas parlamenta priekšsēdis Viktors Pranckietis piedalījās Baltu vienības dienai veltītajā svinīgajā gājienu, apmeklēja izstādes, skolēnu erudīcijas konkursa “Prātu kauja” laureātu apbalvošanas ceremoniju un baltu gastronomijas festivālu. “Mēs turpinām senču aizsākto. Kopā esam stāvējuši vissmagākajos likteņa griežos, kopā cīnījušies par savu valstu neatkarību un atbalstījuši viens otru. Esam izmantojuši iespējas cieši sadarboties ar saviem draugiem – Baltijas valstīm, Ziemeļvalstīm, Eiropas Savienību un NATO,” Mūrniece sacīja klātesošajiem.

Pilsētā darbojās “Baltu vienības tirgus” (Jūrates un Kastīša laukums), kurā varēja aplūkot gan Lietuvas, gan Latvijas gleznotāju izstādes, kā arī iegādāties mājražotāju labumus. Savukārt *Barbekjū* sacensībās varēja nogaršot dažādus ēdienus. Lielajā sarīkojumā notika kultūras tūrisma forums “Baltu ceļš”, Lietuvas un Latvijas deju un folk mūzikas kopu koncerti un citas aktivitātes. Svētku gaitā norisinājās arī “valodu skola”, kur ikviens varēja bez maksas apgūt lietuviešu un latviešu valodas pamatus. Tiem, kuriem bija interese, tika piedāvāts noskatīties visu trīs Baltijas valstu kopproducentu veidoto dokumentālo filmu “Generālpilns”, pēc tam varēja piedalīties interaktīvā viktorīnā. Svētku nobeigumā koncertā Palangas koncertzālē uzstājās mākslinieki un grupas no Lietuvas un Latvijas.

Baltu vienības dienā Rīgā,
uz AB dambja, un citur

Rīgas iedzīvotāji un viesi 22. septembra vakarā tika aicināti uz AB dambi. Sarīkojumā piedalījās publicists Eduards Liniņš. Iestājoties tumsai, notika ugunsziņņu aizdegšana. Koncertu sniedza Rīgas folkloras kopas *Grodi*, *Vilkači*, *Budēļi*, *Banga* un *Vilcenes*.

SPILGTS CITĀTS

Daugavas racēji
neliekas mierā...

Pagājušā gadsimta 50. gados Latvijā virmoja idejas par vairāku HES uzbūvēšanu Daugavas krastos. Uzcēla vienu – Pļaviņu HES, pret ko asi iestājās eksperti. Celtne izrādījās ne tikai astronomiski dārga, ekonomiski neizdevīga, bet arī graužoša Latvijas saimnieciskai patstāvībai un pašprietiekamībai.

Vai tagad Daugava atstāta mierā? Izrādās, ka...ne. Par to žurnālā *Sestdienā* stāsta viens no skaisto Daugavas loku glābējiem, Atmosferas lideris **Dainis Īvāns**. Pie viņa ik pa laikam vērsas satraukti cilvēki, stāstot, ka uzradusies atkal jauna kompanija, kas lolo HES celšanas idejas.

Arī premjers Šķēle ir teicis: ja būs nauda, tad celsim, un Jānis Lāčplēsis Daugavpils hesa celtniecību ierakstījis savā pirmsvēlēšanu programmā. Tātad šī doma joprojām ir dzīva. Cilvēkus, kas vēl šodien atbalsta Daugavas pārveidošanas idejas, es nenosodu, es viņus saukšu par antiņiem, kuri redz tūlītēju labumu un nespēj to samērot ar zaudējumiem ilgtermiņā. Visi mēs kaut kādā mērā esam aprobežoti, bet šī, manuprāt, ir galīga aprobežotība un

nejūtība. Ja cilvēks ir bijis Augšdaugavā un to redzējis un ja viņam ir drusku sirds un jūtu, nekas tāds viņam neienāktu prātā. Otrkārt, šie cilvēki neprot arī rēķināt ieguvumus un zaudējumus. Daugavas racēju komanda ir pierādījusi – tiekot pie šāda hidrobuves projekta, ir iespējams nozagt ļoti daudz naudas, jo to, kas ir aprakts dambī vai zem ūdens, neviens neatklās.

No 21. septembra LNV M, Brīvības bulvārī 32, Rīgā, atklāta jauna izstāde “Daugavai būt”. Tās pamatā ir notikumi, kas Latvijas sociālajā atmiņā saistās ar Daugavas vārdu un ievadīja Trešo atmodu: 1958.–1959. gada sabiedrības cīņa par Kokneses kanjona un Staburaga saglabāšanu, ceļot Pļaviņu hidroelektrostaciju (HES), un 1986.–1987. gada kampaņa par Augšdaugavas glābšanu no Daugavpils HES celtniecības rezultātā draudošās ieļņas applūdināšanas.

Ugunsziņņu aizdedzināšana

Svētkiem uguns skulptūras jeb ugunsziņmes bija darinājuši Latvijas mākslinieki Kārlis Īle un Lietuvas mākslinieki Vitauts un Ķestutis Musteiki. Divas iecerētās ziemes, kuņas nedēļas garumā veidotas uz vietas AB dambī, uzsver baltu tautu vienotības ideju.

Arī Kocēnu novada **Zilākalnā** tika svinēta Baltu vienības diena. Sanākot kopā Baltu Dievu pulcēšanās vietā, tika pieminēta Saules kauja, izteikta pateicība vasarai un godināts rudens laiks. Pulcēšanās notika Zilākalna pakājē.

Baltu vienības diena
Bērzainē un tikšanās ar
rakstnieci Ingunu Baueri

22. septembrī Latviešu centrā *Bērzainē*, Dienvidvācijas pilsētā Freiburgā, pavadīja uz kultūras vilņa. Svinēja Baltu vienības dienu, pieminot vēsturisko Saules kauju, kad 1236. gadā, baltu ciltīm cīnoties kopā, krustneši cieta sakāvi. Interesantiem bija iespēja tikties ar rakstnieci Ingunu Baueri no Vecpiebalgas.

Tikšanās laikā rakstniece iepazīstināja ar saviem darbiem, atbil-

Ingunu Bauere Bērzainē

dēja uz lasītāju jautājumiem un vienkārši parunāja par dzīvi. Interesantiem bija iespēja arī iegādāties grāmatas. Rakstniece pastāstīja par sevi un ieinteresēja klausītājus par saviem darbiem, kas reizē bija ieskats arī Latvijas kultūrvēsturē, jo autore pārsvarā raksta par Latvijas vēsturē un kultūrā pazīstamu personu dzīvesbiedrēm, sievietēm, kas iedvesmojušas un bijušas līdzās. Pēc stāstījuma klātesošos aicināja uz maltīti, galda tika celta rupjmaize, rosols un no Latvijas atceļojušas gailenes. *Bērzaines* saimniece Inese Avena priecējās, ka viesu vidū bija latvietis no Amerikas Gunārs Dāle, kungs, kurš šomēnes nosvinējis 90 gadu jubileju un neesot latviski runājis gadu desmitus. Vakara nobeigumā visus aicināja sajūst mieru un vienotību pie Baltu vienības dienas uguns kura pakalnā, kas ir kļuvis jau kā rituāls latviešu un lietuviešu tautai, un sajūst savas tautas spēku caur dziesmu.

(Turpināts 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

“Laimi iespējams sasniegt tikai ar mieru...”

“Es apbrīnoju Eiropas Savienības (ES) garu, tas jāpārņem visā pasaulē,” preses konferencē sacīja Nobela miera prēmijas laureāts un budistu garīgais līderis Viņa Svētība Dalailama XIV. Uzrunājot plašsaziņu pārstāvjus, Dalailama pau- da prieku par atgriešanos Latvijā. Viņš sacīja, ka uz pasaules mīt septiņi miljardi iedzīvotāju, kuriem ir atšķirīga valoda, identitāte, reliģiskā pārliecība un kultūra, tomēr cilvēkiem nevajadzētu fokusēties uz atšķirīgo. “Tas ir jāpārvar, jo šādu domu rezultātā rodas konflikti. Mēs visi vēlamies būt laimīgi, bet laimi iespējams sasniegt tikai ar mieru,” pau- da budistu garīgais līderis. Dalailama arī norādīja uz globālās sasilsanas problēmu, kas skar ikvienu pasaules iedzīvotāju, tāpēc šīs problēmas risināšanā vi- siem septiņiem miljardiem pasaules iedzīvotāju ir jāuzvedas kā vienotai kopienai. Tāpat budistu garīgais līderis norādīja, ka pasaules lielākajām reliģijām ir atšķirības, tomēr tās visas vieno mīlestība un iecietība. “Jāsaprot, ka viens mil- jards pasaules iedzīvotāju nepie- der nevienai reliģijai, tomēr šie principi ir attiecināmi arī uz viņiem,” sacīja Dalailama.

Aicināts komentēt situāciju pa- saulē, Nobela miera prēmijas lau- reāts atzina, ka situācija ir skumja. Viņa ieskatā pasaules līderiem jā- maina pieeja problēmu risināšanā, proti, jāatsakās problēmas risināt ar spēku, jo tādējādi varmācība tiek vairotā vēl vairāk. Tajā pašā laikā Dalailama uzsvēra, ka viņš apbrīno ES garu. “ES garam ir jā- paplašinās līdz Afrikai, tālāk Azi- jai, pat Krievijai. Pasaules savienība ir labākais veids, kā būt vienotiem, tādējādi nodrošinot mieru. Tas ir mans sapnis, par ko nemitīgi stās- tu,” teica Dalailama.

Daži ārvalstu žurnālisti vēlējas zināt, kāpēc budistu garīgais līde- ris neapmeklēja viņu valstis, bet bieži apciemo Latviju. Dalailama stāstīja, ka pārsvarā Rietumu val- stīs viņa mācību vēlas uzklaut cilvēki no Krievijas, kuriem aiz- braukt uz Indiju ir pārāk dārgi, bet viņš Krievijā nevarot ierasties. “Tāpēc arī krievi rīko tikšanos ar mani Latvijā,” atzina Dalailama.

Skonto hallē norisinājās Nobela miera prēmijas laureāta un budis- tu garīgā līdera Viņa Svētības Da- lailama XIV mācības “Vieduma un labestības filozofija”. Dalailama koncentrējās uz budisma mācības praktisko aspektu, tādēļ viņš bija izvēlējies skaidrot divus pamattek- stus – Kamalašilas “Apceres pakā- pes” un Dže Tsonkapa “Īsais Lam- rim”. Dialogos ar Viņa Svētību Da- lailamu piedalījās sabiedrībā pa- zīstami cilvēki – Alvis Hermanis, Boriss Grebenšičikovs, Vitalijs Man- skis, Ivans Viripajevs. Mācību ap- meklētājiem bija iespēja iepazī- ties ar divām izstādēm – Nikolaja

Dudko budisma sakrālo gleznu jeb “thangha” izstādi “Dzogčen vizuālie tēli” un fotografa Manue- la Bauera izstādi “Viņa Svētība Dalailama XIV. Ceļš uz mieru”.

Eiropas pilsētu galvas Rīgā

22. septembrī Vēcīgā pulcējās mēri, vicemēri un vienkārši aug- stas amatpersonas no visām Eiropas Savienības (ES) galvaspilsētām. Viņi apsprieda Eiropas nākotni pēc Lielbritānijas izstāšanās, to, kā pilsētām kļūt zaļākām, un, pro- tams, arī naudas lietas.

Eiropas pilsētu mēri Rīgā. Otrais no labās – Rīgas domes vadītājs Nils Ušakovs

Tikšanās beidzās ar Rīgas de- klarācijas parakstīšanu, kurā mēri pieprasīja Eiropai Kohēzijas fondu līdzekļus saglabāt pieejamus vis- maz līdz 2027. gadam. Rīgas mērs Nils Ušakovs skaidroja, ka šie fondi nepieciešami, lai izlīdzinātu ekonomisko situāciju starp dalīb- valstīm, bet tagad to pastāvēšana esot apdraudēta, jo līdz ar Lielbri- tānijas izstāšanos Eiropas budžets zaudēsot septiņus miljardus eiro. Ja mēs šo instrumentu zaudēsim, tad pēc būtības apdraudēts ir arī viss sapnis par apvienoto Eiropu. Tādēļ mēriem ir bažas, un viņi atbalstīja deklarāciju, kur ir pa- teikts, ka šī politika jāturpina vis- maz līdz 2027. gadam. Savukārt Eiropas Komisijas viceprezidents Marošs Šefčovičs teica, ka debates par nākamo ES budžetu un kohē- zijas politiku ir tikai uzsāktas.

Noraida ierosinājumu Latvijā dzimušajiem bērniem vairs nepiešķirt nepilsoņu statusu

Valsts prezidenta Raimonda Vē- joņa iesniegtais likumprojekts pa- redzēja vairs nepiešķirt nepilso- ņu statusu bērniem, kuri dzimuši Latvijā pēc 2018. gada 1. jūnija. Likumprojekta anotācijā norādīts, ka tā pieņemšana veicinās salie- dētas un uz Latvijas tautas kopī- gajām vērtībām balstītas Latvijas sabiedrības turpmāku attīstību. “Latvija ir demokrātiska un mūs- dienīga Eiropas valsts, un ir jā- pieliek visas pūles, lai turpinātu Latvijas valsti attīstīt un stiprināt. Latvijas izglītības sistēma spēj sa- gatavot un audzināt krietnus, god- prātīgus un atbildīgus cilvēkus, kas ir Latvijas patrioti un kam ir stingra piederība Latvijai,” uzsvēra Vējonis. Šī iniciatīva izraisīja dom- starpības valdošajā koalīcijā. Nacionālā apvienība (VL-TB/LNNK) jau iepriekš norādīja, ka neatbalstīs Vējoņa priekšlikumu, kā arī atgā- dināja koalīcijas partneriem, ka šādu jautājumu virzīšanai nepie- ciešams konsensus starp partne- riem.

Saeima 21. septembrī noraidīja Valsts prezidenta Raimonda Vē- joņa iesniegto likumprojektu par nepilsoņa statusa piešķiršanas iz- beigšanu bērniem. Par šī likum- projekta nodošanu komisijām

balsoja 39 deputāti, kuri pārstāv opozīciju, tā devēto Vienotības “četrinieku”, kā arī pie frakcijām nepiederošie parlamentārieši Ed- vards Smiltēns un Romans Milo- slavskis. Pret šo ieceri balsoja 38 parlamentārieši, bet vēl 14 depu- tāti balsojumā atturējās. Kad depu- tāti lem par likumprojekta no- došanu komisijām, tikai viens depu- tātš debatēs var runāt par atbal- stu priekšlikumam, bet viens – pret. Deputāts Gunārs Kūtris (NSL) mudināja atbalstīt presi- denta iniciatīvu, uzsverot, ka jā- domā par nākotni. Savukārt Ed- vīns Šnore (VL-TB/LNNK) ai- cinaja likumprojektu neatbalstīt, jo tam “tik ļoti spīd cauri politiskā korupcija”. Viņš arī piebilda, ka jau tagad vecākiem pietiek pateikt “jā” un bērnam tiek piešķirta pil- sonība. Tomēr četri Vienotības Sa- eimas frakcijas deputāti, kuri ta- gad pārstāv partiju *Kustība Par!* – Lolita Čigāne, Andrejs Judins, Aleksejs Loskutovs un Ints Dāl- deris, pau- da gatavību atbalstīt presi- denta iesniegto likumprojektu. Arī *Zaļo* un Zemnieku savienībā (ZZS) ietilpstošā Latvijas Zaļā par- tija (LZP) sākotnēji vēlējas lemt par šo jautājumu, tomēr vēlāk mai- nīja domas. Pēc deputātu un val- des locekļu lūguma, lai par šo jautājumu nebūtu jāriko vairākas sēdes, attiecīgā jautājuma izskati- šana tika atstāta ZZS frakcijas zi- ņā, skaidroja LZP vadītājs Edgars Tavors.

Kanberā apskatāma**Pēterā Dombrovska izstāde**

Līdz 2018. gada 30. janvārim Austrālijas galvaspilsētas Kanberas Nacionālajā bibliotēkā ir iespēja apskatīt slavenā latviešu fotografa Pēterā Dombrovska izstādi.

Pēteris Dombrovskis dzimis lat- viešu ģimenē 1945. gadā Višbē- denē, Vācijā. 1950. gadā ģimene pārcēlusies uz dzīvi Austrālijā. Fotografs visplašāk pazīstams ar Tasmānijas dabas ainavām. 2003. gadā viņš bija pirmais Austrālijas fotografs, kas tika uzņemts Starp- tautiskajā fotogrāfijas slavas zālē (*Hall of Fame*). Fotomākslinieka darbi atrodas Austrālijas Nacionālajā galerijā Viktorijā, Tasmānijas muzejā un Mākslas muzejā, Aus- trālijas Mantojuma komisijā (*Australian Heritage Commission*), kā arī privātās kolekcijās.

Starptautiskajā laikmetīgās mākslas mesē Vinē

20. septembrī Vinē tika atklāta Starptautiskā laikmetīgās mākslas mese *Viennacontemporary*.

Šajā Austrijas kultūras telpā no- zīmīgajā laikmetīgās mākslas iz- stādē Latviju pārstāv galerija *Māk- sla XO*, kas starptautisko mākslas publiku iepazīstina ar latviešu jau- nās paaudzes grafiķi Pauli Liepu. Mākslinieks Paulis Liepa piedalās ar personālizstādi “Kas ir šis laiks?”. Ziņas sakopojis P. KARLSONS

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

LIELBRITĀNIJA. 23. septembrī Londonā, Latvijas vēstniecībā, notika ikgadējā latviešu kopienas Apvienotajā Karalistē orga- nizāciju pārstāvju sanāksme. Vēstniecība turpina nodrošināt atbal- stu diasporas organizācijām, un šī bija jau piektā gadskārtējā sanāks- me, kurā tika izvērtēta diasporas organizāciju līdzšinējā darbība, apspiesti turpmākās sadarbības plāni, kā arī identificēti problēm- jautājumi un to iespējamie risinājumi. Apsprieda arī diasporas or- ganizāciju savstarpējās sadarbības iespējas sarīkojumu un aktivitāšu īstenošanā. Sanāksmi atklās Latvijas vēstniece Apvienotajā Karalistē Baiba Braže. Viņa iepazīstināja ar vēstniecības paveikto un iecerēto sadarbībai ar diasporu, īpaši uzsverot Latvijas simtgades svinību plānus. Pasākumā piedalījās Latvijas Ārlietu ministrijas īpašo uzde- vumu vēstnieks diasporas jautājumos Atis Sjanīts, lai informētu par Latvijas valsts diasporas politikas aktualitātēm un atbalsta iespējām diasporas projektiem.

KRIEVIJA. 20. septembrī Latvijas vēstnieks Baltkrievijā Dr. Mārtiņš Virsis darba vizītē apmeklēja Vitebskas apgabala Polockas un Postavu pilsētu. Vizītes laikā Postavos vēstnieks M. Virsis tikās ar Postavu rajona izpildkomitejas priekšsēdi Sergeju Čepiku, bet Po- lockā ar Polockas rajona izpildkomitejas priekšsēdi Nikolaju Ševču- ku. Tiekoties ar pašvaldību vadītājiem, vēstnieks runāja par veiksmī- go sadarbību starp Latvijas un Vitebskas apgabala pašvaldībām.

Polockas valsts universitātē, piedaloties Latvijas Nacionālās bib- liotēkas direktoram Dr. Andrim Vilkam un Daugavpils universitātes vēstures doktoram Henricham Somam, norisinājās vēsturiskā albu- ma *Terra Mariana* prezentācija. Zīmīgi, ka albuma veidošanas ini- ciātore un financētāja bija Postavos, Baltkrievijā, dzimusi grāfiene Marija Pšezdzecka (*Maria Przedziecka*, 1823-1890). Jāpiebilst, ka muzeja izveide viņas dzimtai kādreiz piederējušā Tizenhauzenu pili bija viens no veiksmīgajiem pārrobežas sadarbības projektiem, kas deva iespēju Postavu izpildkomitejai radīt jaunu tūrisma apskates objektu un nodrošināt kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu.

GRIEKIJA. 21. septembrī Latvijas vēstnieks Grieķijā Māris Kli- šāns apmeklēja Atēnu administratīvajam apgabalam piederošo Egi- nas salu, tā turpinot iepazīties ar Grieķijas reģioniem un pašvaldi- bām. Eginas ostā vēstnieku sagaidīja pašvaldības kultūras daļas vadī- tājs G. Kalokentis, kurš nelielā pastaigā, pa ceļam uz Eginas pilsētas pašvaldību, parādīja pilsētas ievērojamākās apskates vietas, tai skaitā vietējo bibliotēku, kurā ir ievērojama ar to, ka tajā tiek glabātas arī senas un retas grāmatas. • 21. septembrī, uzturoties darba braucienā Eginas salā, vēstnieks Māris Klišāns tikās ar leģendāro latviešu dejo- tāju un choreogrāfi Viju Vētru. Izcilā māksliniece, kurā šogad nosvi- nēja 94 gadu jubileju, sirsnīgā sarunā iepazīstināja ar sava radošā mūža būtiskākajiem notikumiem un koncertdzīvi. Māksliniece ir vitāla, enerģijas un apņēmības pilna sveikt Latviju tās 100 gadu jubilejā ar īpašu koncertprogrammu Rīgā, 2018. gada jūlijā.

UKRAINA. Latvijas vēstnieks Ukrainā Juris Poikāns piedalījās maizes ražošanas uzņēmuma *Rīga Hlib* svinīgajā atklāšanā Čerņigovā (Ukraina). Uzņēmums, kurā tika ieguldītas investīcijas no Latvijas, turpmāk ražos Ukrainā maizes produkciju pēc Latvijas receptūras. Atklāšanā piedalījās arī pilsētas mērs Vladislavs Atrošenko un Čerņi- govā apgabala priekšsēdis Valērijs Kuličs, kā arī Latvijas Goda kon- sule Čerņigovā un Čerņigovas apgabalā Olena Višņakova.

BALTKRIEVIJA. 18. septembrī darbam Baltkrievijā akreditē- jās Latvijas Republikas 1. ranga aizsardzības atašejs pulkvedis Ēriks Naglis. Akreditācijas vizītes ietvaros pulkvedis Ēriks Naglis un Latvijas vēstnieks Baltkrievijā Dr. Mārtiņš Virsis tikās ar Baltkrievijas Aizsardzības ministrijas Starptautiskās militārās sadarbības departa- menta vadītāju ģenerālmajoru Oļegu Voinovu.

ĶĪNA. Guandžou notika Eiropas tūrisma komisijas Pekinas ope- racionālās grupas organizēts seminārs lielākajiem Guandunas pro- vincēs plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem un tūrisma kompaniju ope- rātoriem. Prezentācijas sniedza Eiropas valstu vēstniecības un tūris- ma aģentūras. Latvijū šajā sarīkojumā pārstāvēja Latvijas vēstniecības vadītāja vietniece, Eiropas tūrisma komisijas Pekinas operacionālās grupas vicepriekšsēde Inese Liepiņa.

KAZACHSTĀNA. 15. septembrī Astanas tirdzniecības centrā *Asia Park* notika pirmā pazīstamā Latvijas parfimērijas un biokos- mētikas zīmola *Dzintars* veikala atklāšana. Atklāšanā piedalījās Lat- vijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Jurijs Pogrebņaks, Latvijas vēstniecības un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras pārstāvji, kā arī pārstāvji no *Asia Park*. Šajā un nākamajā gadā plānots atvērt vēl trīs līdz piecas *Dzintars* tirdzniecības vietas Astānā un Almatī. Tāpat notiek arī darbs pie tīmekļa veikala un vairum- tirdzniecības tīkla izveides. Vēstnieks J. Pogrebņaks savā uzrunā pau- da gandarījumu par *Dzintars* produkcijas atgriešanos Kazach- stānā, kas dos papildu iespēju Kazachstānas iedzīvotājiem iegādāties šo produkciju.

LIETUVA. Vēstnieks Einars Semanis Latvijas vēstniecībā Lie- tuvā tikās ar Jozu un Joanu Mureikiem. Joana ir viena no pēdējiem dzīvajiem slavenās Noriņskas lēģera politieslodzīto sacelšanās 1953. gada maijā lieciniekiem. Viņa kopā ar latviešu un igauņu likteņa māsām cīnījies pret brutālo, brīvību mīlošu tautu apspiešanu. Savukārt viņas laulātais, filozofijas zinātņu doktors Jozs ir grāmatas sastādītājs par šo sacelšanos, kas ir iznākusi lietuviešu un krievu valodā.

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

Tāpat Angelai Merkelei vēlējāji piešķīra vēl četrus gadus Vācijas kancleres amatā. Tā nu šī patiešām dūšīgā sieviete, kuŗu daudzi uzskata par "Rietumu atbildi Trampam", noturējusies 12 gadus, un 24. septembra vēlēšanu rezultātā šis ir viņas ceturtais uzņāciens Vācijas Federatīvās Republikas politiskajā skatuvē. Ja viņa turpinās vadīt Vācijas valdību (un faktiski valsti) konstitūcijā paredzētos nākamajos četrus gadus, tad tas nozīmēs, ka vesela vāciešu paaudze uzaugusi, nepazīstot citu kancleri kā Merkeli.

2005. gadā pirmoreiz kļuvusi par valdības vadītāju, pateicoties savas partijas – Kristīgi demokrātiskās savienības (CDU/CSU) – uzvarai vēlēšanās. Angela Mer-

kele, luterāņu mācītāja meita, bija pazīstama kā nevardarbīgas protesta kustības dalībniece 1989. gada rudenī – kustības, kas paātrināja Kremļa protektorāta – VDR agoniju.

Uzaugusi šajā valstiskajā veidojumā, viņa teicami apguva krievu valodu un, kancleres amatā vairākkārt tiekoties ar Vladimīru Putinu, brīvi un nepiespiesti varēja ar viņu sarunāties – vēl jo vairāk tāpēc, ka Putins, bijušais KGB rezidents Drēzdenē, savukārt brīvi runā vāciski.

2015. gads Angelai Merkelei bija divējādi liktenīgs: apliecinājusi gatavību uzņemt Vācijā aptuveni miljonu bēgļu, patvēruma meklētāju un citu migrantu no Afrikas un Tuvajiem Austrumiem, viņa uzņemas milzīgu

atbildību, smagu nastu ("Wir schaffen das" – "Tiksim galā") un reizē iemantoja ļoti daudzu vāciešu nīgru protestu un naidu. Zināms mierinājums viņai bija "Gada personas" tituls uz amerikāņu žurnāla *TIME* vāka.

Visu cieņu Merkeles aukstasīnībai un izturībai: 2016. gadā imigrantu vilnis manāmi noplaka, daudzi atrada darbu, citus sāka sūtīt atpakaļ, un vienlaikus uzplauka Vācijas ekonomika, tās ražojumu eksports auga, un šā gada 24. septembra bundestāga vēlēšanu priekšvakarā maz kāds šaubījās par viņas uzvaru.

Diemžēl Angelas Merkeles, var teikt, ceturtais uzņāciens sakrita ar *Alternative für Deutschland* – *AfD* pirmo uzņācienu Vācijas parlamentā – bundestāgā.

AfD, nebaidos teikt, ir ģiftīga, kauslīga, izteikti prokrieviska un labēji radikāla partija, kuŗas elektorāts zināmā mērā atgādina Donalda Trampa elektorātu: ne pārāk izglītota "krogu publika", mazpilsētu mājsaimnieces u.tml. Viņus pārbiedēja "nebalto" migrantu bari. Viņi uzķērās uz *AfD* politiķu retoriku – sak, pietiek kaunēties par tiem 12 nacistiskā "trešā reicha" gadiem, nav ko mūžīgi pieminēt holokaustu... Viens no *AfD* runasvīriem pat aicināja "lepoties par mūsu karavīriem abos (!) pasaules karos". Un tai pašā laikā *AfD* sludina, ka ar Putina Krieviju jāsaprotas, jo "mums ar Krieviju ir kopīga vērtības", tostarp cīņa ar izvirzību, gejiem, pedofiliem.

Un šo naida un tumsonības sprediķu rezultātā *AfD* deputāti nu iesoļos bundestāga plenārzālē zem apaļā kupola. Šī, piedodiet, nelāgā partija tagad "min uz pēdām" abām vecajām "tautas partijām" – kristīgajiem demokrātiem (CDU/CSU) un socialdemokrātiem (SPD).

Angelas Merkeles uzvara bundestāga vēlēšanās sola pasaulei, ka Vācija arī turpmāk būs ekonomiski spēcīgs stabilizējošs faktors Eiropas Savienībā un pildīs savas saistības, stiprinot NATO aliansi.

Bet *AfD* frakcija Vācijas parlamentā noteikti ievieš disonanci, bojā gaisotni arī opozīcijas solos – neatkarīgi no tā, kāda nu veidosies valdības koalīcija.

KĀRLIS
STREIPS

Latvijas Saeima pēdējo pāris nedēļu laikā ir divreiz demonstrējusi, ka politiķu domāšana brīžiem ir visai tālu no tautas domāšanas.

Jau iepriekšējā mūsu laikraksta numurā stāstījām par Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa parlamentā iesniegto iniciatīvu atteikties no nepilsoņa statusa piešķiršanas jaundzimušajiem. Patlaban zīdainis, kuŗš piedzimis nepilsoņiem, var kļūt par Latvijas pilsoni, ja viens vai abi no vecākiem rakstiski apliecinā, ka viņi to vēlas. Prezidenta priekšlikums bija automātiski piešķirt pilsonību, ja vien vecāki neapliecinā, ka viņi grib bērniņam piešķirt kādas citas valsts pilsonību. Tas būtu tādā gadījumā, ja viens no vecākiem ir ārvalstnieks, kas nozīmē, ka viņš nav Latvijas pavalstnieks, bet otrs ir Latvijas nepilsonis.

Pagājušajā ceturtdienā mūsu "gudrās galvas" sāka apspriest attiecīgo likumprojektu, un jautājums bija par to, vai nodot šo likumprojektu izskatīšanā attiecīgajām komisijām. Rezultāts bija noraidošs – 39 deputāti, lielākoties no opozīcijas partijām, bet arī četri *Vienotības* frakcijas biedri, kuŗi no partijas kā tādas ir aizgājuši. *Nē* balsoja 38 no *Vienotības*, Zaļo un zemnieku savienības un Nacionālās apvienības, 14 deputāti no *Vienotības* un tā dēvētajiem zaļajiem zemniekiem atturējās.

Saprotu, ka šis nav viennozīmīgi vērtējams jautājums. It īpaši konservatīvi noskaņotajā *Latvijas Avīzē* lasītāju reakcija bijusi visnotaļ noraidoša. Taču te runa nav par kādām jaunām Latvijas pilsoņu ordām – runa ir par ap-

mēram 50 jaundzimušajiem gadā. Viņi ne pie kā nav vainīgi. Šie bērni ir piedzimuši Latvijas Republikā, un tieši audzināšana ģimenē un skolā lielā mērā noteiks viņu attieksmi pret savu valsti. Iespējams, sanāks cilvēks, kuŗš ir lielāks Krievijas nekā Latvijas *fans*, bet tikpat iespējams, ka tomēr izaugs kārtīgs Latvijas patriots. Vienādi vai otrādi, vienkārši pateikt klaju *nē* nav parlamentāras iestādes cieņīgi. Vismaz jautājumu varēja nodot komisijām, kur varētu notikt debates, tikt uzklautas dažādas ieinteresētas puses utt. Bet *nē* – Valsts prezidenta iniciatīvai vienkārši pateikts *nē*!

Savukārt pats balsojums norāda uz otru problēmu, par kuŗu šonedēļ vēlos rakstīt. Kā redzams, par prezidenta iniciatīvu *par* balsoja par vienu deputātu vairāk nekā to, kuŗi balsoja *pret*, taču vienalga iniciatīva tika noraidīta, jo Latvijā balsojums *atturas* tiek pieskaitīts balsim *pret*. Nesen Saeimā nonāca iniciatīva no portāla *Manabals.lv* par atteikšanos no šīs "atturēšanās". (*Manabals.lv* ir portāls, kuŗā jebkuŗš cilvēks var iesniegt savu priekšlikumu, un ja izdodas savākt 10 tūkstošus atbalstošu parakstu, tad jautājums automatiski tiek iesniegts parlamentā, kuŗam tas tad ir jāapspriež. Laika gaitā bijuši iesniegumi, kas apstiprināti, citi noraidīti, ir arī bijuši gadījumi, kad Saeima ir izdarījusi iniciatīvu paredzēto, vēl pirms ir iesniegti paraksti.)

Šķiet, ka arī šis ir jautājums, pret kuŗu "gudrās galvas" izturēsies noraidoši, vismaz tāpēc, ka ir ērtāk saglabāt esošo kārtību, nekā pieņemt kaut ko jau-

nu. Tāpat deputāti savulaik izturējās pret aizklātajiem balsojumiem par dažādām amatpersonām, tostarp pat attiecībā uz Saeimas sekretāra biedru, kas nūdien nebūtu pats nozīmīgākais no amatiem. Dažādu iemeslu pēc, tostarp sakarā ar toreizējā Valsts prezidenta Valda Zatlera lēmumu, padzīt nūdien savtīgo Saeimas sastāvu, "gudrās galvas" no slepenības atteicās visos balsojumos, izņemot to par Valsts prezidentu, kur "slepenība" ir paredzēta Satversmē. Man personīgi liekas, ka arī šajā punktā vajadzētu grozīt Satversmi, jo

kāda gan jēga deputātam slēpt savu domāšanu par to, kas būtu labākais iespējamais Valsts prezidents? Tā pašā Valda Zatlera ievēlēšana izdevās tāpēc, ka valdošā koalīcija saviem biedriem noteica obligātu balsojumu, lai arī cilvēks bija ārsts, nevis politiķis, un viņam nebija ne kriptiņas politiskas pieredzes.

Praksē Latvijas politikāni, kādā jautājumā balsojot parasti "atturas" tāpēc, ka tāda vai cita iemesla dēļ viņi negrib balsot *pret*. Tas ir glēvums! Ja deputāts vēlas "atturēties", vai no tā varam secināt, ka viņam galvā nav

pietiekami daudz pelēkās vielas, lai izdomātu, kā balsot *par* vai *pret*? Vai tādām cilvēkam ir vieta likumdevējā? Vienādi vai otrādi, ceru, ka šajā gadījumā deputāti pret *Manabals.lv* priekšlikumu izturēsies atbildīgi. Ja *nē*, tad *nē*, un man gribas domāt, ka likumdošanas process būtu gludāks, ja no šādiem balsojumiem Saeima atteiktos vispār.

Latvijā diemžēl sabiedrība vēl nav nobriedusi līdz izpratnei, ka politika ir domāta mums visiem, ka ikvienam no mums ir sava balsis, kuŗu pacelt, ja mums kaut kas šķiet aplam.

Neieklausīšanās tautas balsī

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

EDUARDS
SILKALNS

Pagājušā gadsimteņa 70. gados pasaule kaut kā pēkšņi kļuva krāsaināka. Atceros – 1972. gada Olimpisko spēļu translācijas no Minchenes vēl skatījās melnbaltā televīzijā, bet jau 1974. gada vasarā redzēju pirmos tālrādes raidījumus krāsās. Krāsu dominances pieaugumu palīdzēja nosvinēt Imants Ziedonis, 1973. gadā laižot klajā savas *Krāsainās pasakas*. Varbūt dzejnieks, tāpat kā reiz Kārlis Skalbe, vēlējās arī parādīt, ka dzeja un pasakas ir itin radnieciski literāri žanri. Grāmata pieredzēja vairākus izdevumus latviešu valodā un tikusi tulkota vācu, krievu, franču un bulgāru valodā. Tagad Ieva Lešinska to pārcēlusi vēl izplatītākā angļu mēlē.

Ziedonis iztēlojas ainavas, kurās katrā valda viena vien krāsa. Viņš iesāk ar neitrālo no visām

krāsām, ar balto. Uzsnidzis pirmais sniegs, tāpēc visa apkārtnē kļuvusi balta. Balta vistiņa izdēj baltu olu, bet tā baltajā sniegā pazūd. Bet jau piektais teikums, kurā balts gailis dzied baltu dziesmu, iezīmē visām vienpadsmit pasakām raksturīgo sirreālismu. Kādu brīdi lasītājs vēl minstinās, nesaprotot, vai autors pie pilna prāta vai ielaidies sapnī, bet kad viņš lasa, ka pat tinte autora tintnīcā kļuvusi balta un tāda pati kļuvusi viņa zābaku ziede, lasītājs apjauš, ka viņu turpmākajās lappusēs sagaida izdomas bagāts absurds.

Zaļās pasakas “varonis” ir mežs, kas ienāk pilsētā (liekot atcerēties Gunāra Saliņa dzejoli “Apmežosim Ņujorku!”) un cīnās ar pilsētas trokšņiem un smakām, izraisot jautājumu, kurš tad uzvarēs: mežs vai pilsēta. Violetās pasakas nevaronis ir dzērājs, liekot atcerēties, ka mūsu valodā lillā taču “rimējas” ar pillā. Zilo putnu kā ilgu un cerību zīmi simbolisma laikmetā jau piesavinājis Moriss Meterlinks, tāpēc Ziedoņa varonis zilajā pasakā ir zilais cerību zirgs. Imants Ziedonis nebija tāds iztāpoņa 1973. gadā Latvijā valdošajam režīmam, ka sarkano krāsu būtu asociējis ar komūnismu; sarkanā viņam ir uguns krāsa. Kāda tad elles krāsa? Uzminējāt, melnā!

Uz grāmatas aizmugurējā vāka paskaidrots, ka Ziedonis savas vienpadsmit pasakas rakstījis “visu vecumu bērniem”. Kādreiz tā apzīmē cilvēkus, kas garā saglabājas mūžam jauni vai pat bērnišķīgi, kaut viņu chronoloģiskais vecums var izstiepties no deviņiem līdz pat deviņdesmitdeviņiem gadiem. Uzsvērti saucu pretī, ka Ziedoņa pasakas ar daudz lielāku izpratni un tālab arī labpatiku izlasīs cilvēki, kuŗu mūža gadu skaits tuvāks otram no nupat minētajiem skaitļiem nekā pirmajam. Vienkārt jau pasaku leksikā ietilpst vārdi, kādus es, astoņdesmitgadnieks, vai nu sastopu pirmo reizi mūžā, vai kuŗu nozīmi es nemācētu izskaidrot: *boletus, bronco, hydrocephalus, potassium, permanganate, polychromatic...* Otrkārt, nelatviešu bērnu, kas lūkotu grāmatu lasīt, varētu apgrūtināt kā latviskā, tā padomju laika kultūrbagāža: *Ilze, Jancis, Jānis Lūsis, Uldis Zemzaris, Leņina iela, kolchozi...* Šādas bagāžas tekstā nav tik daudz, ka tā – tuvāk nepaskaidrota – varētu apgrūtināt rutinētu pieaugušu lasītāju, bet mūsdienu bērni no svešādā un “grūtā” mil izvairīties. Bet treškārt, un tas ir pats svarīgākais, tikai paši iejutīgākie, apdāvinātākie bērni pratis novērtēt Iman-ta Ziedoņa dzejiskā stāstnieka

talantu, viņa šķelmību, rotaļīgu-mu, pēkšņos domu apsviedienus un pārsteigumus īpaši jau vairāku pasaku beigās. *Krāsainās pasakas* ir lieliska dāvana mūsu pieaugušajiem nelatviešu draugiem, kas prot angļu valodu, aistētiem, visa daļā un labas mākslas cienītājiem, bet, pasniedzot to bērniem, desmitā gluži trāpījuši nebūsim.

Krāsaino pasaku angļiskā tulkojuma tapšanu un izdošanu, kā lasām grāmatas pasītē, daļēji fināncējusi Eiropas Savienība un Eiropas Komisija. Te nu jājautā, vai cienījamajām institūcijām ir kaut kur nofiksēts kāds likums vai vismaz uzskats par to, kuŗā no abām angļu valodām, angļiskajā vai amerikāniskajā, šādi tulkojumi būtu veicami. Vai kādi uzskati ir piekritīgajām instancēm Latvijā jeb vai šādas lietas ir atstātas pašplūsmā? Šķistu, ka vismaz līdz laikam, kad piepildās *breksits* jeb Lielbritānijas aiziešana no Eiropas Savienības, ES valstīm derētu dot priekšroku citas ES valsts valodai, taču Ieva Lešinska izvēlējusies amerikānisko, ne angļisko ortografiju un leksikas variantus. Sētnieks viņai ir *janitor*, ne *caretaker*, benzīns ir *gasoline*, ne *petrol*, rotaslietas ir *jewelry*, ne *jewellery*, vairāki vārdi (*meter, center, theater*) ir ar amerikānisko – *er* izskaņu an-

gliskā – *re* vietā. *Laika* lasītāji ASV ar šādu situāciju droši vien būs pavisam apmierināti, turpretim *Brīvās Latvijas* lasītāji britu salās jau mazāk. Tā nu reiz ir, ka ierasta leksika un rakstība cilvēku lasāmajam tekstam dvēseliski pietuvina, turpretim neierastu – no tā atstumj. Vāciešiem ir saliktenis *Schadenfreude*, kas tulkojumā ir prieks par cita nelaيمي jeb “skādi”. Tad nu priecāsimies, ka angļu valodai tāda pati nelaime ar divām savā starpā konkurējošām ortografijām kā mūsējai!

Negribas uzurpēt mākslas kritiķa lomu, tomēr obligāti jāatzīmē, ka grāmata ir daļa arī acij, jo katrai no vienpadsmit pasakām pa ilustrācijai devis kāds latviešu mākslinieks vai Mākslas akadēmijas students. Visiem gleznojumiem kopīgais ir tas, ka saskaņā ar ilustrējamo tekstu tie ir sirreālistiski. Bet pievērsiet uzmanību arī vienkrāsainajām virsmām jeb plaknēm katras pasakas tuvumā. Skatieties uz nevainojami līdzeno un viengabalaino dzelteno laukumu pār visu lappusi pirms dzeltenās pasakas, vēlāk uz tādu pašu brūno, vēl tālāk gluži kā Ziedoņa dzērājs apreibsiet no krāsu prieka par violeto! Kā atbildīgais par grāmatas vāku un iekšējo dizainu pasītē nosaukts Aivars Sprūdzs. Bravo!

LĀZA svin 70 gadu jubileju

KAMENA KAIDAKA, LĀZA biroja vadītāja Latvijā

Ar piesātinātu programmu visas dienas garumā šā gada 20. septembrī RSU Medicīnas izglītības tehnoloģiju centrā Latviešu ārstu un zobārstu apvienība (LĀZA) svinēja 70 gadu jubileju. LĀZA darbības moto – “Gūt var dodot!”

LĀZA valdes priekšsēdis Uģis Gruntmanis, atklājot jubilejas konferenci, sacīja lielu paldies visiem, kas ieradusies no tuvām un tālām zemēm, lai tiktos un piedalītos konferences norisē, kā arī akcentēja aktuālākos jautājumus medicīnā Latvijā pasaules kontekstā.

Konferences dalībniekiem apsvēkuma vārdus bija atsūtījis Valsts prezidents Raimonds Vējonis, savā vēstulē akcentējot LĀZA biedru lielo ieguldījumu gan valsts neatkarības atjaunošanā, gan tās atbalstu Latvijas ārstniecības iestādēm un daudziem mediķiem. Valsts prezidents novēlēja LĀZA biedriem iedvesmoties jauniem mērķiem un to sasniegšanai.

“No sirds ticu, ka esat guvuši gandarījumu no sava devuma Latvijai un tās cilvēkiem. Jūs esat ieguldījuši izglītībā un tautas veselībā, kas ir vērtības ar mūžības svaru. Novēlu, lai Latviešu ārstu un zobārstu apvienības vadībai un biedriem pietiek spēka un resursu arī turpmākajos gados īstenot apvienības devīzē ierakstīto un visiem spēkiem veicināt

veselības aprūpi – un zinātnē iesaistīto studentu, rezidentu, ārstu un zobārstu izglītību un sadarbību. Esmu pārliecināts, ka arī Latvijas ārstiem reiz būs iespēja ar līdzvērtīgu nesavtību un labvēlību sniegt savas zināšanas un pieredzi jaunajiem ārstiem un māsām, kuŗiem šis atbalsts būs nepieciešams, jo

*Gūt var ņemt – gūt var dodot!
Dodot gūtais – neatņemams!*

Latviešu ārstu un zobārstu apvienības daudzu gadu garumā veiktā darba vērtējumu sniedza arī viens no pirmajiem LĀZA stipendiātiem Valdis Zatlers. Viņa pārliecība ir, ka trimdas latviešu ārstu atbalsts bija tas, kas ļāva tik strauji un veiksmīgi attīstīties daudzām medicīnas nozarēm tūlīt pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas.

LĀZA valdes loceklis Kaspars Tūters no Kanadas un LĀZA pirmā prezidenta Kārļa Apiņa mazmeita Anita Balodis no ASV sniedza emocionālu ieskatu mūsu tautas un ārstu paaudžu vēsturē. Par izciliem sasniegumiem darba mūžā vēstīja profesoru no ASV onkologa Roberta Ozola, asinsvadu ķirurga Kristapa Zariņa un nefrologa Egila Vēverbranta – runas. Klausītājiem bija iespēja dzirdēt izcilā traumatologa un daudzu Latvijas ārstu skolotāja Kristapa Keggi sirsniņo dzīvēstāstu. Latvijas pediatru ilggadējs draugs – LĀZA viceprezidente

Zaiga Alksne-Phillips

Latviešu ārstu un zobārstu apvienības (LĀZA) valde LĀZA 70 gadu jubilejas vakara sarīkojumā Latvijas Universitātes Lielajā aulā. No kreisās: Kamena Kaidaka, Jānis J. Dimants, Daina Dreimane, Jānis Tupesis, Juris Lazovskis, Uģis Gruntmanis, Zaiga Alksne-Phillips, Kaspars Tūters, Ēriks Niedrītis un Gundars Katlāps // Foto: Jānis Brencis

Zaiga Alksne-Phillips sniedza pārskatu par atbalstu bērnu veselības aprūpei, bet jaunā ārste no Anglijas Zane Jaunmuktāne savā lekcijā mudināja kolēģas nebaidīties un uzdrīkstēties gūt pieredzi un jaunas zināšanas pasaulē. Dienas otrā daļa bija veltīta sekciju sēdēm, kur bija iespēja dažādu valstu speciālistiem apmainīties viedokļiem par savu nozari. Dienas nobeiguma daļa atkal visiem kopā, lai suminātu LĀZA stipendiātus un konferences stenda referātu konkursa uzvarētājus. “LĀZA darīs visu iespējamo kopā ar mūsu partnerorganizācijām, lai Latvijas medicīnas, zobārstniecības studenti, medicīnas zinātnieki un visi ārsti, kas tic

godīgam un caurspīdīgam veselības aprūpes procesam un zinātnes sistēmai Latvijā, varētu iegūt papildu izglītību ārzemēs,” uzsvēra Uģis Gruntmanis.

Dienas nobeigumā LĀZA viesi tikās Latvijas Universitātes Lielajā aulā, kur pateicības vārdi izskanēja daudziem jo daudziem cilvēkiem plašajā pasaulē, kas nesavtīgi snieguši savu atbalstu Latvijas mediķiem. Arī LĀZA kā organizācija, kas palīdzējusi un palīdzēs darīt veselības aprūpi kvalitatīvāku un pieejamāku Latvijas cilvēkiem, saņēma apsveikuma vārdus no Pasaules Brīvo latviešu apvienības priekšsēža Jāņa Kukaiņa, Eiropas Latviešu apvienības prezidija pārstāves Ievas Reines, Pasaules Veselības organizācijas pārstāves Aigas Rūrānes, veselības ministres Andas Čakšas, Saeimas deputāta Romualda Ražuka, LĀZA Zviedrijas kopas ilggadējā vadītāja Pēterā Alberta. Latvijas Medicīnas studentu asociācijas vadītāja Lauma Putniņa un Jauno ārstu asociācijas valdes locekle Anna Saliņa apliecināja vēlmi arī turpmāk darboties kopā ar LĀZA. “Visiem viena tēvu valodiņ” – ar tādiem skaistiem viesu kopkoņa dziesmas vārdiem iesākās viesību sarunu daļa.

Mājaslapā lazariga.lv ikvienam interesentam ir pieejama plašāka informācija par LĀZA 70 gadu jubilejas svinībām.

Jātop jaunam Mobilitātes likumam

Otrā elpa “remigrācijas politikai” vai miglas pūšana acīs?

ELĪNA PINTO*

Tikai gadu kopš izvairīgas atrunāšanās par pārāk lielo atbildību, ko nozīmētu emigrējušo Latvijas valstspiederīgo saukšana atpakaļ, Ministru prezidents Māris Kučinskis 19. septembrā rīta tomēr izteicis maģiskos vārdus: “Mūsu darba tirgus sauc pēc darbaspēka”. Esot pienācis laiks priest par atsevišķiem pasākumiem remigrācijas atbalstam, arī saistībā ar nepieciešamību piesaistīt kvalificētus darbiniekus. Labāk vēl, nekā nekad. Demografs Ilmārs Mežs, *Delfi/Certus* pētījumā “Latvija 2020 – Kas dzīvos un strādās Latvijā?” vaicāts par nākotni, ja demografisko situāciju neizdosies uzlabot, atbild: “Mūsu mūžam Latvijas vēl pietiks.” Taču vēlēšanas tuvojas, un ar tādu saukli tajās iesojot tomēr negribētos nevienam politikim, arī premjeram. Lai šo latviski skarbo prognozi uzlabotu, tiek strādāts vismaz četrās frontēs: kopējā ekonomikas izaugsme ir uz piesardzīgi optimistiskas liknes, dzimstības veicināšanas atbalstam budžets nu iedalīts, viesstrādnieku vienkāršākai piesaistei klusiņām tiek grozīti likumi. Tad nu atliek vēl remigrācija.

Taču bēdīgi slavenais Remigrācijas plāns 2016. gadā ir izčākstējis, atstājot nepiepildītu gaidu mieles abās robežas pusēs. Vai tagad tiek ievilkta “otrā elpa” valsts saimnieku sarunai ar saviem cilvēkiem ārvalstīs? Tajā gan pagaidām pietrūkst svaiguma un jaudas, kas varētu raisīt patiesu divvirziena ieinteresētību un tā nest rezultātus. Izelpai atgādinot miglas pūšanu acīs, šo otro iespēju var atkal palaist garām. Un tā var būt arī pēdējā – jo ilgāk cilvēki mīt ārvalstīs, jo mazāka ir atgriešanās iespēja, liecina statistika. Tāpēc premjera vārdiem būtu jāseko mērķtiecīgai, pragmatiskai un saskaņotai rīcībai gan no valsts, gan pašvaldību, gan privātā sektora puses, lai kopā ar diasporas un remigrantu organizācijām un profesionāļu tīkliem liktu drošu pamatu diasporas iesaistei Latvijas izaugsmei.

Būtu tuvredzīgi pamest novārtā diasporas potenciālu Latvijas tautsaimniecībā. Tas ir vairāk nekā nacionālromantisks apsvērumš, un atšķirībā no viesstrādniekiem – ilgtspējīgs. Eiropā vien ir tūkstošiem Latvijas piederīgo, kas guvuši pieredzi, piemēram, būvniecības un viesmīlības nozarēs – tajās Latvijas algu līmeņi jau ir konkurētspējīgi. Zviedrijā, Vācijā, Lielbritānijā un Īrijā strādā liels skaits mediķu un IT speciālistu; Londonā, Frankfurtē un Luksemburgā – finanču speciālisti. Neapzināts ir Latvijas studentu ārvalstīs potenciāls. Šie profesionāļi – vismaz pagaidām, gan zem augoša asimilēšanās riska – ir ar latviešu valodas zināšanām un izpratni par Latvijas uzņēmējdarbības un sabiedrisko vidi. Turklāt, pat šobrīd neatgriezošies, viņi var pielikt roku eksporta un investīciju veicināšanai, jaunuzņēmumu atbalstam – un to sāksusi izzināt LIAA – Latvijas investīciju un attīstības aģentūra.

Valdības uzsvars uz diasporas latvisko izglītību un kultūru ir labs ilgtermiņa virziens ārlatviešu saiknes saglabāšanai ar Latviju. Bet tas nevar būt vienīgais. *Mūsu ekonomikas un demografiskā situācija* liek jau šodien radīt veidus, kā diasporu iekļaut Latvijas ekonomikas un pārvaldības attīstības ekosistēmā. Un tam nepieciešama visaptveroša un stratēģiska politikas pieeja, plašāka par nobružāto “remigrācijas imperatīvu”. Remigrācijai vajadzētu būt tikai vienam no elementiem plašākā uz ieguvēsi-ieguvēsi principa balstītā rīcības stratēģijā par diasporas iesaisti

viešiem jāiestājas ne tikai Dziesmu un deju svētku gājiena sagatavošanā, bet gan jau šodien – dažādos pragmatiskos procesos uz vietas un starptautiski. Nepieciešama praktiska rīcība, savedot kopā darba devējus un darba ņēmējus, novēršot ārvalstu kvalifikācijas neatzišanu reglamentētajās profesijās, atbalstot bērnu iekļaušanos latviešu skolās un bērnudārzos, aizsargājot ārvalstīs iegūtās sociālās garantijas.

Konkrēts un šobrīd aktuāls piemērs ir Lielbritānijā mītošie Latvijas cilvēki, kas tuvojas pensijas vecumam. Latvija mūsu remigrantiem ar ienākuma nodokli

pie piesardzīgām remigrācijas apjoma aplēsēm.

Visbeidzot, atbilstoši realitātei, ka ārpus Latvijas mīt piektā daļa tās valstspiederīgo, ir jādomā par skaidru un mūsdienīgu regulējumu, kas veicinās diasporas saikni ar Latviju, piensumu tās izaugsmei, globālo konkurētspēju un interešu aizstāvību starptautiski. Jauns Mobilitātes likums varētu novērst novecojušās vietsežu loģikas radītās likumos, ar ko ārlatvieši saskaras dažādās jomās (nodokļi, pensijas, deklarēšanās, vēlēšanas, militārā dienesta rezerve). Tas varētu ielikt pamatu ilgtermiņa plānošanai valsts

dienesta pienākumi jau izpildīti otras pilsonības sabiedrotā valstī).

Šobrīd vienīgais speciālais likums, kas tieši attiecas uz ārlatviešiem un viņu atgriešanos, ir 1995. gada Repatriācijas likums. Tā mērķis atgādināt “latviešu un libiešu (līvu) ciešanas no citu tautu uzbrukumiem, asimilācijas tendencēm un [...] nāves nometnēm” un Tēvzemē aicināt atgriezties latviešu un libiešu (līvu) pēcnācējus ir cienijams. Taču tas nekādi nerisina premjera aktualizētos valstij nozīmīgos ekonomikas un darbaspēka jautājumus, nedz arī sociālos un izglītības jautājumus, kas ar tiem iet rokrokā. Repatriācijas likuma būtība ir šāda: tas repatriantiem dod iespēju kompensēt mājupceļa izdevumus un pirmos sešus mēnešus saņemt pabalstu uzturam; ja repatriants atkal atstāj valsti, neatmaksājās repatriācijas pabalstu, viņam ir liegta turpmāka ieceļošana Latvijā; izbraucot no valsts, cilvēkam gan esot tiesības ņemt līdzīgu savas mantas, “izņemot tās, kuŗas aizliegts izvest”. Taču šis likums neattiecas uz tiem pāris simtiem tūkstošu Latvijas piederīgo, tos kait ne obligāti latviešu vai līvu, kuŗi emigrējuši pēc 1990. gada 4. maija. Līdz ar to tas nespēj sekmēt vairuma darbaspējas vecumā esošo Latvijas cilvēku remigrāciju, jaunu starptautiski izglītojušos speciālistu kvalifikācijas atzišanu un piesaisti, kā arī jaunaizbraucēju ģimeņu atgriešanos un bērnu iekļaušanos Latvijas skolās un bērnudārzos. Jauna Mobilitātes likuma uzdevums būtu likt pamatus uz nākotni vērstai pragmatiskai līdzdarbībai Latvijas labā, tajā atgriežoties bez mūžilgas palikšanas pienākuma, ciešanu zīmoga un Latvijas pilsoņu šķirošanas pēc tautības. Šai atgriešanās loģikai būtu jāiet rokrokā arī ar mūsu ikviena gatavību ikdienā sev blakus redzēt cilvēkus, kas pēc pasaules skarbās vai pozitīvās pieredzes gūšanas atgriežas citādi – kāds ar valodas akcentu, kāds ar neierastākas ādas krāsas vai reliģiskās piederības ģimenes locekļiem, cits ar latviski nepieticīgu pārliecību par saviem spēkiem. (...) Mums jānācās uzņemt atpakaļ to daudzveidīgo dzīves un pieredzes bagāžu, ko, uz laiku vai pavisam atgriežoties, sev līdzī nes aizbraucēji un viņu ģimenes. Ja par Sprīdiša pieredzi pēc viņa atgriešanās Laimīgajā zemē vairs neviens stāstus nestāsta, tad tie mūsu cilvēki, kuŗi atgriežas, būs tepat – redzami, dzirdami, jūtami.”

Elīna Pinto: “Jauna Mobilitātes likuma uzdevums būtu likt pamatus uz nākotni vērstai pragmatiskai līdzdarbībai Latvijas labā, tajā atgriežoties bez mūžilgas palikšanas pienākuma, ciešanu zīmoga un Latvijas pilsoņu šķirošanas pēc tautības. Šai atgriešanās loģikai būtu jāiet rokrokā arī ar mūsu ikviena gatavību ikdienā sev blakus redzēt cilvēkus, kas pēc pasaules skarbās vai pozitīvās pieredzes gūšanas atgriežas citādi – kāds ar valodas akcentu, kāds ar neierastākas ādas krāsas vai reliģiskās piederības ģimenes locekļiem, cits ar latviski nepieticīgu pārliecību par saviem spēkiem. (...) Ja par Sprīdiša pieredzi pēc viņa atgriešanās Laimīgajā zemē vairs neviens stāstus nestāsta, tad tie mūsu cilvēki, kuŗi atgriežas, būs tepat – redzami, dzirdami, jūtami.”

tautsaimniecībā. Tas nozīmētu: pirmkārt, novērst praktiskus, tostarp normatīva un sociāla rakstura šķēršļus to ārvalstīs mītošo profesionāļu un viņu ģimeņu remigrācijai Latvijā, kuŗi apsver šo iespēju; otrkārt, ar tiem, kuŗi atgriežties šobrīd neplāno, veicināt uzņēmējdarbības sakarus un attālinātu iesaisti aktīvajā ekonomikā; treškārt, piesaistīt diasporas profesionāļu zinātību attiecīgo nozaru attīstībai, veidojot pastāvīgu zināšanu pārneses jeb inovācijas diplomātijas platformu. Stratēģija nenozīmē kārtējos gadu gaitā krātos papīru kalnus. Tā nozīmē pirmām kārtām jau praktisku izpratni, ka par ārlat-

apliek pat Lielbritānijā vai citviet Eiropā nopelnītas pensijas neapliekamo minimumu, turklāt pastāv risks, ka Lielbritānija pēc *Brexit* varētu neizmaksāt savas pensijas Eiropas Savienībā mītošajiem. Bez Finanču, Labklājības un Ārlietu ministriju saskaņotās un mērķtiecīgas rīcības, lai to mainītu, Latvija zaudēs iespēju kaut vecumdienās sagaidīt atpakaļ savus Lielbritānijā strādājošos un viņu ģimenes (kopā ir ap 100 000), tā turklāt ik gadu IIN (iedzīvotāju ienākumu nodokļa) ieņēmumos negūstot papildu ap 0,1% no IKP (iekšzemes kopprodukta) un pirktpējas pieaugumu par 0,3 – 0,6% no IKP, pat

sadarbības un atbalsta pasākumiem ar diasporu (latviskā izglītība, kultūra, līdzdalība) un to efektivitātes pārraudzībai, vienlaikus nostiprinot skaidru mobilitātes un diasporas lietu politiskās pārvaldības modeli. Ir jārisina arī jautājumi par dubultpilsoņiem, starp kuŗiem ir arvien vairāk gados jaunu cilvēku: piemēram, par viņu iespējām atgriezties studēt Latvijā (kamēr ar ārzemju pasi pat bez latviešu valodas centralizētā eksāmena var saņemt stipendiju, ar Latvijas pasi bez šī eksāmena pat maksas studijas nav garantētas) vai par pienākumiem mobilizācijas gadījumā (piemēram, ja militārā

*Autore ir Eiropas Latviešu apvienības vicepriekšsēde, taču publikācija nav organizācijas oficiāla nostāja un atspoguļo vien autores personisko viedokli.

“... no visām pusēm objektīvi stāstāms stāsts – kā jebkurš stāsts”

Irinu Zeibārti uzrunāja žurnāliste Inese Raubiške

Šoruden apīrt 140 gadu, kopš dzimis, un 75 gadi, kopš miris viens no ievērojamākajiem un ietekmīgākajiem Latvijas vēstures veidotājiem pagājušajā gadsimtā.

Kārlis Augusts Vilhelms Ulmanis – dzimis 1877. gada 4. septembrī, aizgājis mūžībā 1942. gada 20. septembrī.

Traģiskais valsts un paša liktenis vērtā Kārli Ulmani par vienu no brīvās Latvijas simboliem padomju okupācijas laikā. Lai gan sarkanās impērijas varas iestādes mērķtiecīgi viņa vārdu un piemiņu nīdēja, taču tautā nebeidza runāt par pēdējo brīvās Latvijas prezidentu un viņa – Ulmaņa – laiku kā par kaut ko pamatīgu, ar ko nācija var lepoties. Svešumā latvieši iemūžināja Ulmaņa piemiņu, izdodot grāmatas, publicējot rakstus, uzstādot piemiņas zīmes. ...Trešās Atmodas laiks Latvijā nāca ar iespējām brīvi runāt par Kārli Ulmani, dzimtenē tika atkal godināta viņa personība – atjaunotas ar viņa dzīvi un darbību saistītās piemiņas vietas, uzstādīts pieminekļis un piemiņas zīmes, izdotas grāmatas, pastmarkas, medaļas, nozīmes, veidotas izstādes, filmas, teātra izrādes ... šodien viņa dzīvi un darbību pēta zinātnieki, taču līdztekus pastāv arī mīti.

Kāds ir objektīvais stāsts? Ko par Ulmani šodien vēsta lielākais Latvijas un latviešu tautas vēstures glabātājs pasaulē – Latvijas Nacionālais vēstures muzejs (LNVV)?

Irina Zeibārtē, LNVV direktora vietniece zinātniskajā darbībā:

Vispirms gribu uzsvert – ja akadēmiska vēsturnieka darba instrumenti ir publikācija, tad muzejs ir komunikācija ar sabiedrību, izmantojot ekspozīciju, izstādi. Mūzejā strādājam ar cilvēkiem, ar apmeklētājiem, kuri šurp atnāk ar ļoti dažādu zināšanu bagāžu un uzskatiem, kurus mēs respektējam un cienām. Mūzeoloģijas uzstādījums ir caur ekspozīciju un izstādi stāstīt un mācīt, taču nedrīkstam uztipt apmeklētājiem

Mums LNVV nodaļā “Dauderos”, kas no 1937. līdz 1940. gadam bija Latvijas Valsts un Ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa vasaras rezidence, kādreizējā prezidenta kabinetā ir iekārtota izstāde “Divas dienas Kārļa Ulmaņa dzīvē”, un tur mēs vizuāli (ar mūzejiskiem līdzekļiem) cenšamies parādīt, cik liels bezdibenis šķir jauno enerģisko politiķi, Latvijas idejas proklamētāju 1918. gada 18. novembrī, kurš cerēja, ka darīs kaut ko Latvijas labā, līdz sagurušam politiķim, kurš 1940. gada 22. jūlijā iekāp Vilciņā, domādams, ka brauks uz Šveici glābties, bet īstenībā tiek deportēts uz Maskavu un pēc tam uz cietumu Krievijā. Grūti teikt, ko viņš zināja un ko viņš nezināja, bet, kā ikviens cilvēks, viņš cerēja uz to labāko – izdzīvot, dzīvot un ticēt tam labajam, ka vēlējās vēl darīt ko labu Latvijai.

Jūsaprāt, kādas īpašības vispilgtāk raksturo Ulmani?

Zinātkāre ir viens no tiem dziņiem, kas viņu mudināja mācī-

auditorijas priekšā ar referātu “Piena ražojumi un viņu izlie-tošana”. Tam sekoja arī viņa publikācijas latviešu lauksaimniecības žurnālā “Zemkopis” 1900. gadā. 1903. gada vasarā vadīja vairākus lauksaimniecības kursus Vidzemē, kurus organizēja Rīgas Latviešu biedrības Lauksaimniecības nodaļa. Sekoja arī ražens darbs žurnālistikā.

...uzsverama arī drosmē. Ulmanis uzņēmās 1918. gadā nostāties pirmās Latvijas valdības priekšgalā. Viņš vadīja trīs pagaidu valdības 1918., 1919., 1920. gada pirmajā pusē un arī pirmo valdību 1920. gada otrajā pusē. Viņam pietika drosmes nostāties valsts priekšgalā, kad valsts īsti nebija, tā bija vēl tikai proklamēta. Viņam bija drosmē ar pavisam nelielu domubiedru pulciņu vadīt to, kā faktiski vēl nebija, teiksim, tajā vis-

tumšākajā laikā. Bet no otras puses, 1939. un 1940. gadā Ulmanis bija tas, kurš visus svarīgos valstiskos lēmumus pieņēma vienpersonīgi. Viņš pieņēma lēmumu atļaut iekārtot šeit kara bāzes – 1939. gada 5. oktobrī tika parakstīts bazu līgums par liela Sarkanās armijas kontingenta izvietošānu Latvijas teritorijā. 1940. gada 16. jūnijā PSRS izteica ultimātu Latvijai, kurā tika pieprasīta Sarkanās armijas daļu ielašana Latvijas teritorijā bez jebkādiem noteikumiem, kā arī Latvijas valdības nomaiņa. Un Kārlis Ulmanis, izvairoties no upuriem, nedeva pavēli pretoties un pieņēma padomju prasības. 17. jūnijā Sarkanās armijas daļas ienāca Latvijā un jau pēcpusdienā ieradās Rīgā. Šīs dienas vakarā Ulmanis teica radiorunu, kuru 18. jūnijā publicēja laikrakstos. Viņš uzsvēra, ka ka-

raspēks Latvijā ienāk ar valdības ziņu, kas izriet no “draudzīgajām attiecībām starp Latviju un Padomju Savienību”, un paziņoja par valdības atkāpšanos un aicināja saglabāt mieru un kārtību. Arī Augusta Kirhenšteina vadītā valdība tika izveidota ar viņa piekrišanu un klusuciešanu.

1940. gada jūlija dienās viņš parakstīja daudzus dokumentus.

Protams, visu mēnesi. Kopš 17. jūnija, kad šeit ienāca padomju karaspēks, līdz 22. jūlijam, kad viņš iekāpa vilciņā braucienam uz Maskavu, viņš turpināja parakstīt dokumentus. Un arī pseidovēlēšanas – šīs 14. un 15. jūlija farss – notiek, viņam klātesot.

Līdz mūsdienām Ulmaņa lēmums par nepretošanos un formālu sadarbību ar okupācijas režīmu sabiedrībā tiek vērtēts pretrunīgi.

Runājot par Ulmaņa vienpersonīgo lēmumu pieņemšanu – vai tad tas nebija likumsakarīgi? 1934. gada 15. maijs – Kārlis Ulmanis ar domubiedru grupu veic apvērsumu, atlaiž parlamentu, likvidē politiskās partijas, ierobežo vārda brīvību un izveido paša vadītu autoritāru politisko režīmu. Viņš kļūst par diktatoru.

Ulmanis ar savu diktatorismu liedza veselai paaudzei iespēju izteikt savu viedokli, viņš pieradināja pie tā, ka Ulmanis pateiks, kā vajag. Cilvēki viņam uzticējās.

Stāsts par Kārli Ulmani ir no visām pusēm objektīvi stāstāms stāsts – kā jebkurš stāsts. Vispusīgi, daudzpusīgi stāstāms, kas, no vienas puses, tika un tiek analizēts, no otras puses, ļoti daudziem cilvēkiem radīja Latvijas simbolu, Latvijas tēlu, kas cilvēkus saturēja kopā, deva spēku izturēt...

Beigu beigās Ulmanis simbolizēja arī visus iepriekšējos prezidentus – Čaksti, Zemgaļu, Kviesi.

Bet viņš bija beidzamais! Kā cilvēki mēs mēdzam salīdzināt – un pēdējais itin bieži mūsu apziņā paliek tas spilgtākais. Turklāt tas salīdzinājums, kas nāca ļoti krasi ar padomju okupāciju, kas bija tik graujošs un briesmīgs, ka veidojās šis nenormālais kontrasts un salīdzinājums par labu Ulmaņa laikam. Tas ir emocionāli, bet objektīvi.

Bija autoritārais režīms, bija saimniecībā trūkumi, bet Latvija bija sava neatkarīga valsts – un tas ir pāri visam. Lai ar kādiem trūkumiem, bet SAVA. Tās moka, kas cilvēkiem bija jāpārcieš izsūtījumā vai karā, vai filtrācijas nometnēs ... un padomju laikā visa tā liekulība un noklusēšana – tas taču nav salīdzināms ar dzīvi savā valstī. Cilvēku prātos palicis viss gaišais un ideālais no Ulmaņa laikiem.

Un man liekas, ir vēl viena lieta – ļoti daudzi, kas radīja un pēc tam uzturēja šo gaišo Latvijas tēlu, par ko viņiem ir mūžīga pateicība (saku bez jebkādas ironijas, zemu tekstiem, es tiešām tā domāju), viņi tajos 30. gados bija jauni cilvēki, un mums visiem jaunība vienmēr ir tas skaistākais laiks.

Bet pats galvenais – tika radīta sava valsts (nevis kaut kāda padomju republika).

“Ja mēs gribam, lai Latvija nepaliek tikai pārejoša parādība, tad jaunatnē jāieaudzina varoņu paaudzes ideāli, domas un tikumi.”

Kārlis Ulmanis

savu viedokli. No izstādes apmeklētājam jāaiziet ar paša izveidotu viedokli, uzskatu, secinājumu... Tai skaitā arī par Kārli Ulmani, ar kuru saistīto liecību krājums turpina papildināties.

Ulmanis kā ļoti pretrunīga politiska personība ir vērtējams. Nav noliedzami viņa nopelni, bet acimredzot ir pienācis laiks atklāti runāt par to, ka viņš ir bijis gan pie valsts proklamēšanas, pie valsts dzimšanas, bet diemžēl ir stāvējis klāt arī pie valsts bojāejas.

ties. Tā ir viena no tām ļoti labajām īpašībām, kas viņu uznesa virsotnē, pirmkārt, politikā.

Ar savām zināšanām Ulmanis arī dāsni dalījās. Pirms aktīvi iesaistījās politikā, viņš jau bija uzrunājis vairāk un mazāk plašas auditorijas. Piemēram, 22 gadu vecumā (1899. gada 17. – 18. decembrī) Rīgas Latviešu biedrības rīkotajā Vispārīgajā latviešu lauksaimnieku sapulcē uzstājās vērienīgas latviešu zemnieku un sabiedrisko darbinieku

ASTRĪDA JANSONE

Trimdas bērnubērnus Ingrīda Kariņa-Bērziņa

Šodien mana sarunbiedre ir četru bērnu māmiņa un gandrīz divdesmit gadus laulībā ar Andri Bērziņu. Arī ar viņu esmu jau iepazīsies, apmeklējot bijušo trimdinieku draudzes dievkalpojumu. Andris ir šīs Rīgas evaņģēliskās draudzes priekšnieks, bet Ingrīda – svētdienas skolas skolotāja. Bērziņi ir viena fantastiska ģimene, un es esmu priecīga, ka man ir bijusi izdevība ar viņiem iepazīties tuvāk. Ingrīda par sevi pastāsta:

“Esmu dzimusi 1971. gadā, Pēteros, ļoti neparastā latviešu ģimenē. Mans tēvs ar abām māsām un vecākiem visi bija kopā vienā Amerikas mazpilsētā. Viņi visi bija bijuši kopā bēgļu gaitās Zviedrijā un pēc tam nonāca vienā vietā – Vilmingtonā, Delavērā. Katrs uz Ameriku brauca atsevišķi, katrs brauca ar savu vīzu, tomēr Amerikā nonāca vienā un tai pašā vietā. Kad es augu, man gan likās pats par sevi saprotams, ka mani brālēni, māsiņas, onkuļi, tantes un vecvecāki visi bija turpat tuvumā. Citām ģimenēm tā nebija. Bet tikai tad, kad es izaugu liela, sapratu, cik pasaule ir milzīga un cik tas, kas notika ar mani, ir neparasti. Mani vecāki iepazīs Zviedrijā un arī apprecējās Zviedrijā jau 1956. gadā. Tēvs ir no Salacgrīvas lībiešu dzimtas, no Kariņiem, kuŗi Latvijas laikā uzvārdu latviskoja par Kariņiem. Viņi bija lībieši no abām dzimtas pusēm. Mana tēva dzimta ir no Vidzemes lībiešiem, un Ziemeļvidzemē ir muzejs, kur ir minētas deviņas vai divpadsmit lībiešu dzimtas, kurām ciltskoki ir saņemti no kāda 1600. gada, un mēs esam rados ar četrām no tām. Tēvatēvs Rīgā bija pirmo reizi savā mūžā ap 1940. vai 1942. gadu, kad bija aizbraucis uz tirgu vest graudus, jo kāpēc gan jāmaisās apkārt, ja tu dzīvo Salacgrīvā?! Mana mamma ir cēlusies no Dambekalņiem. Viņas māte bija Irma Dambekalna, kas apprecēja Vitoliņu, kura brālīis bija Rīgas prefekts – Jānis Dambekalns, kas savukārt bija precējies ar slaveno aktrisi Birutu Skujenieci. Dambekalni bija lībieši no Kurzemes – kuŗu būvētāji, un tad nākamajā paaudzē bija mana vecmāmiņa un viņas māsa, abas bija ārstes, un vēl citas māsas, bet vienīgais dēls tādā bija minētais Rīgas prefekts. Otrā ģimenes pusē bija kalpotāji no Pļaviņām.

Tā mani vecāki dzīvoja Stokholmā un astoņu gadus gaidīja iebraukšanas atļauju Amerikā, jo pēc Zviedrijas latviešu leģionāru izdošanas Padomju Savienībai vectēvs domāja, ka Zviedrija nav droša. Tāpēc viņš pirmais pieteicās uz Amerikas vīzu kopā ar manu omammu, tad pieteicās mans tēvs un abas tēva māsas. Tātad viņi visi līdz 1961. gadam bija aizbraukuši, bet ne kopā. Es uzaugu Vilmingtonā, tādā ļoti nelielā latviešu mikrovidē, kur mums bija draudze, un visi ļoti cieši turējās kopā. Šeit, Latvijā, no mūsu draudzes ir Ruta Zadziorskā, kas bija mana latviešu valodas skolotāja. Vilmingtonas grupā bija arī citi ALAas aktivisti, kā Tālvāldis Bērziņš, Ojārs Vatvars, Baidiņš un citi. Mums bija pat pašiem sava teātra kopa, kuŗā mans tētis bija režisors un mam-

ma – aktrise, un tikai pēc gadiem to var novērtēt, cik tas patiesībā bija skaisti. Dzīve bija daudzšķautņaina. Savā skolā es biju vienīgais latviešu bērns. Mājās runājām tikai latviski. Mana omamma nekad tā īsti runāt angļiski neiemācījās, un viņa mani bieži pieskatīja. Mājās bija latviska vide, un daudzus gadus vēlāk, kad iepazinu Andri un kad mēs aizbraucām pie viņa radiem uz Austrāliju, viņa tantes mājās izskatījās tāpat kā mūsmājās Amerikā. Tie paši tautiskie spēlveni, līdzīgas gleznas, tās pašas grāmatas tādos pašos plauktos. Izskatījās, ka latviešu ģimenes trimdā veidoja ap sevi sev patīkamu latvisku vidi.

Mana latviskā dzīve sākās Vilmingtonas latviešu skolā, kuŗā mēs bijām septiņi bērni. Tad trīs pārcēlās uz citu vietu, es braucu uz Filadelfijas skolu, kas ir aptuveni 40 kilometru no Vilmingtonas. Mana latviešu izglītība turpinājās astoņas vasaras Katskiļu nometnē. Brālīis un māsa bija vecāki, un mana mamma Māra bija vadītāja deviņu un desmit gadu vecām meitenēm. Mani tur aizveda, kad man bija tikai četri vai pieci gadiņi, bet es biju ļoti patstāvīgs bērns. Mani vienkārši ievēda tai mitnē, un es tur dzīvoju savā vaļā bez lielas pieskatīšanas. Toreiz man tas nemaz īpaši ko lielu nepatika, bet tagad, kad man pašai ir bērni, es saprotu arī mammu, jo mēs dzīvojam pilsētā. Mana mamma bija augusi laukos, pie jūras vai mežā, jo viņas tēvs bija mežzinis. Mamma jau no 12-13 gadu vecuma brauca tēvam līdzī. Tāpēc viņai likās, ka svarīgākais, ko mums var dot, ir vasaras svaigā gaisā. Tagad, skatoties, kādās nometnēs mani bērni ir bijuši, Katskiļu nometnē bija ārkārtīgi labi noorganizēta. Četras vasaras biju Beverinas vasaras vidusskolā un, kad to pabeidzu, uz vienu gadu aizbraucu uz Japānu. Es iemācījos atsevišķus lietvārdus un tos kaut kā vīju kopā. Pēc tam es aizbraucu uz Minsteres ģimnaziju, bet es jau biju uzņemta augstskolā. Minsterē bija pilnīgi cita gaisotne. Sociāli es nejutos tik ļoti labi, man likās, ka esmu tāda garlaicīga meitene. Taču šo laiku es izmantoju, mācīties vācu valodu, gāju uz koncertiem un teātriem, un, kad bija brīvlaiks, aizbraucu uz Vīni un apmeklēju operu.

Pēc Minsteres Jeila universitātē izstudēju vēsturi, tas bija tieši tajā laikā, kad Latvija atguva neatkarību. Studijas uzsāku 1990. gadā un pabeidzu 1994. Pirmo reizi Latvijā ieradus 1991. gadā. Iemesls, kāpēc es nebiju ātrāk te bijusi, bija tas, ka mūsu ģimenē bija izsūtīti – vecmāmiņas māsu izsūtīja jau 1941. gadā, un viņa jau pirmajā ziemā aizgāja bojā. Mana vecmāmiņa kopā ar savu māsu bija dibinājušas sieviešu korporāciju *Varavīkne*. Viņa bija paņēmusi savu sešgadīgo meitiņu līdzī uz Sibīriju. Vecmāmiņas brālīis bija nogalināts tepat Rīgā, Šķirotavā. Mums no citiem radiem bija zināms, ka Rīgas radiem pēc Amerikas radu apciemojumiem vienmēr bijušas kaut kādas nepatīkšanas. Tāpēc mans tētis īsti negribēja savu jaunāko bērnu uz Latviju laist. Latvijā nonācu 1991. gada augustā, tieši pirms puča. Sagadījās, ka no Latvijas izlidoju tieši tai dienā, kad

pučs notika. Es aizlidoju uz Angliju pie māsas. Domāju, ka mani iespaidoja tas, ka Latvijā tolaik viss bija tik nospiedoši pelēks, veikali tukši, skatlogi netīri, vakaros ielās tumsa. Viss bija ļoti drūms. Tikko ieradāties Rīgā, radi stāstīja, ka ir notikusi avarija, kas bija vārds, ko es nekad nebiju dzirdējusi un nesapratu, kas tas ir. Izrādījās, ka noticis kaut kas ar ūdensvadiem un visam namam bija atslēgts ūdens. Es domāju – nabaga cilvēki, viņiem ir atbraucis ciešiņš, bet mājā vispār nav ūdens. Brālēns Pēteris stiepa spaiņus uz piekto stāvu, lai varētu vismaz rokas nomazgāt. Savukārt pirmais iespāids Salacgrīvā – visi runā

auksta duša! Mēs bijām dabūjuši dzīvokli tepat Tērbatas ielā, un dzīvokli remontēja, jo tur bija bijis tā sauktais komunālais dzīvoklis. Protams, visi darbi bija iekavēti, bija jādzīvo citā – vienistabas – dzīvoklītī padomju laikā celtā namā, kur te bija, te nebija elektrība, te bija un nebija ūdens. Siltā ūdens nebija vispār, ja nu vienīgi pēc pusnakts. Nebija, kur veļu izmazgāt, un es visu ko mazgāju virtuves izlietnē aukstā ūdenī. Bet galvenais – es aizgāju uz Ārlietu ministriju jau pirmajā dienā. Cilvēks, ar kuŗu biju sarakstījusies, paziņoja dežurāntam, ka viņš ir ļoti aizņemts. Labu laiku nogaidīju, un tad man pateica, lai atnāku rīt.

viņus gadus nodzīvojām Amerikā. Abi vēl divus gadus studējām. Mums piedzima pirmie trīs bērni. Ikgadu braucām uz Latviju. Andris bija tas, kuŗš gribēja uz Latviju pārcelties, turklāt viņam te bija smagi slima vecmāmiņa. Andrim apsolutais gan neīstenojās, un mūsu māja arī nebija gatava. Mans tētis bija ļoti varonīgs – viņš uzņēma mūs pie sevis, nesa malku un sildīja man un bērniem istabas, jo Andris bieži bija Zviedrijā, kur bija dabūjis darbu. Es zināju, ka man jādarbojos savā profesijā, un es noliku advokāta pārbaudījumus. Tad izdomājām, ka mums vajag ceturto bērnu. Noriņai bija 11 mēneši, kad es brī-

tāpat kā mana omamma! “Es ī, es nau, viš i, viš nau,” un tamlīdzīgi. Omammas jaunākā māsa turklāt bija ļoti līdzīga omammai.

Manam tētim Salacgrīvā bija kādi desmit brālēni un māsiņas, kas visi bija dzimuši īsā laika posmā, un viena viņa māsiņa, ar ko tētis kopā skolā gājis, pasauca mani otrā istabā un iedeva 50 rubļu naudaszīmi. Viņa teica – ka tas piemiņai no mana pirmā brauciena uz Latviju! Zinot, kādās apstākļos radi dzīvojuši, tā man likās ļoti, ļoti liela dāvana. Tas bija ļoti aizkustinoši.

Īstenībā 1991. gads bija tāda idille, tā bija viena liela kopības izjūta, kuŗas tagad, divdesmit piecus gadus vēlāk, vairs nav. Protams, ir radi, ar kuŗiem ir ciešs kontakts, bet – tādas kopā būšanas izjūtas, tādas sajūsmas, ka nu mēs varam atkal nebūt šķirti – tās gan laikam nav un vairs arī nebūs. Bet, kad atbraucu uz Latviju un trīs gadus vēlāk pabeidzu augstskolu, domāju, ko darīt. Izdomāju, ka man vajag pieteikties darbā Latvijas Ārlietu ministrijā. Es pratu vairākas valodas, biju mācījusies literatūru, varēju ļoti izteikties, un es mācījos arī krievu valodu. Biju izstudējusi vēsturi labā universitātē, biju pārliecināta, ka daudz zinū, un es varu apgūt jebko. Bet nāca

Aizgāju nākamajā dienā, un mani aizsūtīja pie vienas nodaļas vadītājas, kuŗa mani ļoti nejaukā veidā “apstrādāja”. Teica, ka es vispār neaprotot un lai labāk dodoties prom. Vēlāk noskaidroju, ka viņa bija viens no tiem cilvēkiem ministrijā, kas bija labvēlīgi noskaņota pret Krieviju un mūs uzskatīja par “kļaida latviešiem”. Bet tētis teica, lai saņemtos un eju vēlreiz. Nākamajā reizē nonācu pie Kaijas Gertneres, kuŗu mazliet pazinu kopš viena no jaunatnes kongresiem, viņa bija ļoti jauka, un nonācu pilnīgi citā pasaulē. Rezultātā sabiju ministrijā divus gadus. Tomēr pārliecinājos, ka tas “nav priekš manis”. Tad satiku Andri Bērziņu, ar kuŗu arī es biju jau iepriekš pazīstama. Mans iespāids – nu ļoti nopietns un centīgs! Likās, ka mums maz kopīga. Bet, kad ciemojos pie māsas Anglijā, satiku Andri kādās viesībās. Sākām satikties, tuvāk iepazīsāmies un... un viens otram patīkām. Esam kopā kopš 1995. gada, kopš pirmā nopietnā randiņa.

Kad Andris iestājās Stanforda universitātē, bija jāizšķiras, ko darīt, un es uzteicu darbu Ārlietu ministrijā, aizbraucu Andrim līdzī. Sešas nedēļas ar automašīnu ceļojām pa Ameriku, teltojām un pa ceļam arī saderinājāmies. De-

numainā kārtā dabūju darbu birojā, kas tagad ir lielākais advokātu birojs Latvijā. Mūsu bērni ir gājuši dažādās skolās, bet nu mācās starptautiskajā skolā, kur ir ļoti labs latviešu valodas skolotājs. Tagad zinu, ka bija vērts iziet cauri grūtībām, jo latvietība ir pamatvērtība. Mūsu bērniem pie šīs atziņas vēl ir jāpiestrādā. Un tomēr – trīs vecākie bērni ir skauti, bet jaunākais dēls ir jaunsargs.

Mēs visi esam latviešu draudzē, kuŗā vairums ir cilvēki, kas pārcēlušies uz dzīvi Latvijā. Andris ir draudzes priekšnieks, un es esmu svētdienas skolas skolotāja. Tā mums ir tāda ļoti nozīmīga lieta. Kad bērni izaugs, viņi varēs izvēlēties, grib vai negrib būt draudzē, taču tagad mēs ejam visi. Vēl ir tik labi tas, ka mūsu bērniem šeit ir vecvecāki, jo Andra vecāki dzīvo Latvijā, bet mani vecāki te ir vasarās. Bērni var pavadīt laiku svaigā gaisā, pārmaiņus vienu mēnesi pie vieniem, otru – pie otriem vecvecākiem.”

Ingrīda savu stāstu beidz, bet es vēl kavējos atmiņās par viņas tēti, kuŗu pazīstu no tiem laikiem, kad Gaŗezērā, būdamas vien 14 gadus vecs zēns, viņš dziedāja pieaugušajiem līdzī līdz rīta gaismai, un visām dziesmām zināja vārdus...

LĀSMA
GAITNIECE

Uz dievnamu ar peļu junkuru padusē?

Latvijas samērā vēsā vasara, kuŗas neatņemama sastāvdaļa ir četras atvaļinājuma nedēļas, jau atkal tikpat kā aizvadīta. Tas arī bija iemesls, kādēļ radās vēlme atcerēties un pavērtēt, kas jauns šai laikā pieredzēts, turklāt padalīties ar lasītājiem. Viens no visvairāk pārdomas rosinošajiem šīs vasaras ceļojumiem bija brauciens uz kādu kļušu ciemu Vidzemē, kas no Rīgas atrodas vien 34 kilometru attālumā.

Lai nokļūtu Ropažos, par ko šajā reizē vēlos pastāstīt, no galvaspilsētas jābrauc virzienā uz Ergliem. Iespējams, ne vienam vien Latvi-jas apceļotājam šī vieta šķiet īsta nomale, ko nav pat vērts iekļaut braucienu plānos. Tā gan ir visai augstprātīga, turklāt ačgārņa attieksme! Pēc Ropažu apmeklējuma jūlija nogalē to varu apgalvot pavisam droši.

Brauciena uz Ropažiem mērķis bija vietējās ev. lut. baznīcas dievkalpojuma apmeklējums, pēc kā tika rīkota sadraudzība jeb kafijas malkošana un sarunas kopā ar draudzes aktivistiem. Tam sekoja īss pārbrauciens uz Ropažu "Pilskalniem" – mācītājmuižu, piknīks tās dārzā, kā arī interesantas sarunas ar vietējās draudzes garīdznieku Krišjāni Bulli. Brauciena organizatori bija Rīgas Lutera draudzes, kuŗas locekle ir arī šo

rindu autore, pārstāvji.

Saulainā vasaras dienā ir patīkami pieskarties sasilušajai, no laukakmeņiem mūrētajai sienai. Domās gan nākas mazliet noskurināties, iedomājoties, cik auksti ēkā būs vēlā rudenī un ziemā. Nedaudz šo priekšstatu laboja kāda no vietējās draudzes locekļiem, atklājot, ka baznīcā ir vēsi vasarā, savukārt septembrī, kad mūri krietni iesiluši, esot ļoti patīkami – telpās ir siltāk nekā ārpusē.

Pārdomas un sarunas drīz vien gan pārtrauca aicinājums doties iekšā, jo klāt dievkalpojuma laiks.

Mūsu, Ropažu evaņģēliski luteriskajai draudzei nepiederušu cilvēku, uzmanību dievkalpojuma laikā piesaistīja... kaķis! Pārējie baznīcas apmeklētāji jau pieraduši, ka vienai no draudzes locekļiem ir peļu junkurs, kuŗš gluži kā sunītis dodas līdz visās savas saimnieces ikdienas gaitās. Turklāt baznīca nav izņēmums!

Vispirms mājdzīvnieks ieinteresēti apstāigāja solu rindas, apskatot, kas tie ir par ļaudīm, kuŗi ieradusies uz dievkalpojumu. Pēc tam minka cienīgā gaitā aizgāja līdz altārim, arī tur visu apskatot, un visbeidzot apgūlās kādā kļūšākā stūrītī, visu laiku uzmanības centrā paturot savu saimnieci. Iespējams, šo rindu lasītājs būs izbrīnījies: sak, kas tie par jokiem!

Dievnamu vidū – ciems apkārt. Neogotikas arhitektūras stilā būvētā Ropažu ev. lut. baznīca. Celta 1893. gadā pēc Gotfrīda Krona projekta // Foto: Lāsma Gaitniece

Taču jāatzīst, kaķis baznīcā nevienu netraucēja un uzvedās pat priekšzīmīgi, turklāt vietējās draudzes locekļi pie šiem peļu junkura apciemojumiem sen pieraduši.

Dievkalpojuma beigšanās, sekoja sadraudzība. Cik labi, ka vasarā to iespējams rīkot nevis telpās, bet svaigā gaisā – blakus baznīcai. Neparasti, ka Ropažu draudzes īpašumā nonācis kāds pavisam īpašs, no ozolkoka dēļiem darināts galds, kādu otru nav ga-

dijies redzēt nekur citur Latvijā! Uz tā arī novietojām līdzpaņemtos kārums un kafijas tasītes. Sadraudzībai beidzoties, mācītājs Krišjānis Bulle mūs, ciemiņus, aicināja vēlreiz ienākt baznīcā, lai iepazīstinātu ar sakrālās celtnes sarežģīto vēsturi.

Pēc sadraudzības atkal sēdāmie automašīnās, lai dotos uz "Pilskalniem". To teritorijā ietilpst mācītājmuiža jeb pastorāts un nelieli, bet labi saglabāti drupu fragmenti, kas liecina par kādreizējā Ropažu pils kompleksa atrašanās vietu.

Vispirms skatām atklājās mācītājmuižu – daudz "pieredzējis" nams bieži noauguša dārza vidū.

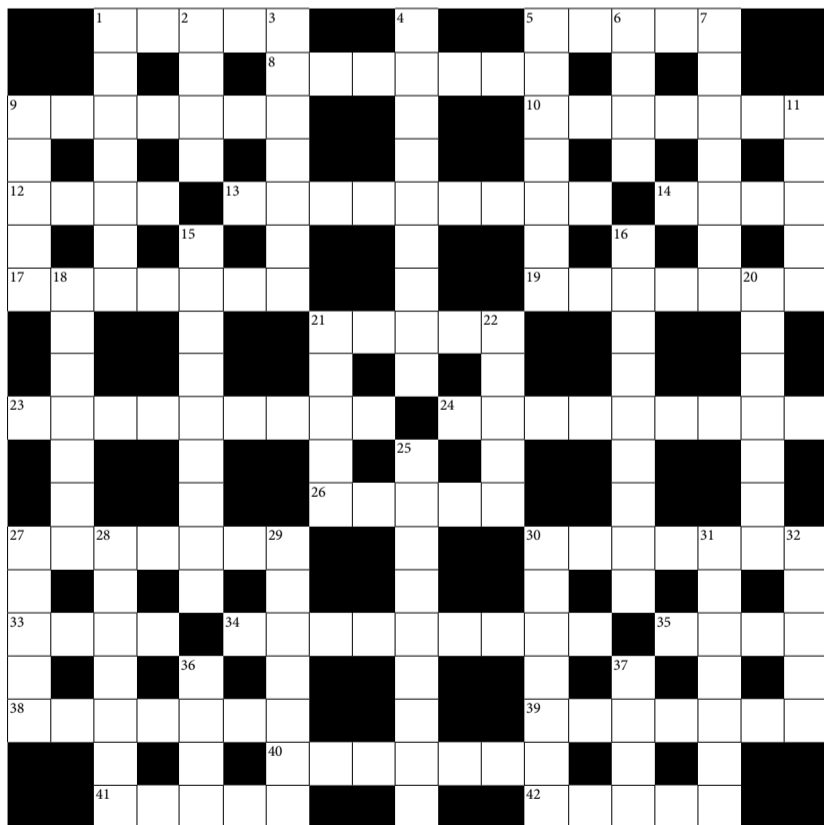
Piknīka laikā no mācītāja uzzinājām, ka šī ēka nūdien piedzīvojuši daudz pārmaiņu. Ja līdz Otrajam pasaules kaŗam tās iedzīvotāji (ne tikai mācītājs ar savu ģimeni, bet arī palīgi un kalpi) pret īpašumu izturējušies ar cieņu un pat bijību, piemēram, ēdienu uz otrā stāva ēdamtelpām no pirmā stāva virtuves nogādāja ar speciālu liftu, tad, kaŗam beidzoties, ēka vārda tiešajā nozīmē tika demolēta. To 20. gadsimta 40. gados nav saudzējis ne ugunsgrēks, ne Mašīnu un traktoru stacijas kantora, ne meiteņu internāta un Ropažu vidusskolas darbmācības kabinetu ierīkošana. Katra pielāgošanas reize citiem mērķiem un vajadzībām vecajā namā atstājusi "nospiedumus". Atliek cerēt, ka ar Dieva palīgu un cilvēku entuziasmu ēka atkal atgūs agrāko spozmi!

Īpaši uzmanību piesaistīja 19. gadsimta sākumā celtā pastorāta krāšņākais "elements" – Šveices stila veranda! Mācītājs atklāja, ka veranda piebūvēta vēlāk – 19. gadsimta beigās! Savādi, bet fakts! Mūsdienās arī grūti noticēt, ka mācītājmuižu gleznojis Apgaismības laikmeta mākslinieks un vēsturnieks Johans Kristofs Broce! No viņa zīmējumiem redzams, ka pastorāts bijis bez verandas.

Skaists izvērtās brauciena nobeigums – piknīks mācītājmuižas dārzā. Sarunas ievirzījās ne tikai par laicīgām, bet arī gluži ikdienišķām tēmām. Arī par to, ka šai vietā pie tik viesmīgiem ļaudīm, kādi sastopami Ropažu draudzē, būtu vērts braukt ciemos vēlreiz!

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

seno romiešu bruņojumā. 5. A. Dimā (tēva) romāns. 6. Sievietes vārds (*febr.*). 7. Vizbuļu dzimtas krāšņumaugs. 9. Plaši iedzīvotāju slāņi. 11. Svēts putns Senajā Ēģiptē. 15. Kvalificēta speciālista palīgs. 16. Apkārtmērs. 18. Likums, likumība. 20. Apdzīvota vieta Viļakas novadā. 21. Novecojis kukurūzas nosaukums. 22. Ventas pieteka. 25. Laba vēlējums. 27. Agrāk naudas vienības Itālijā. 28. Valsts Ziemeļamerikā. 29. Sadzīves pakalpojumu sniegšana iedzīvotājiem. 30. Karpu dzimtas zivs. 31. Ostas pilsēta Indijā. 32. Rakstnieka izteiksmes veids. 36. Aizliegums. 37. Valsts Vidusamerikā.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 35) atrisinājums

Līmeniski. 7. Kalevala. 8. Skarlati. 10. Amati. 11. Stils. 12. Karaliste. 16. Angiņa. 19. Patoss. 20. Lamas. 21. Asare. 22. Dēles. 23. Nandu. 24. Atēna. 25. Kriki. 28. Rauna. 30. Svitene. 31. Antīks. 32. Angārs. 36. Periskops. 40. Gongs. 41. Fonds. 42. Antares. 43. Retortes.

Stateniski. 1. Slate. 2. Saltas. 3. Lautas. 4. Asari. 5. Karatē. 6. Salto. 7. Kempings. 9. Izlokšne. 13. Lejas. 14. Annenieki. 15. Mandarīns. 17. Raudīve. 18. Kantons. 26. Rindkopa. 27. Steps. 29. Nereidas. 33. Veltes. 34. Sparta. 35. Agita. 37. Ivasi. 38. Kopra. 39. Torte.

Līmeniski. 1. Seno grieķu un romiešu rēķinu galdiņš. 5. Gaujas pieteka. 8. Rubiju dzimtas lakstaugi. 9. Cienijama precēta sieviete senajiem romiešiem. 10. Lieli pārnadžu kārtas tuksnešu dzīvnieki. 12. Saistīt. 13. Zodiaka zvaigznājs. 14. Lieli dziedātāju ansambļi. 17. Glīts, izskatīgs. 19. Poļu tautas dejas. 21. Augstāko pareizticīgo un katoļu garīdznieku galvassega, kuŗu valkā dievkalpojumu laikā. 23. Ierīce iekšdedzes dzinēja iedarbināšanai. 24. Techniskas iekārtas pa-

matrādītāji. 26. Parīzes piepilsēta, mākslas porcelāna izgatavošanas centrs. 27. Slazdi. 30. Viegla konstrukcijas celtnes. 33. Maizes šķēle. 34. Karaļnama sieviete, kuŗas neņem troni. 35. Kalni Eiropā. 38. Nelieli trīsšķautņaini dunči. 39. Ilgstošs laiks bez nokrišņiem. 40. Balandu dzimtas dārzeni. 41. Tēls A. Dimā romānā "Trīs musketieri". 42. Gods un atzinība.

Stateniski. 1. Medicīniska iestāde. 2. Potēt ar pumpuru. 3. Tievās, sikas. 4. Metamā ierīce

ĪSZIŅAS

Cēsis 20. septembrī ikgadējā reģionālajā vizītē apmeklēja 37 Latvijā akreditētie ārvalstu vēstnieki. Lai izlocītu kājas pēc brauciena ar autobusu, vispirms tika iepazīstināti ar Vidzemes koncertzāli. Tad notika oficiālā pieņemšana pie Cēsu novada domes priekšsēža Jāņa Rozenberga, kur vēstnieki guva visaptverošu informāciju par novada ekonomisko attīstību un nākotnes viziju. Bet ekskursijā pa Cēsim iepazīs ar tās kultūrvēsturisko mantojumu – Viduslaiku pili, Rožu laukumu, Sv. Jāņa ev. lut. baznīcu un baudīja pilsētas sakopto vidi un cēsnieku viesmīlību.

Daugavpili 21. septembrī darba vizītē ieradās Dānijas vēstnieks Latvijā Hanss Braska un Nīderlandes vēstnieks Jans Pīters Langenbergs. Viņi jau agrāk ir bijuši Daugavpili, tāpēc sekojuši politiskajām batālijām. Tagad bija iespēja iepazīties ar kārtējo jauno pilsētas domes priekšsēdi Rihardu Eģimu. Vēstniekus interesēja pilsētas ekonomika un darbs ar nacionālajām minoritātēm. R. Eģims uzsvēra, ka šobrīd pats svarīgākais ir projektu sagatavošana un ES finansējuma piesaiste. Vēstnieki apmeklēja cietoksni, Marka Rotko mākslas centru, kur notika arī apaļā galda diskusija ar plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem. Nobeigumā bērnu namā "Prieditē" tika rīkots LEGO pasākums bērniem. Vēstnieki izteica gatavību apmeklēt Daugavpili arī nākamajā gadā, kad Latvija svinēs simtgadi.

Cēsis 30. septembrī plkst. 17 Vidzemes koncertzālē "Cēsis" norisināsies Cēsu Kultūras un tūrisma centra jauktā kora "WENDEN" 30 gadu jubilejai veltīts sarīkojums "Rotājas saulīte sudraba kalnā". Diriģente Marika Slotina-Brante teic, ka repertuārā iekļautās Spēka dziesmas ļaus piepildīt laiku un telpu ar Balto, Saules un Milestības enerģiju.

Gulbenē, Mazsalacā, Valmierā, Aizkrauklē no 15. līdz 20. septembrim iedzīvotājiem bija iespēja apskatīt Nacionālo bruņoto spēku (NBS) militāro tehniku, ekipējumu un ieročus, kā arī tikties ar NBS un NATO kaŗavīriem. To nodrošināja NBS Sauszemes spēku Mehanizētā kājnieku brigāde sadarbībā ar Zemessardzes 2. Vidzemes un 3. Latgales brigādes bataljonu.

Aizputes novada Tūrisma informācijas un Mūzizglītības centrs 7. un 8. oktobrī aicina kopā ar ornitologu Ritvaru Rekmāni doties vērot gājputnus Aizputes un Apriķu apkārtnē, kuri jau sākuši posties ceļam uz siltajām zemēm. Pieteikšanās pa e-pastu: turisms@ aizpute.lv vai tālruni: +371 28617307 **līdz 6. oktobrim.**

VALLIJA BERKINA

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

Porziņģis gatavs klūt par *Knicks* līderi

Latvijas basketbolists Kristaps Porziņģis pēc sava komandas biedra Karmelo Antonija aizmaiņšanas ir gatavs klūt par Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) kluba Ņujorkas *Knicks* līderi.

Pēc ilgām sarunām nesen Antonijs tika aizmainīts uz Oklahomasitijas *Thunder* vienību. Tagad *Knicks* vadība plāno komandu veidot ap Porziņģi. "Esmu gatavs šim izaicinājumam," intervijā portālam *nydailynews.com* sacīja Porziņģis. "Es šim momentam sevi esmu gatavojis." "Karmelo man bija mentors. Viņš man

bija kā lielais brālis no pirmās dienas. Es viņam aizsūtīju ziņu, sakot, ka augstu novērtēju, ka varēju no viņa mācīties. Es viņu ļoti cīnu," stāstīja Latvijas bas-

ketbola zvaigzne, kurš arī ne-daudz pajokojās ar savu bijušo komandas biedru. "Tāpat viņam teicu, ja viņš neņems līdzīgu savu *Rolls Royce* automašīnu, tad varu

par to parūpēties." *Knicks* 25. septembrī oficiāli apstiprināja vienības iepriekšējā līdera Karmelo Antonija aizmaiņšanu uz citu NBA klubu – Oklahomasitijas *Thunder*. Līdz ar to Porziņģis tiek gatavots par jauno līderi.

Rīgā *Volvo* sporta centra ledus hallē Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes karavīri hokeja spēlē sacentās ar Kanadas vadītās kaujas grupas karavīriem.

NATO paplašinātās klātbūtnes Latvijā kaujas grupu vada Kanada, un to veido vairāk nekā 1000 karavīru no Albānijas, Itālijas, Kanadas, Polijas, Slovēnijas un Spānijas.

Latvijas un Kanadas karavīri spēlē hokeju

(Turpinājums 20. lpp.)

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE 2017. g. Ziemsvētku sūtījuma saiņu savākšanas datumi un punkti ASV.

DIENVIDI: Atlanta, GA – savākšana līdz 15. okt. lūdzam zvanīt Inesei (770) 262-3800.

Sv. Pēterburgā, FL – sestdien, 21. okt., 1.30-3 pp - Latviešu biedrības namā, 17905 9th Ave. N, St Petersburg, FL

VIDIENĒ: Indianapolis – piektdien, 20. oktobrī, 6os vakarā - Latv. centrā – 1008 W. 64 St., Indianapolis, IN

Čikāgā I – trešdien, 25. oktobrī, 10s pp - Sv. Pēteru baznīcas telpās, 450 Forest Preserve Dr, Wood Dale, IL

Mineapolē – ceturtdien, 26. oktobrī, 12os pp - Latviešu draudzes telpās, 3152 17th Avenue, Minneapolis, MN

Čikāgā II – piektdien, 27. oktobrī, ap 9iem vakarā - Čikāgas pilsētā: Addison/Ashland Ave: lūdzam pieteikt!

Milvokos – trešdien, 26. oktobrī, 5os pievakarē - Latviešu draudzes telpās – 1853 N. 75 Street., Milwaukee, WI

Latvijas Ciemā – sestdien, 28. oktobrī, 11os no rīta - 10740 Kurzeme Rd, Three Rivers, MI

Kalamazū – sestdien, 28. oktobrī, 12os pp - Latviešu Sabiedriskā Centrā, 100 Cherry Hill Dr., Kalamazoo, MI

Detroitā – sestdien, 28. oktobrī, 5os pp - Sv. Pāvila latv. Baznīcā, 30623 W 12 Mile Rd., Farmington Hills, MI

Klīvlāndē – svētdien, 29. oktobrī, 9-9.30 no rīta - Latviešu draudzes telpās, 1385 Andrews Ave., Lakewood, OH

AUSTRUMOS: Bostonā – sestdien, 4. nov., 2.-4 pp - Trimdas draudzes telpās, 58 Irving St., Brookline, MA

Filadelfijā – sestdien, 4. novembrī, 10s pp - Fila. draudzes telpās – 301 N. Newtown St Rd., Newtown Sq, PA

Īstbransvikā – sestdien, 4. novembrī, 11os no rīta - Ņubransvik./Leikv. dr. telpās, 12 Gates Av, E. Brunswick, NJ

Jonkeros – sestdien, 28. oktobrī, 12.30-1.30 pp - Ņujorkas draudzes telpās, 254 Valentine Ave, Yonkers, NY

Pokipsijā – sestdien, 5. novembrī, no 9-10 no rīta - 2 Merry Hill Rd, Poughkeepsie, NY

Ročesterā – lūdzam nodot līdz trešdienai, 25. oktobrim iepriekš sazinoties ar Edīti Jordan, (585) 615-1423

Salā – sestdien, 28. oktobrī, no 10-11iem no rīta - Ņujorkas latv. ev. lut. draudzes telpās, 4 Riga Lane, Melville, NY

Vašingtonā, D.C./Rokvilē – svētdien, 5. novembrī, no 9-10.45 no rīta - Vaš. dr. telpās 400 Hurley Av, Rockville, MD

Wilmingtonā pie Baidiņiem – sestdien, 4. novembrī, 2.30 pp - 1104 Windon Dr., Wilmington, DE

RIETUMKRASTĀ: Losandželosā: svētdien, 15. okt., no 8.50-9.50 pp Latv. Centrā 1955 Riverside Dr, Los Angeles

Portlandē: sestdien, 8. oktobrī, no 9-10.45 no rīta - Latviešu centrā, 5500 Dosch Road, Portland, OR

Sanfrancisko: sestdien, 14. oktobrī, 10 no rīta līdz 1 pp: pie Māras Sidlo, 1563 Lincoln Ave, Alameda, CA 94501

Sietlā: trešdien, 11. oktobrī, 10-11.15 no rīta: Sietlas latv. centrā, 11710 3rd Ave., NE, Seattle, WA

Pieņemsim ar UPS sūtītās pakas līdz piektdienai, 2017. g. 3. novembrim

Ja vēlaties saņemt reģistrācijas numurus pa telefonu, lūdzam zvanīt:

Tālrunis: (973) 744-6565 (spiediet 5nieku) vai (888) LAT-VIAN E-pasts: pakas@lasl.com
Lūdzu sekojiet vērību, svara un izmēru norādījumiem mūsu mājas lapā: www.lasl.com

ZIEMEĻKALIFORNIJAS LATVIEŠU LUTERĀŅU DRAUDZE IZSLUDINA PIETEIKŠANOS UZ A.JULLAS STIPENDIJĀM

Ziemeļkalifornijas latviešu lut. draudze izsludina pieteikšanos uz Artura Jullas stipendijām.
Stipendiju kopējais apjoms ir līdz \$10,000.

Artura Jullas stipendijas ir domātas kā finansiāls atbalsts centīgiem universitātes, koledžas vai kādas citas valsts atzītas augstākās mācību iestādes studentiem.
Stipendiju kandidātiem jābūt studentiem, kas pierādījuši ne tikai labas akadēmiskās sekmes, bet arī interesi un spējas uzturēt un veicināt latviešu valodas, kultūras un sabiedriskās vērtības.
Priekšroka tiek dota Ziemeļkalifornijā un ASV rietumkrastā dzīvojošiem studentiem.

Pieprasītājiem jāiesniedz sekojoši dokumenti:

- savas dzīves apraksts (CV),
- eseja, kurā minēti sasniegumi, aktivitātes un nākotnes ieceres (ne vairāk kā 6000 zīmes),
- divu sabiedrisko darbinieku, piemēram, skolotāju vai mācītāju, atsauksmes.

Pieteikšanās dokumenti iesniedzami līdz šā gada 15. oktobrim:

Gvido Bergmanis
678 Daffodil Drive
Benicia, CA 94510
tel: 707-748-0138, fax: 707-748-0138
e-pasts: gbergsf1@aol.com

Sekmīgie kandidāti par stipendiju saņemšanu tiks informēti novembrī. Stipendijas tiks izdalītas Valsts svētku sarīkojumā š.g. 19.novembrī Draudzes namā, 425 Hoffman Ave., San Francisco.

Ņujorkas latviešu evaņģēliski. luteriskā draudze MEKLĒ

Pārzini/Saimnieku Jonkeru Baznīcai
254 Valentine Lane Yonkers, NY 10705
Nepieciešami legālie darba papīri –
ASV pilsonība vai zaļā karte

epasts: jason.meilands@gmail.com
vai gziiedins1@verizon.net

MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

Pārdodu zemi ar ēkām (no 98m² līdz 125m²)
kopīpašumā vēsturiskajā centrā Rīgā, Brīvības ielā.
Par cenu varam vienoties.
Kontakti: gunta@externet.hu

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

LRFA.org
215.635.4137

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

OLĢERTS ČAKARS

Marta Čakare, dzim. Lamberte

Marta dzimusi 1920. gada 22. maijā Pirmā pasaules kara bēgļu gaitās Kurskā, Krievijā. Viņas tēvs mācītājs Juris Lamberts Krievijā darbojas par evaņģelistu. Ģimenei 1924. gadā atgriežoties Latvijā, viņš ir mācītājs Talsu, Alūksnes, Rīgas Ilguciema, Pestīšanas Tempļa un Rēzeknes baptistu draudzēs. Tā Marta skolas gaitas sāk Talsos, pamatskolu pabeidz un komercskolā iestājas Rīgā, bet to pabeidz Rēzeknē. Jau 14 gadu vecumā Marta sāk dziedāt Ilguciema draudzes kori, piedalās 1935. gada Lat-

viešu Baptistu dziesmu svētkos Liepājā, dzied dažādos koros 71 gadu.

Iestājoties 2. pilsētas (tagad Stradiņa) māsu skolā, slimnīcā kopjot smagi ievainotos vācu karavīrus, kas viņu satriec, jo bieži tās ir bezcerīgas pūles, Marta izvēlas kļūt par bērnu māsu, beidzot attiecīgus kursus un pēc skolas beigšanas darbojas par bērnu māsu Rīgas Semināra baptistu draudzes jaunatnes pulcīnā.

Sarkanajiem atkal ielaužoties Latvijā, Lambertu ģimene kopā ar vairākām baptistu mācītāju ģimenēm izbrauc uz Igauniju, cerot, ka Zviedrijas baptisti būs noorganizējuši transportu uz Zviedriju. Tās ir tikai baumas, ģimene nokļūst Dago salā un, sarkanajiem salu okupējot, ar lielām grūtībām ar kādu igauņu bēgļu laivu nonāk Zviedrijā, kur, izklūvusi no bēgļu nometnes, sāk strādāt par māsu slimnīcā. Sākas leģionāru izdošanas draudi. Marta atstāj savu darbu un kopā ar tēvu apmeklē

leģionāru nometnes, sludinot evaņģēliju vārdos un dziesmās. Tiek organizēts plašs palīdzības darbs. Kad leģionāri sāk bada streiku, Marta viņiem pievienojas. Kad leģionārus izvieto pa slimnīcām, viņa ir tā, kas stiprina, palīdz. Zimuli acī iedūrušais leitnants Alksnis nepieņem kopšanu un neuzticas nevienam citam, kā "māsai Martai". Tas ir vārds, kas iegājis traģēdijas stāstā un vēsturē. Kā leģendāra personību Marta Lamberte aprakstīta Zentas Mauriņas darbos.

latviešu folkloru, to saistot ar Bībeles atziņām.

25 gadus Marta ir koncertējusi latviešu sabiedrībā, izbraucot vai visu ASV un Kanadu, atsaucoties aicinājumiem dziedāt latviešu apmetnēs, biedrībās un baznīcās. Latviešu laikrakstos publicējusi atsauksmes par mūzikālo dzīvi Čikāgā.

Tēvam iesaistoties amerikāņu Brīvo metodistu dievārdu pārraidē uz Padomiju, viņš kļūst par krievu un latviešu valodas raidījumu runātāju, pieaicinot arī Martu dziedāt latviešu un krievu garīgās dziesmas šajos raidījumos.

Čikāgas draudzes darbā viņa ir draudzes soliste, dzied kori, ilgus gadus bijusi māsu pulciņa priekšniece, sūtot palīdzību uz Latviju. Viņa ir draudzes diakonise, sagatavojusies šim darbam, pabeidzot Mūdiņa Bībeles institūta vakara skolu 1980. gadā, specializējoties bērnu darbā un arī garīgās palīdzības sniegšanā. No 1982. gada, kad Olģertu ievēlēja par mācītāju Grandrapīdu baptistu draudzē, Marta ir šai darbā ielikusi pūles un mīlestību, ik mēnesi braucot uz 320 km tālo draudzi, dziedot un liecinot.

Dzīves otrā pusē atkal piegriezusies jaunības jūsmā, rakstot dzejoļus. Ir Latviešu Rakstnieku apvienības (LaRA) biedre, kas izdevusi dzejoļu "Dzintara daļa" un kopā ar vīru Olģertu reliģisku dzejoļu izlasi "Dziesmas par Dievu" (1995.g., Rīgā).

Sākot ar 1992. gadu, katru vasaru kopā ar vīru ir viesojusies dažādās Latvijas baptistu draudzēs, nometnēs un dziesmu svētkos.

Viņa apbalvota ar Daugavas Vanagu nozīmi zeltā un Latvijas Republikas Kultūras ministrijas Atzinības rakstu.

Kas Martai patīcis visvairāk? Strādāt ar bērniem, stāstīt un dziedāt par Labo Ganu, Pestītāju, kas mūs mīl, savu dzīvību atdojams par mums, cilvēkiem.

Pēc ilgās slimības viegli un bez sāpēm viņa šķīrās no šīs dzīves 30. augustā. Bērēs 8. septembrī Ciānas ev. lut. baznīcā kalpo Amerikas latviešu baptistu apvienības prezidents māc. Dr. Uldis Ukstiņš un Ciānas draudzes māc. Gundega Puidza. Martas dzīves stāstu teic meita Ilze. Atvadās dzied Ciānas draudzes koris dirigentes Māras Vārpas vadībā, klavieres skandina Sarma Alje.

Olivkalna kapsētas latviešu daļā atstājām šķirstu ar Latvijas smilšu sveicienu, zinot un ticot, ka sastapsimies mūžībā.

SARĪKOJUMI

SARĪKOJUMI BOSTONA (MA)

Trimdas draudzes zāle (58 Irving St, Brookline MA 02445).

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu Kultūras Centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081.

Piektdienās 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koņa mēģinājums.

FILADELFIJA (PA)

Filadelfijas Brīvo Latvju biedrība (531 North 7th St).

3.oktobrī 11:00 pensionāru kopas sanākums. Programmā valdes ziņojumi, nākotnes darbība un **Ģirta Zeidenberga** piedziņojumi Latvijā. Dzimumdienu svinēšana pie kafijas galda.

MINEAPOLE (MN)

Latviešu draudzes nams (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 5407).

30.septembrī 13:00 koncertēs **Knuta Lesiņa** balvas laureāti **Dāvis Sliečāns** (alta vijole) un **Aleksandrs Kalējs** (klavieres). Biļetes: \$20, studentiem \$5, bērniem līdz 12 g. Vecāku pavadībā ieeja brīva. Riko LOAM un Minesotas Latviešu koncertapvienība.

NUJORKA (NY)

Jonkeru bazn. Lejas zāle (254 Valentine Ln, Yonkers NY).

31.oktobrī un **1.novembrī** koncertēs **vijolnieks Gidons Krēmers**. Programmā: **M.Vainberga** 24 prelūdijas, op.100, **G.Krēmēra** pārlikumā. Biļete: \$25 (biļešu skaits ierobežots, ieteicams laicīgi rezervēt vietas).

www.bacnyc.org

Church of St. Mary the Virgin (145 W 46th St, New York, Ny10036).

14.novembrī Zviedru Radio koris atskaņos **Maijas Einfeldes „Lux Aeterna” White Light** festivāla koncertā. Biļetes \$50 un \$35 (ierobežots biļešu skaits, ieteicams laicīgi rezervēt vietas). Info: www.WhiteLightFestival.org

Salas baznīcā, (4 Riga Lane, Melville, NY)

svētdien, **1. oktobrī**, dievkalpojums 10:30 no rīta; sekos Pļaujas svētku sarīkojums, kur izrādīs filmu "MEŽA BRĀLI" angļu un latviešu valodā. Sekos siltas pusdienas, kafija un izloze "Uz kāra zoba". Laipni ielūdz Salas novada dāmu komiteja

PRIEDAINE (NJ)

Leikvudas Igaunju nams (4 Cross Street & Veterans Hwy, Jackson NJ).

14.oktobrī 14:00 **Baltiešu vienības dienas sarīkojums**. Durvis atvērtas (cash bar) 14:00. Oficiālā programma sāksies 15:00. Igaunju, lietuviešu un latviešu priekšnesumi un diplomātu uzrunas. Ieeja \$25 (pusdienas ieskaitītas). Informācija un pieteikšanās, zvanot J.Studentam, tālr.: 732-836-9750.

SIETLA (WA)

Sietlas Latviešu Sabiedriskais Centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle WA 98125).

ST. PĒTERSBURGA (FL)

St. Pētersburgas Latviešu biedrības nams (1705 9th Ave N, St.Petersburg FL 33713).

Bibliotēka pārtrauc savu darbību un grāmatu ziedojumus vairs nepieņem. Par vēlmi izņemt

grāmatas lasīšanai, lūdzu, zvanīt **Mārai Prāvs**, tālr.: 727-851-941

3.oktobrī 19:30 biedrības valdes sēde.

14.oktobrī 10:00 *War Veterans Memorial Park* 9600 Bay Pines Blvd. N nojumē #4 (ieejas vārti parkā pie 94th Str. N) notiks Daugavas Vanagu apvienības Floridā rīkotais gadskārtējais *pikniks*. Līdzī jāņem priecīgs prāts un groziņi kopīgam azaidam. Par ceptām desinām, sutinātiem skābiem kāpostiem un vēsu dzērienu gādās Vanadzies un Vanagi.

4.novembrī 16:00 **Mārtiņu vakars**.

18.novembrī Latvijas Valsts dibināšanas 99.gadadienai vel-tīts svinīgs pasākums.

LASL paziņojums.

Oktobrī pieņemsim Ziemassvētku sūtījumus. Info: sk.kreslins@gmail.com, tālr.: 973-744-6565 nospīest #5, e-pasts: pakas@lasl.com

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdienu 19:00 Centrā. Info: 514-992-9700.

8.oktobrī 11:00 Pļaujas svētku Dievk. mielasts.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com

Katru otrdienu 20:00 koņa mēģinājums

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.** (58 Irving st, Brookline MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com, tālr.: 617-232-5994. Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com. Runas stundas trešdienās 10:00 - 15:00, piektdienās 16:00 - 18:00. **Dievk. notiek 11:00.**

• **Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.** (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; E-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Čikāgas-Ciānas-draudze-255043897965234. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc Dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. biroja: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com

• **Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pēterā dr.** (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. Dr. pr. Uldis Pūliņš. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc Dievk. kafijas galds.

• **Čikāgas latv. baptistu dr.** (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Olģerts Čakars. Tālr.: 708-383-5285.

• **Denveras latv. ev. lut. dr.** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc Dievk. sadraudzība. **Trešdienās** 17:00 Bībeles stundas. **Trešdienās** 15:00 – 17:00 un **ceturtdienās** 9:00 – 13:00 mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. H. Godiņa tālr.: 720-484-9857.

(Turpināts 19. lpp.)

„Latviešu valoda ir dzīvesveids” Latviešu valodas mācību programma laika ritumā

(Turpināts no 8. lpp.)

“Mācoties latviešu valodu tikai sestdienas un svētdienas skolās, laika gaitā ir pierādījies, ka nepieciešama no Latvijas skolās izmantotās vai ka ASV skolās trimdas sākuma gados izveidotās atšķirīga metodika. Jāpievērš vērība arī piemērotu materiālu izvēlei, kuŗi situācijas sarežģītības dēļ – atšķirtos no līdz šim lietotajiem vai Latvijā izdotajiem līdzekļiem dzimtais valodas apguvei. Pieredze liecina, ka ASV lat-

viešu skolās jāizmanto metodika un materiāli, kas drīzāk atbilst latviešu valodas kā otrās valodas vai mantotās valodas apguvei. Izmantojot otrās/mantotās valodas metodiku un pārbaudījumus, ir iespējams panākt tikpat labus vai pat labākus rezultātus valodas apguvē. Liela nozīme ir arī valodas un saturu integrētajai apguvei, kas veicina straujāku valodas attīstību. Vēl jāuzsver vecāku lomas svarīgums bērna valodas pilnvērtīgā kopšanā. Latviešu skolās

izmantotajai metodikai un materiāliem ir nenoliedzami liela nozīme, tomēr galvenā loma bērnu valodas apguves motivēšanā un ilgstošā nodrošināšanā ir ģimenei un vecākiem. Vecākiem noteikti jārod skolēniem iespējas izmantot un vingrināt visas valodas prasmes diendienā, lai pilnveidotu valodas izaugsmi. Skolām, savukārt, efektīvi mācot latviešu valodu, jāsekmē, jāatbalsta un jāmotivē vecāku vēlme ar bērniem sazināties latviski.”

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). **Dievk. notiek svētdienās 10:00. 1.oktobrī** Dievk. Draudzes bazars. **5.oktobrī** 13:00 **Knuta Lesiņa** balvas laureātu koncerts – **Dāvis Sliečāns** un **Aleksandrs Kalējs. 15.oktobrī** Dievk. Nodarbības bērniem. **29.oktobrī** Dievk.

• **Dienvidfloridas latv. ev. lut. dr.:** *Shepherd of the Coast Luth. Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane *Gibbs*, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. **Dievk. notiek 14:00.** Pēc Dievk. visi lūgti pie kafijas galda!
• **Dienvidkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** baznīca (1927 Riverside Ave, Los Angeles CA 90039). **Dievk. notiek 11:00.**

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Svētdienās 11:00** Dievk. ar dievg. Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, draudzes sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615. **1.oktobrī** Pļaujas svētku Dievk. ar dievg.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Māc. Ieva Dzelzgalvis. **Dievk. notiek 11:00.**

Vilmingtonā (*Good Sheperd* bazn. 1530 Foulk Rd- Rt.261) 15:00 Dievk. **1.oktobrī** Pļaujas svētku Dievk. ar Sv.vak. *Bazārs*. Pusdienas. **8.oktobrī** laju vadīts Dievk. **15.oktobrī** Dievk. ar Sv. vak.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). Māc. A. *Graham*. **Dievk. notiek 10:00.** Pēc Dievk. kafijas galds. **1.oktobrī** Pļaujas svētku Dievk. ar dievg. **8.oktobrī** Vārda Dievk. **15.oktobrī** Dievk. ar dievg. **15.oktobrī** 16:00 sveču Dievk. *Riversaide* kapsētā. **18.oktobrī** 11:00 Bībeles stunda ciemā Latvija. **22.oktobrī** Dievk. **25.oktobrī** 11:00 Bībeles

stunda Kalamazū. **29.oktobrī** Reformācijas 500 gadu atceres Dievk. ar dievg. **5.novembrī** Dievk. angļu valodā. **12.novembrī** Dievk. ar dievg. **15.novembrī** 11:00 Bībeles stunda Kalamazū. **19.novembrī** Valsts svētku Dievk. KLB rikotais Valsts svētku akts. **26.novembrī** Dievk. ar dievg.

• **Klīvlandes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). **Baptistu draudzes dievk. notiek svētdienās 14:30. Bībeles stundas notiek 10:00** katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā.

• **Lankastera: Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd, Lititz Lancaster, PA 17543). Māc. Dr. Ruta S. Ziedone (PO Box 380, Henryville PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net un emer. māc. Dr. Arvids Ziedonis (529 Linden Place, Cresco PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• **Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.:** (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galiņa, tālr.: 402-475-8106. Dr.pr. Kārlis Indriksons, tālr.: 402-438-3036. **Dievk. notiek 1.un 4.svētdienā 10:00.** 2.svētd. Dievk. angļu valodā. Pensionāru saiets katrā otrajā ceturtdienā.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr.pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062. **14.oktobrī** 11:00 Dievk. ar dievg. Māc. Igors Safins. Kafija galds.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Archibīskape Lauma Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauma@gmail.com, Dr. pr. Sandra Kalve, tālr.: 414-258-8070. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.**

• **Mineapoles – St. Paulas latv. ev.lut.dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). **Dievk. sākas 10:00.** Pēc Dievk. sadraudzība. **1.oktobrī** Pļaujas svētku Dievk. ar Sv.vak. un bērnu uzrunu. Mielasts.

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.:** *Trinity Latvian Church* (P.O. Box 39, Station

NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus, tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org. **Dievk. notiek 14:00. Mācītāja vieta vakanta.**

Valdes sēdes notiek ceturtdienās 19:00.

• **1.oktobrī** Kapu svētki *Mount Royal. 22.oktobrī* Dievk. Centrā.

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** Draudzes dievnams (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ). Māc. Ieva Pušmucāne- Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheran-church@gmail.com **1.oktobrī** 13:30 Pļaujas svētku Dievk. ar dievg. **22.oktobrī** 11:00 Dievk. ar dievg. Svētku pusdienas, atzīmējot **Draudzes Dievnām 50 & Reformācijai – 500.**

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY).

St. Andrew Lutheran Church (335 Reynolds Ave, Parsippany NJ).

Salas bazn. (4Riga Ln, Melville NY).

Manhatena, *Seafarers & Intl House* (123 E 15th St, NY).

Priedaine (1017 State Rte 33, Freehold NJ).

• **Ročesteras ev. lut. Krusta dr.:** *Atonement Lutheran Church* (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14450). **Dievk. notiek 14:00.** Diakone Linda Sniedze-*Taggart. 1.oktobrī* Pļaujas svētku Dievk. un sarikojums. Lūdzu, ņemt līdzi groziņus! **29.oktobrī** Dievk.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginava, MI). Kontaktpersona *Mary Beth Dzirnis*: 989-781-1163, e-pasts: dzirnis@chartermi.net

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Māc. Mārtiņš Rubenis. **Dievk. notiek 12:00.** Pēc Dievk. kafijas galds. **14.oktobrī** Dievk. ar dievg. **4.novembrī** Latvijas Valsts dibināšanas atceres Dievk. Svētku programma sarikojumu telpās: uzstāsies grupa „4 vienā” no Latvijas. Pusdienas. Ieeja pret ziedojumiem. **30.decembrī** Ziemsvētku Dievk. ar dievg. Ar svētku programmu uzstāsies San Diego Latviešu skoliņas bērni. Ciemosies Ziemsvētku vecītis.

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119).

Dievk. notiek katra mēneša 3. svētdienā 14:00. Pēc Dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 3rd Ave N E Seattle, WA 98125). **Dievk. notiek 10:30.** Prāv. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: www.seattlelatvianchurch.org **1.oktobrī** Dievk. ar dievg. Bībeles stunda. **8.oktobrī** Dievk. nenotiek. LELBA Sinode Niagarā. **15.oktobrī** laju vadīts Dievk. Atskats uz Sinodi. **22.oktobrī** angļu val. Dievk. Bībeles stunda. **29.oktobrī** Reformācijas 500! Pļaujas svētki, Dievk. ar dievg. Svinības un pusdienas nama zēlē. Lūdzu pieteikties pie Maijas Atvaras (425-228-0750) vai pie Intas *Wiest* (425-678-8774).

• **Skenktedijas latv. ev. lut. dr.:** *Trinity Lutheran Church* (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze *Taggart. 15.oktobrī* 14:00 Pļaujas svētku Dievk. ar dievg. Dz.grām.

• **St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** **Dievk. notiek 14:00** *Mūsu Pestītāja (Our Savior)* bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707), kā arī Biedrības namā. **Bībeles stundas notiek Biedrības namā 11:00.** Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001. **Katrs 1. svētdienas Dievk. notiek Biedrības namā plkst. 14:00. 29.septembrī** 11:00 Dr. valdes sēde Biedrības namā. **1.oktobrī** Biedrības namā Pļaujas svētku svētdienas ar pašu nestām brokastīm. Visi mīļi gaidīti! **8.oktobrī** Bībeles stunda. **15.oktobrī** 14:00 Dievk. baznīcā.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznica@bellnet.ca. Info: www.stjohnslatvian.ca Māc. Girts Grietiņš (adrese: 40 Hollyberry Trail, North York ON M2H 2S1), tālr.: 647-986-5604, E-pasts: grietins@gmail.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr.vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom.pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309, e-pasts: sukse@sympatico.ca

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@gmail.com

Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob.tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr. pr. Jānis Vītols, tālr.: 703-264-0089. **Svētdienās: 9:15** Latviešu skola. **10:00** Zaķīši. **Dievk. notiek 11:00.** Kafijas galds. **30.septembrī** 15:00 piemiņas Dievk. Ilmāram Lūsim. **1.oktobrī** Ģimeņu Dievk. ar Sv.vak. Pēc dievk.- iepazīšanās un informāc. sanāksme jaunajiem draudzes locekļiem (kā arī tiem, kuri vēlās iestāties). Lūdzam pieteikties pie māc. Anitas. **6.-8.oktobrī – LELBA XV Sinode** Niagarā. Piedalās dr.pr. Jānis Vītols, Valdes loc. Dace Zalmane, dr.loc. Vitauts Hāznars un prāv. Anita. **8.oktobrī** Laju vadīts Dievk. **11.oktobrī** Rīta svētdienas. 19:30 Padomes sēde. **15.oktobrī** Pļaujas svētku Dievk. ar Sv.vak. Sprediķo viesis – māc. Mārtiņš Ūrdze no Latvijas. Dāmu komiteja aicina uz siltām pusdienām un māc. Ūrdzes stāstījumu par Liepājas Krusta draudzi. Ienākumi par labu krusta draudzei. **18.oktobrī** Rīta svētdienas. **21.oktobrī** 9:00 dr.nama uzpošanas talka. **22.oktobrī** Dievk. ar Sv.vak. **25.oktobrī** Rīta svētdienas. 19:30 literārais vakars. **29.oktobrī** Dievk. **Rokvillē nenotiek.** 16:00 Nacionālajā katedrālē Vašingtonā **Reformācijas 500.jubilejas svētku sarikojums.** Visi aicināti! **4.novembrī** 8:30 draudzes rikotais gads-kārtējais UTENIS! Info: Ināra Apine, tālr.:703-790-0833, e-pasts: inarazaiga@yahoo.com. Dace Zalmane, tālr.: 703-442-8458, e-pasts: dzalmanis@yahoo.com

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** *Ebenezer Lut. Church* (96 Oak St, Willimantic, CT). dr. pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268.

• **Ziemeļkalifornijas latv. ev. lut.dr.:** (425 Hoffman Ave, San Francisco).

Lūgums sūtīt
SARĪKOJUMU un
DIEVKALPOJUMU
ziņas uz e-pastu:
rasma@laiks.us,
vēlākais –
SVĒTDIENĀS!

Kārtējam avīzes numuram ziņas uz redakciju tiek nosūtītas PIRMDIENĀS.

Amerikas latviešu mākslinieku apvienība ar skumjām atvadās no ALMA biedriem un kolēģiem

ANDAS ANDERSONES
1936 - 2017

GUNĀRA BARENA
1925 - 2017

VALDAS ZAĻKALNAS
1940 - 2017
un izcilā arhitekta

GUNĀRA BIRKERTA
1925 - 2017

Mūžībā aizgājusi

MARTA ČAKARE,
dzim. **LAMBERTE**

Dzimusi 1920. gada 22. maijā Kurskā, Krievijā,
mirusi 2017. gada 30. augustā Oakparkā, Illinojā, ASV

Daudz dziedātā dziesma
liecina:

“Un to es zinu, ka mans Pestītājs ir dzīvs!”

Viņu mīlestībā piemin
VĪRS OĻĢERTS, DĒLS JĀNIS
MEITA ILZE UN PIEDERĪGIE
UN RADU SAIME AMERIKĀ
UN LATVIJĀ

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

(Turpināts no 17. lpp.)

Eiropas meistarsacīkšu atskaņas. Statistika un vērtējumi

Latvijas basketbola izlases vietas Eiropas meistarsacīkstēs: **1935. gads** – 1. vieta; **1937. gads** – 6. vieta; **1939. gads** – 2. vieta; **1993. gads** – 11. vieta; **1995. gads** – nekvalificējās; **1997. gads** – 16. vieta; **1999. gads** – nekvalificējās; **2001. gads** – 8. vieta; **2003. gads** – 13. vieta; **2005. gads** – 14. vieta; **2007. gads** – 13. vieta; **2009. gads** – 13. vieta; **2011. gads** – 22. vieta; **2013. gads** – 11. vieta; **2015. gads** – 8. vieta; **2017. gads** – 5. vieta.

Porziņģis – trešais rezultatīvākais spēlētājs Eurobasket 2017 turnīrā

Latvijas basketbola izlases zvaigzne Kristaps Porziņģis Eiropas meistarsacīkstēs (EM) kļuva par trešo labāko punktu guvēju un labāko metienu bloķētāju, bet Latvijas izlase bija šī turnīra rezultatīvākā komanda. Par Eiropas čempioni pirmo reizi kļuva Slovēnijas izlase, sagādājot sensāciju. Slovēņi finālā ar rezultātu 93:85 pārspēja Riodežaneiro Olimpisko spēļu vicečempioni Serbiju, kamēr bronzas medaļas ieguva iepriekšējā Vecā kontinenta čempione – Spānija. Latvijas izlase dalību turnīrā beidza pēc ceturtdaļfināla, kuŗā ar 97:103 zaudēja nākamajiem čempioniem slovēņiem. Ainars Bagatska trenētā komanda turnīru beidza piektajā vietā, kas ir komandas labākais sasniegums kopš neatkarības atgūšanas, tā zaudēja tikai nākamajiem finalistiem.

Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) komandas Ņujorkas *Nicks* zvaigzne Porziņģis ceturtdaļfinālā pret slovēņiem sameta 34 punktus, kas ir otrs labākais rādītājs, jo finālā Slovēnijas izlases līderis Gorans Dragičs izcēlās ar 35 punktiem, tiekot atzīts par EM vērtīgāko spēlētāju. Porziņģis septiņās spēlēs vidēji guva 23,6 punktus, kas deva trešo vietu rezultatīvāko spēlētāju sarakstā. Turnīra rezultatīvākais spēlētājs ar 24,3 punktiem bija krievs Aleksejs Šveds, kuŗam ar 23,7

punktiem sekoja vācietis Deniss Šrēders. Tikmēr ceturtais ar 22,6 punktiem bija Dragičs, kuŗam sekoja horvats Bojans Bogdanovičs ar 22,5 un serbs Bogdāns Bogdanovičs ar 20,4 punktiem. Porziņģis vidēji spēlēja 1,9 metienus, šajā statistikas rādītājā kļūstot par labāko, bet ar 1,7 blokiem viņam sekoja ukraiņis Artjoms Pustovijis, bet 1,5 blokus spēlēja veica spānis Po Gasols.

Porziņģis vidēji spēlēja iekrāja 23,4 efektivitātes koeficienta punktus, kas viņam deva trešo vietu, bet 11. vietā ar 19 punktiem palika Jānis Timma. Produktīvāko sniegumu turnīrā demonstrēja brits Gabriels Olaseni, kuŗš tika pie 26,8 efektivitātes koeficienta punktiem, kamēr lietuvietis Jons Valančūns iekrāja 23,5 efektivitātes punktus spēlē un šajā rādītājā bija otrais. Šavukārt ceturtais labākais piespēlētājs turnīrā bija Latvijas izlases saspēles vadītājs Jānis Strēlnieks, kuŗš vidēji spēlēja 6,6 rezultatīvos uzbrukumus, kamēr pirmo vietu ar 7,2 piespēlēm ieņēma lietuvietis Mants Kalnietis, lietuviešiem turnīru beidzot astotdaļfinālā. Šajās EM Strēlnieks spēlēja pret Beļģiju veica 13 rezultatīvas piespēles, labojot Latvijas izlases rekordu Eiropas meistarsacīkstēs. 2001.gadā ar 12 rezultatīvām piespēlēm izcēlās Raimonds Miglinieks. Pēc ceturtdaļfinālā Strēlnieks bija labākais piespēļu dalītājs, taču gūtās infekcijas dēļ viņš nevarēja pilnvērtīgiem spēkiem aizvadīt spēli pret Turciju, otrajā puslaikā nespēlējot un paliekot bez rezultatīvām piespēlēm. Timma reālizēja 53,8% tālmetienu, kas viņam deva sesto vietu turnīra labāko snaiperu sarakstā, kamēr Porziņģis ar 89,6% bija sestais labākais soda metienu izpildītājs, bet metienos no spēles viņš ar 53,4% palika devītais.

Labākais cīnītājs zem groziem Latvijas izlasē arī bija Porziņģis, kuŗš caurmērā spēlēja savāca 5,9 atlēkušās bumbas, kas viņam šajā statistikas rādītājā deva 19. vietu, bet labākais bija lietuvietis Valan-

čūns ar 12 atlēkušajām bumbām spēlē.

Latvijas izlase kļuva par turnīra rezultatīvāko komandu, vidēji spēlēja gūstot 91,6 punktus, otrajā vietā palika Slovēnija ar 90,6 punktiem spēlē.

No spēles latvieši trāpīja 49,3% metienu, ieņemot trešo vietu aiz Francijas un Grieķijas. Latvija trāpīja 84,4% soda metienu un 39,9% tālmetienu, kas abi bija labākie rādītāji, bet divpunktu metienos latvieši ar 56,2% ir trešie.

Caurmērā spēlēja Latvijas izlase veica 24,3 rezultatīvas piespēles, kas arī bija labākais rādītājs, bet cīņā par atlēkušajām bumbām Latvija ieņēma tikai 15.vietu, tiekot pie vidēji 33,7 bumbām spēlē. Visbeidzot, vidēji spēlēja Latvija pieļāva 11,0 kļūdas, bet mazāk spēja tikai Itālija un Ungārija.

Par neuzvarēto spēli pret Slovēniju

Vērtē bijušais valsts izlases galvenais treneris **Armands Krauliņš**. „Par zaudēto spēli pret Slovēniju un izlasi vispār. Bagatskis jau pareizi minējis pārtraukuma teicu, ka jāspēlē ilgāk, mierīgāk, nesasteidzot metienu. Tas netika uzklauts. Ja tu nepakļaujies, tad nāc malā un sēdi. Uzbrukumā bija jāspēlē ilgāk, visas iespējas to darīt bija, nebija obligāti jāizšķiras par metienu. Bija par daudz nesagatvoti metienu, par ātru. Spēlēja ar Turciju normāli nospēlēja Šķēle, bet pret Slovēniju viņš netika laukumā, man arī nav skaidrs, kāpēc laukumā netika Meiers, viņš arī varēja palīdzēt. Tās ir manas subjektīvas domas un nav garantijas, ka tas, ko es izteicu, būtu līdzējis vai nebūtu līdzējis.

Valtera izteikumus tviterī jau lasījusi visa Latvija. Tandēms Voins – Šneps ir ļoti daudz izdarījuši basketbola labā. Viss bija izdarīts, lai EM varētu normāli nstartēt. Un, protams, iedota arī liela nauda. Nav noslēpums, ka man 1993. gadā bija problēmas, bija jāspēlē ar Vācijas izlases formām, nemaz nerunājot par to, ka varētu kaut ko samaksāt arī otrajam trenerim. Latvijas Basketbola savienība šoreiz bija izdarījusi maksimumu, lai komanda varētu normāli aizbraukt un normāli sagatavoties lielajam turnīram. Tagad runāt, ka nākotnē mums būs tā un šitā? Tā visa ir lirika, jo mēs nezinām, kas būs pēc nedēļas, nerunājot nemaz par mēnesi, kad sāksies Pasaules kausa izcīņas kvalifikācija. Kas būs tajā komandā? Kuŗu atlaidīs un kuŗu klubs neatlaidīs? Mēs vēl ilgi šādu sastāvu neredzēsim. Ja mēs runājam par nākamajām EM, tās būs tikai pēc četriem gadiem. Bet tā komanda, kas spēlēja Stambulā, tā noteikti ir labākā izlase, kas Latvijai bijusi. Un labākie spēlētāji. Piektā vieta pati par sevi nav slikta, tas ir jauns Latvijas rekords jaunajos laikos, bet varēja spēlēt ilgāk. Ar šādu organizāciju un tādiem spēlētājiem, ko viņi individuāli rāda, ko komanda rāda, apmierinājums par piekto vietu nevar būt. Ne jau es viens, bet visi gaidīja, visa Latvija gaidīja, ka būs tālāk. Un tā nebija akla gaidīšana, tam visam bija pamats.

Bagatskis neturpinās vadīt valsts izlasi

Ainars Bagatskis vairs nevadīs Latvijas basketbola izlasi, tā treneris paziņoja Latvijas Basketbola savienības rīkotajā preses konferencē. „Gribu pateikt savienībai paldies par sadarbību un uzticēto iespēju vadīt Latvijas izlasi,” ie-

sāka 50 gadus vecais Ainars Bagatskis. „Man ir svarīga arī statistiskā izaugsme, ne tikai izcīnītā vieta, un katru turnīru šajā ziņā esam spēruši mazu soli uz priekšu. Apsverot visus par un pret, esmu nolēmis, ka tagad nevēlos turpināt darbu ar izlasi. Nekad nesaki nekad, bet kaut kāds nosmas, astoņi gadi, astoņas vasaras pie izlases stūres ir noiets. Viens no iemesliem ir jaunā Pasaules kausa izcīņas atlase, kuŗas laikā nav izlasi iespējams savienot ar darbu labā klubā. Valdes sēdē ieteicu, lai darbu turpinātu Arnis Vecvagars un Artūrs Višockis-Rubenis, ja tas ir iespējams. Nebūtu godīgi tagad piekrist turpināt darbu, bet tad pēkšņi pateikt, ka esmu saņēmis labu piedāvājumu no kluba. Taču esmu gatavs izlasei palīdzēt jebkāda statusā.”

Ostapenko izcīna Seulas WTA Internationāl turnīra titulu

Latvijas tenisiste Aļona Ostapenko smagā cīņā izcīnīja Seulas WTA Internationāl serijas turnīra titulu, tiekot pie otrās trofejas karjērā. Sacensībās ar pirmo numuru izlikta Ostapenko finālā ar 6:7 (5:7), 6:1, 6:4 uzvarēja brazīliete Beatrisu Adadžu-Maju. Līdz ar to Ostapenko tikusi pie otrā titula karjērā. Viņas pirmais tituls bija šīs vasaras sākumā, kad

Latvijas zvaigzne triumfēja prestižajās Francijas atklātajās meistarsacīkstēs. Par uzvaru šajā turnīrā Ostapenko nopelnījusi 280 WTA ranga punktus, un viņa pakāpies uz septīto vietu šogad nopelnīto punktu ieskaitē, tuvojoties dalībai sezonas nobeiguma turnīrā. Latvijas tenisiste turnīrā bija izlikta ar pirmo numuru un jau pēc pirmās kārtas bija palikusi vienīgā no pirmā piecdesmitnieka sportistēm, kas joprojām turpināja dalību sacensībās.

Simanovičs labo Ginesa rekordu

Jelgavnieks Edgars Simanovičs sasniedza jaunu Ginesa rekordu 12 stundu skriešanā uz mehāniskā skrejceļņa jeb skriešanas trenā-

žiera. Viņš veica 144,42 kilometrus. Ginesa rekorda mēģinājums startēja plkst. 8 no rīta svētdien, 24. septembrī, un finišēja plkst. 20 tirdzniecības centrā *Alfa*. Lai labotu līdzšinējo rekordu, kas kopš 2016. gada augusta piederēja amerikānim Ronijam Delzeram, latvietim vajadzēja noskriet vairāk nekā 143,84 kilometrus. Rekorda mēģinājuma laikā dalībniekam bija atļauts apstāties, lai atpūstos, taču laiks ritēja uz priekšu. Simanovičs vairākkārt šo iespēju izmantoja, atvelkot elpu īsām pauzēm, lai paēstu, apmeklētu tualeti vai saņemtu kāju masāžu, un pēc tam turpinātu skrējieni. Skrējieni uzraudzīja divi liecinieki, kas bija viena no daudzajām obligātajām prasībām.

Briedis ziedo labdarībai

Latvijas labākais bokseris Mairis Briedis valsts prēmiju 28 458 eiro apmērā, ko saņēma par pasaules čempiona titulu, izlēmīš ziedot labdarībai. Briedis pavasarī uzvarēja Vācijas sportistu Marko Huku, izcīnot Pasaules Boksa padomes (WBC) pasaules čempiona titulu

pirmā smagā svara katēgorijā. Pēc likumdošanas Briedim valsts prēmija nepienācās, tomēr sabiedrībā sākās aktīvas diskusijas par šo nozīmīgo panākumu, līdz ar to jau nepilnas divas nedēļas pēc cīņas valdība lēma Briedi apbalvot no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem ar 28 458 eiro prēmiju, kas ir identiska kāda pienākas par pasaules čempiona titulu olimpiskajos sporta veidos.

DAŽOS VĀRDOS

• Pazīstamais publicists, bijušais Saeimas deputāts **Visvaldis Lācis** 93 gados debitēja starptautiskajās sacensībās, pieveicot vairāk nekā 42 kilometru garo Berlīnes maratona distanci.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS